

**Kuusikko-
työryhmä**

Kuuden suurimman kaupungin työllistämispalvelut vuonna 2013

Hanna Ahlgren-Leinvuo
Kuusikko-työryhmän
julkaisusarja 8/2014

Kuusikko-työskentelyn historia ja periaatteet

Kuutoskaupungit, kuutoset tai Kuusikko muodostuu Suomen kuudesta väkiluvultaan suurimmasta kaupungista. Väestömäärän mukaisessa järjestyksessä Kuusikkoon kuuluvat Helsinki, Espoo, Tampere, Vantaa, Turku ja Oulu. Kuusikko-työryhmissä vertaillaan kaupunkien sosiaali- ja terveystalveta. Kaupunkien edustajista koostuvat eri palvelukokonaisuuksien asiantuntijaryhmät tuottavat vuosittain tilastollisia raportteja edeltävän vuoden asiakasmääristä, suoritteista, henkilöstöstä ja kustannuksista. Tärkeimmät tiedot esitetään raporteissa usean vuoden aikasarjoina.

Kuusikko-työn historia ulottuu vuoteen 1994, jolloin Helsingin, Espoon ja Vantaan sosiaali- ja terveystoimen johtajat päättivät alkaa toteuttaa vertailuja keskeisimmistä sosiaali- ja terveystoimen palveluista sekä niiden kustannuksista. Ensimmäiseksi tarkasteltiin lasten päivähoitoa, toimeentulotukea sekä vanhusten palveluja. Turku ja Tampere tulivat mukaan kaikkiin vertailuihin vuonna 1996, minkä jälkeen ryhmä nimettiin Viisikoksi. Vertailuraportteja alettiin julkaista omassa julkaisusarjassaan vuodesta 1999 eteenpäin. Kuusikko syntyi, kun Oulu liittyi kuudenneksi jäseneksi ryhmään. Ensimmäiset tiedot Oulusta saatiin vuodelle 2002. Ajan myötä Kuusikko-vertailuihin on tullut mukaan uusia palvelukokonaisuuksia. Lisäksi raporttien laajuus on kasvanut vertailtavaksi otettujen asioiden lisääntyessä.

Kuusikko-raporttien tiedot asiakasmääristä, suoritteista, henkilöstöstä ja kustannuksista on pääasiassa koottu kuntien omista tietojärjestelmistä ja tilinpäätöksistä. Raportteihin sisältyy tilastotietojen lisäksi erillisiä selvityksiä esimerkiksi eri palvelujen organisoinnista tai kuntien suunnitelmista tietyn palvelurakenteen muutoksen toteuttamiseksi. Kaupunkien asiantuntijat sopivat tiedonkeruulle mahdollisimman yhdenmukaiset määritelmät, toteuttavat tiedonkeruun käytännössä ja analysoivat tuloksia. Kuusikko-työryhmien sihteerit koostavat tiedot yhteen ja kirjoittavat ryhmäkohtaiset raportit.

Kuusikon lisäksi tilastotietoja kuntien sosiaali- ja terveystalvetaista tuotetaan monilla tahoilla, kuten Tilastokeskuksessa, Terveystalveta ja hyvinvoinnin laitoksessa (THL:ssä) sekä Suomen Kuntaliitossa. Kuusikko-tiedonkeruun ja raportoinnin erityispiirteet liittyvät yhdessä sovittuihin määritelmiin ja sopimukseen tietosisällöstä, suorite- ja taloustietojen yhdistämiseen yhteen raporttiin, palvelua koskevien tietojen kattavuuteen ja pyrkimykseen tietojen vertailukelpoisuuden yksityiskohtaiseen arviointiin. Lisäksi edellisen vuoden tietoja käsittelevät raportit ilmestyvät yleensä nopeammalla aikataululla kuin valtakunnalliset yhteenvetot. Työryhmien tiedonkeruuprosessia ja raportoinnin sisältöä voidaan myös muokata verrattain joustavasti suhteessa valtakunnallisen tason tiedonkeruuseen ja julkaisuihin.

Vuonna 2014 toimii seitsemän Kuusikko-työryhmää, jotka ovat lasten päivähoiton, lastensuojelun, aikuissosiaalityön, päihdehuollon, kehitysvammahuollon, vammaispalvelujen sekä vanhustalveta palvelujen ryhmät. Jokainen ryhmä tuottaa vuoden aikana yhden raportin.

**Kuuden suurimman kaupungin
työllistämispalvelut vuonna 2013**

Aikuissosiaalityön
Kuusikko-työryhmä
Hanna Ahlgren-Leinvuo

Kuusikko-työryhmän julkaisusarja
Teksti: Hanna Ahlgren-Leinvuo
Kansi: Kati Rosenberg

ISSN 1457-5078

Edita Prima Oy 2014
Helsinki

Tekijä(t)		
Kuusikko-työryhmän Aikuissosiaalityön ja toimeentulotuen asiantuntijatyöryhmä, kirjoittanut Hanna Ahlgren-Leinvuo		
Nimike		
Kuuden suurimman kaupungin työllistämispalvelut vuonna 2013		
Julkaisija (virasto tai laitos)	Julkaisu-aika	Sivumäärä, liitteet
Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden keskus, Espoon sosiaali- ja terveystoimi, Vantaan sosiaali- ja terveystoimi, Turun hyvinvointitoimiala, Tampereen hyvinvointipalvelut sekä Oulun hyvinvointipalvelut	9/2014	40 s. + 21 s. liitteitä
Sarjanimike		Osanumero
Kuusikko-työryhmän julkaisusarja		8/2014
ISSN-numero	Kieli	
1457-5078	Suomi	
Tiivistelmä		
<p>Tässä raportissa luodaan katsaus Suomen kuuden suurimman kaupungin työttömyystilastoihin, työllisyyden edistämisen tavoitteisiin ja haasteisiin sekä kaupunkien työllistämispalveluiden organisointiin. Raportissa tarkastellaan kaupunkien panosta nimenomaan vaikeasti työllistyvien henkilöiden työllistämiseksi. Raporttiin on koottu vertailutietoa keskeisimpien työllistämispalveluiden (mm. kuntouttava työtoiminta, työvoiman palvelukeskukset) asiakas- ja suoritemääristä sekä työllistämispalveluiden kokonaiskustannuksia.</p> <p>Pitkään jatkuneen talouden taantuman myötä työttömyysaste on noussut kaikissa kuutoskaupungeissa. Pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä työnhakijoista on kasvanut. Työttömyyden pitkittyminen kasvattaa myös toimeentulotuen saajien lukumäärää. Työllisyyden edistäminen on haastavaa kunnille, joista monet kamppailevat parhaillaan suurissa talousvaikeuksissa.</p> <p>Kuntien työllisyyspalveluihin suoraan tai välillisesti liittyviä uudistuksia ja muutoksia on ilmassa paljon. Työmarkkinatuen rahoitusta ollaan jälleen muuttamassa vuoden 2015 alusta alkaen siten, että kuntien vastuu työmarkkinatuen saajien tuesta laajenee entisestään. Tarkoituksena on myös säätää jatkossa lailla työvoiman palvelukeskuksista. Työllisyyden edistämiseen tulee vaikuttamaan myös sosiaalilainsäädännön uudistuminen vuonna 2017. Lainsäädännön tuomat haasteet on otettava kunnissa huomioon. On tärkeää, että pidetään jatkossakin yllä kunnallisen työllistämisen edellytyksistä ja että valtio säilyy kumppanina vastuullisessa työllisyyden hoidossa.</p>		
Asiasanat		
Työttömyys, työllistämispalvelut, kuntouttava työtoiminta, työvoiman palvelukeskus, kuntavertailu		
Tiedustelut	Jakelu	
Työryhmän jäsenet	www.kuusikkokunnat.fi	

SISÄLLYSLUETTELO

1	JOHDANTO	1
2	TYÖLLISTÄMISPALVELUIDEN TAVOITTEET JA ORGANISOINTI	1
2.1	AJANKOHTAISTA	2
2.2	KUNTIEN TYÖLLISTÄMISPALVELUIDEN ORGANISAATIO	5
2.3	TYÖLLISYYDEN EDISTÄMISEN TAVOITTEITA JA TOIMENPITEITÄ KUUSIKKO-KUNNISSA	13
3	TYÖLLISTÄMISPALVELUIDEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ KUUTOSKAUPUNGEISSA	17
3.1	TYÖLLISYYSASTE	17
3.2	TYÖTTÖMÄT TYÖNHAKIJAT JA TYÖTTÖMYYSASTE	18
3.3	NUORISOTYÖTTÖMYYS	19
3.4	50 VUOTTA TÄYTTÄNEET	21
3.5	PITKÄAIKAISTYÖTTÖMYYS	23
3.5.1	<i>Vähintään 500 päivää työmarkkinatukea saaneet</i>	24
3.5.2	<i>Aktivointiaste</i>	25
3.6	TYÖTTÖMÄT ULKOMAAN KANSALAISET JA VIERASKIELISET	25
3.7	VAIN PERUSASTEEN TUTKINNON SUORITTANEET	27
3.8	TYÖTTÖMYYSTURVAN ESTÄVÄT LAUSUNNOT	27
4	TYÖLLISTÄMISPALVELUT	29
4.1	KUNTOUTTAVA TYÖTOIMINTA	29
4.1.1	<i>Aktivointisuunnitelmat</i>	29
4.1.2	<i>Asiakkaat ja toimintapäivät</i>	30
4.1.3	<i>Kustannukset</i>	30
4.2	TYÖVOIMAN PALVELUKESKUKSET	31
4.2.1	<i>Alkaneet asiakkuudet</i>	31
4.2.2	<i>Päätyneet asiakkuudet</i>	32
4.3	MUU TOIMINTA	33
4.3.1	<i>Työpajatoiminta</i>	33
4.3.2	<i>Työllistäminen palkkatuella</i>	35
5	TYÖLLISTÄMISPALVELUIDEN KUSTANNUKSET	35
6	YHTEENVETO	37
	LÄHTEET	39
	LIITE 1 TYÖLLISTÄMISPALVELUIHIN JA TYÖLLISYYDEN EDISTÄMISEEN LIITTYVIÄ KÄSITTEITÄ	41
	LIITE 2 KUUTOSKAUPUNKIEN JA KOKO SUOMEN TYÖTTÖMYYSTIETOJA JOULUKUUN LOPUSSA 2008 - 2013	46
	LIITE 3 TYÖTTÖMYYSTURVAN ESTÄVÄT LAUSUNNOT LAUSUNTOKOODEITTAIN KUUTOSKAUPUNGEISSA VUONNA 2013	50
	LIITE 4 TYÖLLISTÄMISPALVELUIDEN KUSTANNUSERITTELYN KOHTA "MUUT KUSTANNUKSET"	52
	LIITE 5 KUNTAKOKEILUN HANKEKUVAUKSET	53
	LIITE 6 TYÖLLISTÄMISTOIMIIN OSALLISTUNEIDEN ALLE 25-VUOTIAIDEN LUKUMÄÄRÄT: KAUPUNKIEN SELVITYKSET, MITÄ LUVUT PITÄVÄT SISÄLLÄÄN	59
	LIITE 7 AIKUISSOSIAALITYÖN KUUSIKKO-TYÖRYHMÄN JÄSENET VUONNA 2014	60

1 Johdanto

Tässä raportissa luodaan katsaus Suomen kuuden suurimman kaupungin työttömyystilastoihin, työllisyyden edistämisen tavoitteisiin ja haasteisiin sekä kaupunkien työllistämispalveluiden organisointiin. Raportissa tarkastellaan kaupunkien panosta nimenomaan vaikeasti työllistyvien henkilöiden työllistämisessä. Raporttiin on koottu vertailutietoa keskeisimpien työllistämispalveluiden (mm. kuntouttava työtoiminta, työvoiman palvelukeskukset) asiakas- ja suoritelmääristä sekä työllistämispalveluiden kokonaiskustannuksia.

Työllistämispalveluiden raportti toteutetaan osana kuuden suurimman kaupungin sosiaalipalvelujen palvelu- ja kustannustasovertailutyötä, ja sen valmistumisesta vastaa kuutoskaupunkien aikuissosiaalityön asiantuntijoista koostuva työryhmä. Työryhmä tuottaa vuosittain toimeentulotuen raportin. Erillinen työllistämispalvelujen raportti on nähty tarpeelliseksi siksi, että työttömien osuus aikuissosiaalityön ja toimeentulotuen asiakaskunnasta on suuri. Kuuden suurimman kaupungin työllistämispalveluita on vertailtu aiemmin vuosien 2007, 2008, 2009 ja 2011 osalta.

2 Työllistämispalveluiden tavoitteet ja organisointi

Valtiolla on ensisijainen vastuu työllisyyspolitiikasta ja julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta, sekä niiden rahoittamisesta. Julkisen työvoima- ja yrityspalvelun keskeisenä tarkoituksena on edistää työmarkkinoiden toimivuutta turvaamalla osaavan työvoiman saatavuutta ja tarjoamalla työtä hakeville mahdollisuuksia saada työtä. Lisäksi tavoitteena on edistää uuden yritystoiminnan syntymistä ja kehittää yritysten toimintaedellytyksiä ja työelämän laatua. Käytännössä työvoima- ja yrityspalvelut ovat työnvälityspalveluita, tieto- ja neuvontapalveluita, osaamisen kehittämispalveluita sekä yritystoiminnan käynnistämisen- ja kehittämispalveluita. Julkiseen työvoima- ja yrityspalveluun kuuluvat myös henkilöasiakkaan palveluprosessiin liittyvät asiantuntija-arvioinnit sekä tämän lain mukaiset tuet ja korvaukset. (Eskonen 2014; Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta 2012/916)

Te-toimistot

Julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden tarjoamisessa keskeisessä roolissa ovat TE-toimistot. Vuoden 2013 alusta alkaen TE-toimistot ovat toimineet uudistetun palvelumallin mukaisesti. Palvelumalli perustuu kolmeen palvelulinjaan, joihin asiakkaat sijoitetaan palvelutarpeensa perusteella. Ensimmäinen palvelulinja (työnvälitys- ja yrityspalvelut) on suunnattu asiakkaille, joiden ammattitaito ja osaaminen mahdollistavat siirtymisen suoraan avoimille työmarkkinoille. Tällaisia asiakkaita ovat muun muassa työstä työhön siirtyvät, opinnoista valmistuvat ja aloittavat yrittäjät. Toinen palvelulinja (osaamisen kehittämispalvelut) on suunnattu asiakkaille, jotka tarvitsevat ammattitaidon parantamista tai tukea tavoitteiden ja vaihtoehtojen selvittämisessä. Tällaisia asiakkaita ovat esimerkiksi henkilöt, joiden palvelutarve liittyy ammatinvalintaan tai -vaihtamiseen, opintojen loppuun saattamiseen tai kotoutumissuunnitteluun. Kolmas palvelulinja (tuetun työllistämisen palvelut) on suunnattu asiakkaille, jotka tarvitsevat yksilöllistä tukea ja ohjausta

työmarkkinavalmiuksien kehittämisessä. Näillä asiakkailla on puutteita elämänhallinnassa, osaamisessa ja ammattitaidossa, ja heidän työkykynsä vaatii usein perusteellista selvittämistä. (Kuntaliitto 2013)

Kunnat

Kunnat vastaavat sosiaali- terveystalvelujen järjestämisestä sekä erikseen sovittavalla tavalla työllistymistä edistävistä palveluista. Kuntien lakisääteisiä palveluita ja velvoitteita työllistämiseen liittyen ovat ikääntyvien työllistämismvelvoite (Laki julkisista työvoima- ja yrityspalveluista 11 luku, 1 & 2 §), aluevelvoite (Laki julkisista työvoima- ja yrityspalveluista 11 luku, 3 & 4 §), kuntouttava työtoiminta (Laki kuntouttavasta työtoiminnasta), työmarkkinatuen rahoitus (Työttömyysturvalaki) ja työttömien terveyden edistäminen. (Eskonen 2014)

Kuntien vastuulla työllisyyden edistämässä ovat käytännössä yhä enemmän henkilöt, joiden työllistyminen on kaikkein haasteellisinta. Esimerkiksi kunnan järjestämismvastuulla olevan kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat ovat pääasiassa pitkään työttömänä olleita henkilöitä, joilla on puutteita niin elämänhallinnassa kuin työelämässä tarvittavassa osaamisessa ja ammattitaidossa. Kunnat toimivat lisäksi laajemmin kuin laki edellyttää. Kunnat ovat itsessään suuria työnantajia ja ne edistävät elinkeinopoliittisin toimin työllisyyttä alueellaan. Ne työllistävät runsaasti työttömiä palkkatuettuun työhön ja avustavat järjestöjä työllistämässä. Nuorten työllistymistä edistetään mm. työpajatoiminnalla ja oppisopimuskoulutuksella. Työelämävalmiuksien lisäämiseksi järjestetään koulutusta ja valmennusta. Lisäksi kunnat osallistuvat ja luovat edellytyksiä erilaisille hankkeille, joilla haetaan uusia tapoja työllistää tiettyjä kohderyhmiä.

2.1 Ajankohtaista

Työmarkkinatuen rahoitusuudistus

Vuoden 2006 työmarkkinatukiudistuksessa muutettiin työmarkkinatuen ja toimeentulotuen rahoitusta siten, että kunnat alkoivat maksaa puolet työmarkkinatuesta niiden työttömien osalta, jotka ovat saaneet työmarkkinatukea yli 500 päivää. Jos työtön osallistuu johonkin aktivointitoimenpiteeseen, valtio maksaa työmarkkinatuen tältä ajalta kokonaan. Toimeentulotuen kustannukset päätettiin myös jakaa siten, että valtio korvaa puolet kuntien maksamasta ns. perustoimeentulotuesta kunnille. Rahoitusuudistuksen tarkoituksena oli aktivoida kuntia työllisyydenhoitoon. Vuoden 2014 elokuun budjettiriihessä päätettiin, että rahoitusvastuu muuttuu siten, että kunnat maksavat yli 300 päivää työmarkkinatuella olevista henkilöistä 50 % työmarkkinatuesta ja yli 1000 päivää työmarkkinatuella olevista kunta rahoittaa 70 % työmarkkinatuesta. Vastaavasti yhteisöveron perustetta muutetaan siten että se kompensoi kuntien menoja 75 milj. eurolla.

Nuorisotakuu

Nuorten syrjäytymisen ehkäisy nostettiin yhä tärkeämmäksi tavoitteeksi. Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen ohjelmassa kärkihankkeeksi on nostettu nuorisotakuu, jonka tavoitteena oli edistää nuoren koulutukseen ja työmarkkinoille sijoittumista, estää nuoren

työttömyyden pitkittyminen ja estää nuorten syrjäytymistä. Käytännössä nuorisotakuu tarkoittaa, että viimeistään kolmen kuukauden kuluessa työnhaun alkamisesta nuorelle tarjotaan palvelu tai toimenpide, jolla parannetaan hänen mahdollisuuksiaan selviytyä työmarkkinoilla ja/tai löytää työpaikka. Työ- ja elinkeinotoimistossa työnhakijana olevalle alle 25-vuotiaalle nuorelle tai 25-29-vuotiaalle vastavalmistuneelle tehdään yhteistyössä nuoren kanssa työllistymissuunnitelma, johon sisältyy työllistymistä edistäviä palveluja.

Taulukkoon 1 on koottu tietoja alle 25-vuotiaiden työllistämistoimiin osallistuneiden lukumääristä kuutoskaupungeissa. Lukumäärät on eritelty oppisopimukseen, palkkatukeen, toimeentulotukiasiakkaiden kesätöihin, projekteihin ja hankkeisiin sekä muihin työllistämistoimiin. Luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia. Esimerkiksi Vantaalla työllistämistoimiin osallistui vuonna 2013 todellisuudessa enemmän alle 25-vuotiaita kuin taulukossa 1 on eritelty¹. Tarkemmat tiedot siitä, mitä luvut kunkin kaupungin osalta pitävät sisällään, löytyvät liitteestä 6.

Taulukko 1 Alle 25-vuotiaiden työllistämistoimiin osallistuneiden määrä vuonna 2013

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Oppisopimukset	61	1	134	10	4	92	302
Palkkatuet	620	21	195	230	35	583	1 684
Toimeentulotukiasiakkaiden kesätöyt	131	0	98	91	121	163	604
Projektien/hankkeiden työllistämistoimissa	1 807	0	2 127	0	431	40	4 405
Muissa työllistämistoimissa	1 213	0	35	130	1 065	4 710	7 153
Yhteensä työllistämistoimissa	.	185	2 580	461	1 656	5 520	10 402

Kuntakokeilu

Nuorisotakuun ohella toinen valtakunnallinen hanke pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseksi on kuntakokeilu. Tavoitteena oli, että viimeistään 12 kuukauden työttömyyden jälkeen työllisyyden hoidon päävastuu siirretään kunnalle tai kunnille yhteisvastuullisesti. Jokaisen työttömän työllistymismahdollisuudet kartoitetaan ja edistymistä seurataan aktiivisesti. (Hallitusohjelma 2011.)

Käytännössä pitkäaikaistyöttömyyden hoidon päävastuu ei ole siirtynyt kunnille kuntakokeilun aikana, koska kokeilu ei muuta voimassaolevaa lainsäädäntöä koskien työllisyydenhoidon vastuunjakoja kunnan ja valtion välillä. Työhallinnon rooli asiakkaan palveluprosessin haltijana niin asiakastietojärjestelmien kuin myös työllisyyttä edistävien palvelujen järjestämisen suhteen on edelleen ensisijainen.

Myös työllisyyspoliittisen avustuksen käyttämistä koskeva ohjeistus on rajannut kuntien mahdollisuutta innovaatioihin uusien palveluiden kehittämisessä. Kuntakokeilut ovat toki voineet esittää muutosehdotuksia poikkeamiin lainsäädännössä kokeiluajana ja näin on tehtykin, mutta käytännössä muutosehdotukset eivät ole toteutuneet.

Kuntakokeilun asiakkaan asiakasprosessin hoitaminen edellyttää tiivistä yhteistyötä paikallisen TE-toimiston kanssa. TE-toimisto päättää edelleen viime kädessä työllisyyttä edistävien palvelujen kohdentamisesta työttömälle henkilölle, myös kuntakokeilun

¹ Vantaalla ELY-keskukselta saadut tiedot oppisopimuksella ja palkkatuella olevista nuorista oli eritelty toimipisteiden mukaan ja tietoja ei saanut niiden ryhmien osalta, joissa henkilöitä oli liian pieni määrä. Vantaalla on lisäksi nuorisopalveluissa nuorten ohjauskeskustoimintaa ja etsivää nuorisotyötä, joiden asiakaslukuja ei ole sisällytetty taulukon lukuihin.

asiakkaalle. Näin ollen hallitusohjelmassa mainittu työllisyydenhoidon päävastuun siirtäminen kunnille kokeilun ajaksi ei ole toteutunut.

Kokeilussa on mukana kaikkiaan 23 hanketta ja 61 kuntaa. Kuutoskaupungit ovat mukana kokeilussa seuraavilla hankkeilla:

Helsinki: työnantajayhteistyön kehittäminen ja uusien työpaikkojen löytäminen vaikeasti työllistyvien henkilöiden työllistymiseksi. Hankkeen kohderyhmänä 30 – 45 -vuotiaat, vähintään 500 päivää työttömyysetuutta saaneet helsinkiläiset työttömät, joilla on halua työllistyä.

Espoo: Työtä päin! –hankkeen tavoitteena on tehostaa työttömien henkilöiden ohjautumista työllisyyspalveluihin ja edelleen avoimille työmarkkinoille, koota yhteen työllisyydenhoidon eri toimijat, sosiaalisesti kestävä kehityksen mukaisten näkökulmien huomioiminen kaupungin hankinnoissa ja työpankkitoiminnan käynnistäminen yhteistyössä Omnian ja muiden toimijoiden kanssa.

Vantaa: Työraide-hanke kartoittaa palveluohjauksen keinoin asiakkaan tilanteen ja monialaisen tuen tarpeen. Kohderyhmänä ovat erityisesti yli 500 päivää työmarkkinatukea saaneet henkilöt. Tavoitteena on noin puolen vuoden ohjausprosessin aikana aktivoida asiakas työhön, työllistymistä edistäviin palveluihin tai muiden palveluiden piiriin.

Turku: Turun kuntakokeilussa toteutetaan ns. Varissuo-takuuta, jossa kaikille kohderyhmään kuuluville pyritään tarjoamaan jokin työllistymistä tai elämänhallintaa parantava palvelu. Edellytyksenä toteuttamiselle on, että lähettäjätahot ohjaavat palvelutarpeessa olevia asiakkaitaan kuntakokeiluun. Hanke kehittää monistettavan toimintamallin Turun muihin kaupunginosiin..

Turun kuntakokeilu tekee yhteistyötä Työelämäkuntoutuksen kanssa ohjatakseen asiakkaita myös avoimille työmarkkinoille tähtäävään työnetsijäpalveluun. Lisäksi kuntakokeilun asiakkaita pyritään edelleen sijoittamaan yrityksiin näiden työntekijätarpeiden pohjalta.

Tampere: Työllisyysportti-hanke, jonka tavoitteena on kehittää kaikista kaupungin ja TE-hallinnon tarjoamista palveluista yhtenäinen, hallittu ja toimenpiteiltään vaikuttava palveluiden kokonaisuus.

Oulu: Oulun kaupungin työllisyyspalvelut on matalan kynnyksen palveluyksikkö, josta oululaiset työnhakijat saavat apua työllistymiseen liittyvissä tilanteissa. Toiminnan keskeisenä tavoitteena on löytää nopeasti vaihtoehto työttömyydelle. Pitkään työtä etsineille ei Oulun kaupungin toteuttamana aikaisemmin ole ollut vastaavanlaista palvelua tarjolla.

Tarkemmat kuvaukset kuutoskaupunkien kuntakokeilu-hankkeista löytyvät liitteessä 5 olevista tiivistelmistä.

(Työ- ja elinkeinoministeriö 2013)

2.2 Kuntien työllistämispalveluiden organisaatio

Kunnat järjestävät työllistämispalvelut eri tavoin. Tässä luvussa esitetään kuutoskaupunkien työllistämispalveluiden organisaatiot kaavioina sekä lyhyt kuvaus siitä, millä tavoin työllistämispalvelut on järjestetty.

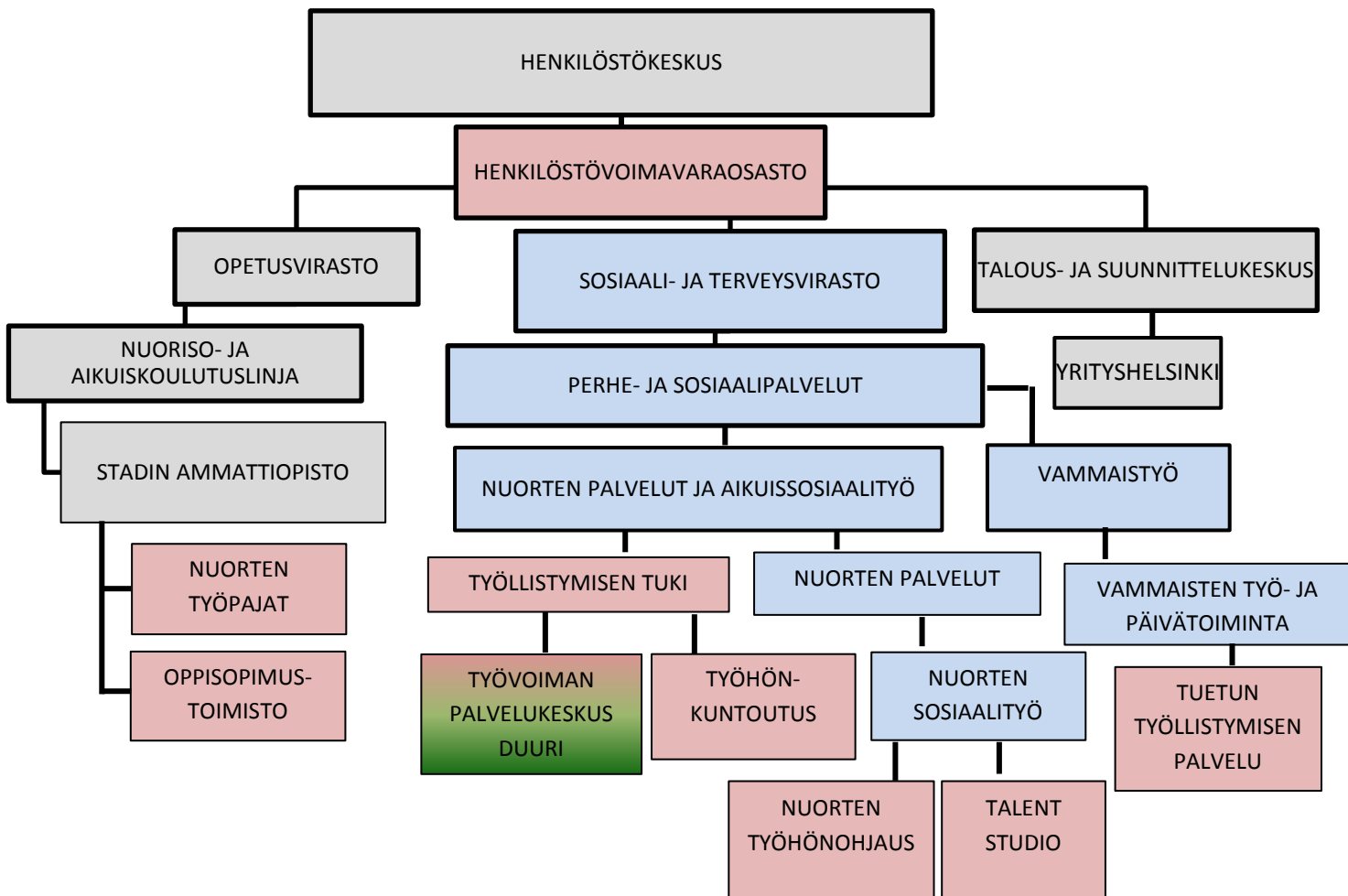
Helsinki

Helsingin kaupungin henkilöstökeskus koordinoi työllisyyspolitiikkaa vuonna 2013. Kaupungin työllisyydenhoidon palveluja tuottivat henkilöstökeskuksen lisäksi sosiaali- ja terveysvirasto, opetusvirasto ja talous- ja suunnittelukeskus sekä muut virastot ja liikelaitokset työpaikkojen, työkokeilu- sekä opiskelupaikkojen tarjoajina.

Henkilöstökeskus (1.1.2014 alkaen Kaupunginkanslia) järjestää työkokeiluja, tuettua palkkatyötä, oppisopimus- ja rekrytointikoulutuksia sekä työllistymistä edistäviä kursseja. Lisäksi virasto vastaa yhdistysten, säätiöiden ja yritysten avustamisesta työllisyysmäärärahoilla. Opetusvirastossa on nuorten työpajatoimintaa, suomen kielen koulutusta maahanmuuttajataustaisille työttömille sekä oppisopimustoimisto. Sosiaali- ja terveysvirasto vastaa erilaisista työllistymisen tukipalveluista. Viraston organisaatioon sijoittuvat Työvoiman palvelukeskus Duuri ja vuoden 2013 loppuun saakka työhönkuntoutus. Talent Studiossa vahvistetaan työnhakijoiden sähköisiä työnhakutaitoja. Nuorten työhönohjauksessa tuetaan koulu- ja työelämän ulkopuolelle jääneitä lastensuojelun ja nuorten sosiaalityön asiakkaita opintoihin ja työhön sijoittumiseen. Tuetun työllistymisen palvelu tukee kehitysvammaisten ja osatyökykyisten henkilöiden työllistymistä avoimille työmarkkinoille. Talous- ja suunnittelukeskuksessa (1.1.2014 alkaen Kaupunginkansliassa) neuvotaan ja koulutetaan yrittäjiä ja yrittäjiksi aikovia.

Henkilöstökeskus, talous- ja suunnittelukeskus ja hallintokeskus yhdistettiin 1.1.2014 alkaen Kaupunginkansliaksi, jonka elinkeino-osastolle perustettiin työllisyyspalvelut- ja yrityspalvelut-yksikkö. Työllisyyspalveluissa hoidetaan henkilöstökeskuksen aiempia tehtäviä ja YritysHelsinki on osa yrityspalveluja. Sosiaali- ja terveysviraston työllistymisen tuen organisaatio muuttui 1.1.2014 alkaen siten, että työhönkuntoutus-yksikkö lakkautettiin ja Työvoiman palvelukeskus Duurin rinnalla on erilaisia kuntouttavia työllistämispalveluja tarjoavat yksiköitä.

Kuvion värit: Valtion hallinto vihreä, sosiaalitoimi sininen ja kaupungin muut hallintokunnat harmaa. Hallintokuntien erityiset työllistymisen/kuntoutumisen yksiköt on merkitty punaisella.

Kuvio 1 Helsingin kaupungin työllisyyttä hoitavia tai edistäviä yksikköjä vuonna 2013

Espoo

Espoon kaupunginhallitus päättää työllisyyspolitiikan periaatteista. Elinkeino- ja kilpailukykyjaosto tekee kaupunginhallitukselle työllisyyttä koskevat esitykset. Työllisyyspalveluiden strateginen taso sijoittuu konserniesikuntaan ja toimeenpano on organisoitu sosiaali- ja terveystoimen toimialueelle perhe- ja sosiaalipalveluiden aikuisten sosiaalipalveluihin.

Työllisyydenhoidon yhteistyösopimuksen painopisteet perustuvat kaupungin osalta Espoo -strategiaan ja Espoon työvoima- ja elinkeinotoimiston toimintaa ohjaaviin TE -ministeriön ja Uudenmaan TE -keskuksen strategioihin. Maahanmuuttajien työllistämistä edistävät toimenpiteet pohjautuvat kaupungin ja työvoima- ja elinkeinotoimiston aiheesta käytyjen metropolipolitiikan aiesopimusneuvotteluihin.

Espoon työllisyyspalvelut hoitaa keskitetysti koko kaupungin palkkatukityöllistämisen. Tämän lisäksi keskeisenä tehtävänä on vastata yhteistyöstä työllisyysasioissa järjestöjen,

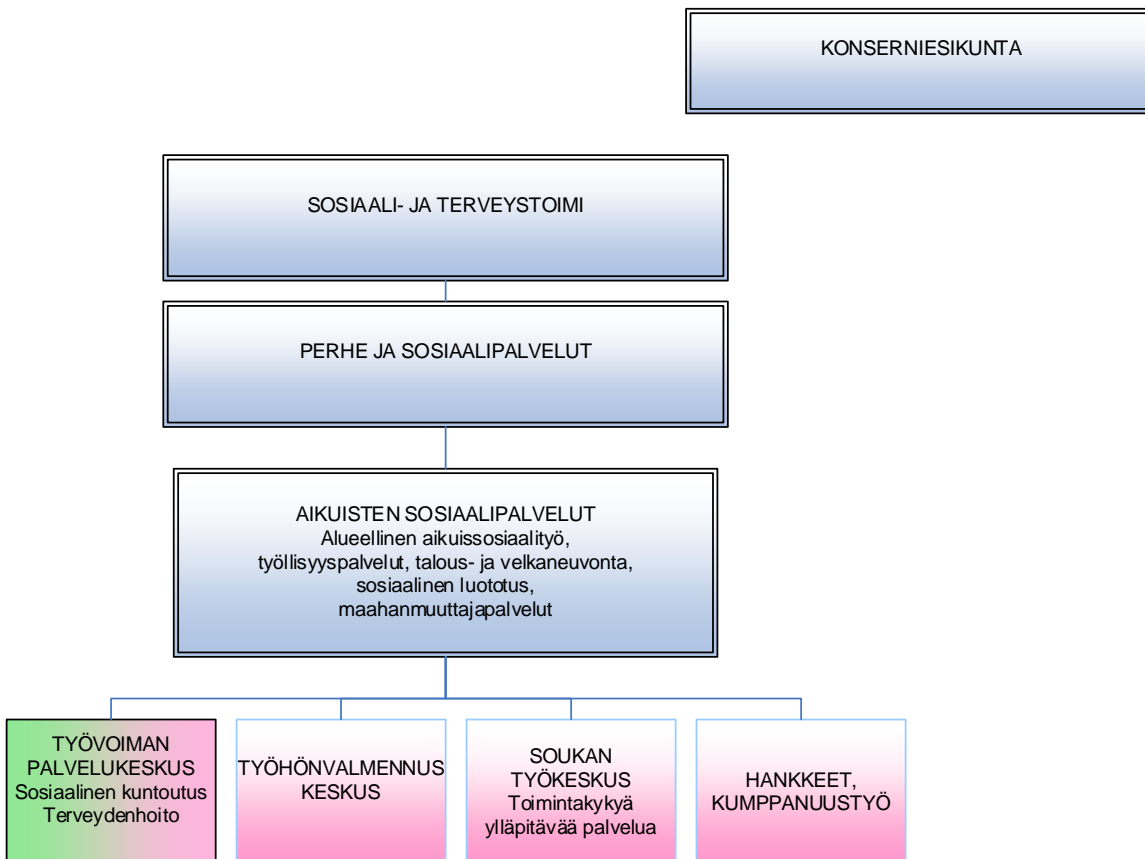
yhdistysten ja yritysten kanssa muun muassa työllistämisen Espoo -lisän osalta. Merkittävän osan toiminnasta muodostaa tiivis yhteistyö muiden välityömarkkinatoimijoiden kanssa erilaisten kumppanuussopimusten muodossa. Niin sanottuja sosiaalisen työllistämisen sopimuksia työllisyyspalvelut on tehnyt mm. kaupungin suomen- ja ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen ja vanhuspalveluiden kanssa.

Aikuisten sosiaalipalvelut vastaavat Espoon työvoiman palvelukeskuksen toiminnasta yhdessä te –toimiston kanssa. Sen lisäksi espoolaisten työllistymisedellytyksiä parannetaan Espoon työhönvalmennuskeskuksessa ja Soukka työkeskuksessa.

ESR –rahoitteisen Koppi –hankkeen tavoitteena on ollut kuntouttavan työtoiminnan kehittäminen erityisesti matalan kynnyksen toimintaa ja sosiaalisen kuntoutuksen toimintamallia kehittämällä.

Vuonna 2013 käynnistyi Työtä Päin -kuntakokeilu -hanke, jossa keskitytään avustavien tehtävien etsimiseen kaupungin sisällä ja niiden mahdolliseen kilpailuttamiseen. Kuntakokeilun avulla tehostetaan pitkäaikaistyöttömien asiakasohjausta, ostetaan työllistymistä ja työelämäosallisuutta tukevia palveluita sekä kehitetään työllisyyspalveluiden kokonaiskoordinaatiota työttömien palvelukokonaisuuksien selkiyttämiseksi.

Kuvion värit: Valtion hallinto vihreä, sosiaalitoimi sininen paitsi erityiset työllistymisen/kuntoutumisen yksiköt punaisella, kaupungin muut hallintokunnat harmaalla

Kuvio 2 Espoon kaupungin työllisyyttä hoitavia tai edistäviä yksiköitä vuonna 2013

Vantaa

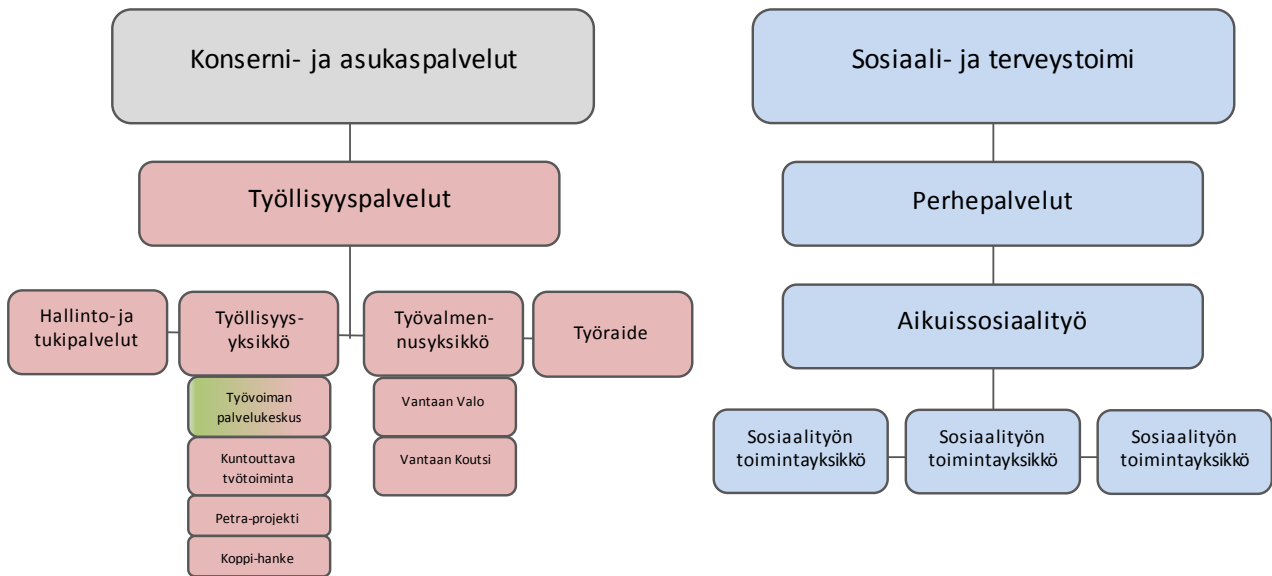
Työllisyyspalveluiden tulosalue on osa Vantaan kaupungin Konserni- ja asukaspalveluiden toimialaa. Tulosalue vastaa työllisyyspalveluiden johtajan johdolla kaupungin työllisyyden edistämisestä ja kehittämisestä, yhteistyöstä työvoimahallinnon ja yritysten kanssa, kaupungin työpajatoiminnoista nuorten työpajatoimintaa lukuun ottamatta, ja koordinoi työllisyyden edistämiseen liittyvää toimintaa. Työllisyyspalveluihin kuuluu työllisyysyksikkö, työvalmennusyksikkö, tulosalueen hallinto sekä valtakunnalliseen kuntakokeiluun kuuluva Työraide. Työllisyyspalveluiden toimintaan sisältyy kuntouttava työtoiminta, työvoiman palvelukeskus (TYP), työvalmennustoimintaa sekä useita osittain ulkopuolista rahoitusta saavia hankkeita ja projekteja. Lisäksi työllisyyspalveluihin on keskitetty Vantaan kaupungin palkkatukityöllistäminen sekä työllisyyspoliittiset avustukset yrityksille, järjestöille ja yhdistyksille.

Työllisyysyksikkö vastaa työvoiman palvelukeskuksen TYP:n toiminnan ja kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä ja kehittämisestä sekä nuorille työttömille suunnatusta Petra-projektista ja kuntouttavaa työtoimintaa kehittävästä Koppi-hankkeesta. Petra – Nuoret uusille urille -projekti ohjaa 17-24-vuotiaita työttömiä nuoria kohti työtä, koulutusta tai tarvittaessa muita palveluita. Tavoitteena on, että työllistymisen edistämiseksi nuori saa tukea työnhaun ohella myös muissa asioissa. Petra on tehnyt pitkäjänteistä yhteistyötä TE-toimiston, Kelan, kaupungin muiden toimijoiden, oppilaitosten ja työnantajien kanssa.

Työvalmennusyksikköön kuuluvat valmennustalot Vantaan Valo ja Vantaan Koutsit, joissa edistetään työllisyyttä työhönvalmennuksen ja taloissa tapahtuvan valmennustoiminnan kautta. Vantaan Koutsissa on käynnissä kaksi ulkopuolista rahoitusta saavaa hanketta, työkokeilujaksoja tarjoava Tuupakasta työhön -hanke sekä maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen jälkeistä työllistymistä edistävä Töihin Suomessa -hanke. Vantaan Valossa aloitti kesällä 2014 Palkkatuetuille työhönvalmennusta –hanke, jonka tavoitteena on kaupungin toimialoilla olevien palkkatukityöllistettyjen ohjaus työhönvalmennuksen keinoin kohti avoimia työmarkkinoita tai opiskelua.

Kuntakokeiluhanke Työraide vastaa pitkäaikaistyöttömille tarjottavasta monialaisesta palveluohjauksesta. Asiakkaan ohjauksessa hyödynnetään verkostomaista työskentelytapaa TE-toimiston, sosiaali- ja terveystyöpalveluiden sekä muiden toimijoiden kanssa. Työnantaja ja yrityksiä kontaktoidaan aktiivisesti ja asiakkaiden polutus työelämään tapahtuu työhönvalmentajien tuella

Kuvion värit: Valtion hallinto vihreä, sosiaalitoimi sininen paitsi erityiset työllistymisen/kuntoutumisen yksiköt punaisella, kaupungin muut hallintokunnat harmaalla

Kuvio 3 Vantaan kaupungin työllisyyttä hoitavia tai edistäviä yksiköitä vuonna 2013

Turku

Turun työllisyyden hoito on keskitetty Hyvinvointitoimialan (entinen sosiaali- ja terveystoimi) Kuntoutumispalvelut tulosalueen alla toimivaan Työelämäkuntoutus – yksikköön. Työelämäkuntoutus jakaantuu kahteen toimintoon, joita ovat työllistymispalveluyksikkö sekä kaupungin oma työpaja Työkeskus

Kaupunkitasoisesti yhteistyötä tehdään useiden toimialojen kanssa, joista Hyvinvointitoimialan sisällä keskeisiä yhteistyökumppaneita ovat sosiaalityön tulosalue sekä perusterveydenhuolto. Muina kaupungin sisäisinä yhteistyökumppaneina ovat esimerkiksi vapaa-ajan toimialalla nuorisopalvelut, sivistystoimiala sekä kaupungin tukemat hankkeet ja yhteispalvelupiste Skanssi. Nuorisopalveluissa nuorten työllistymistä tukee mm. nuorten työpaja Fendari sekä etsivä nuorisotyö.

Työelämäkuntoutus on kaupunkitoimija TYP- yhteistyössä, mutta sen asiakaskohderyhmä ja tehtäväalue ulottuu myös TYP- työn ulkopuolelle. Yhteistyö TE- keskuksen kanssa koskee kaikkia palvelulinjoja, eikä vain kolmannen palvelulinjan TYP- asiakkuutta.

Työelämäkuntoutus hallinnoi ns. Kela-listaa, jonka rahoitus on Työelämäkuntoutuksen budjetissa.

Vuoden 2013 aikana aloitettiin TEKES- projekti, jonka yhtenä pilottina on työllisyyden parantaminen yritys yhteistyötä lisäämällä mm. kehittämällä työnetsijäpalvelua, sosiaalisia hankintoja sekä edelleen sijoittamistoimintaa. Yhtenä tavoitteena on myös ”avata” Kela-listaa ja sen lainalaisuuksia sekä etsiä sitä kautta keinoja Kela-listan asiakaskunnan haltuunottoon, valuman ehkäisyyn sekä toimenpiteiden vaikuttavuuteen. Kela-lista – analyysi toteutetaan yhteistyössä Turun yliopiston sosiaalitieteiden laitoksen kanssa. Työllisyyden hoitoa koskeva pilotti syntyi Työelämäkuntoutuksen aloitteesta ja se rahoittaa hanketta 50 %:n osuudella. Pilotissa syntyneet hyvät käytännöt ovat myös osa Työelämäkuntoutuksen toimintaa ja siirtyvät sen toimintaan pilotin päätyttyä syyskuussa 2014.

Työelämäkuntoutus on useiden hankkeiden ohjausryhmissä, sekä osarahoittajana ja lausunnonantajana erilaisissa työllisyyttä edistävissä hankekokonaisuuksissa.

Vuoden 2012 lopussa alkaneen Kuntakokeilu-hankkeen siirtoa Työelämäkuntoutuksen alle valmisteltiin ja vuoden 2014 alussa se siirtyi hallinnollisesti Työelämäkuntoutuksen alaisuuteen.

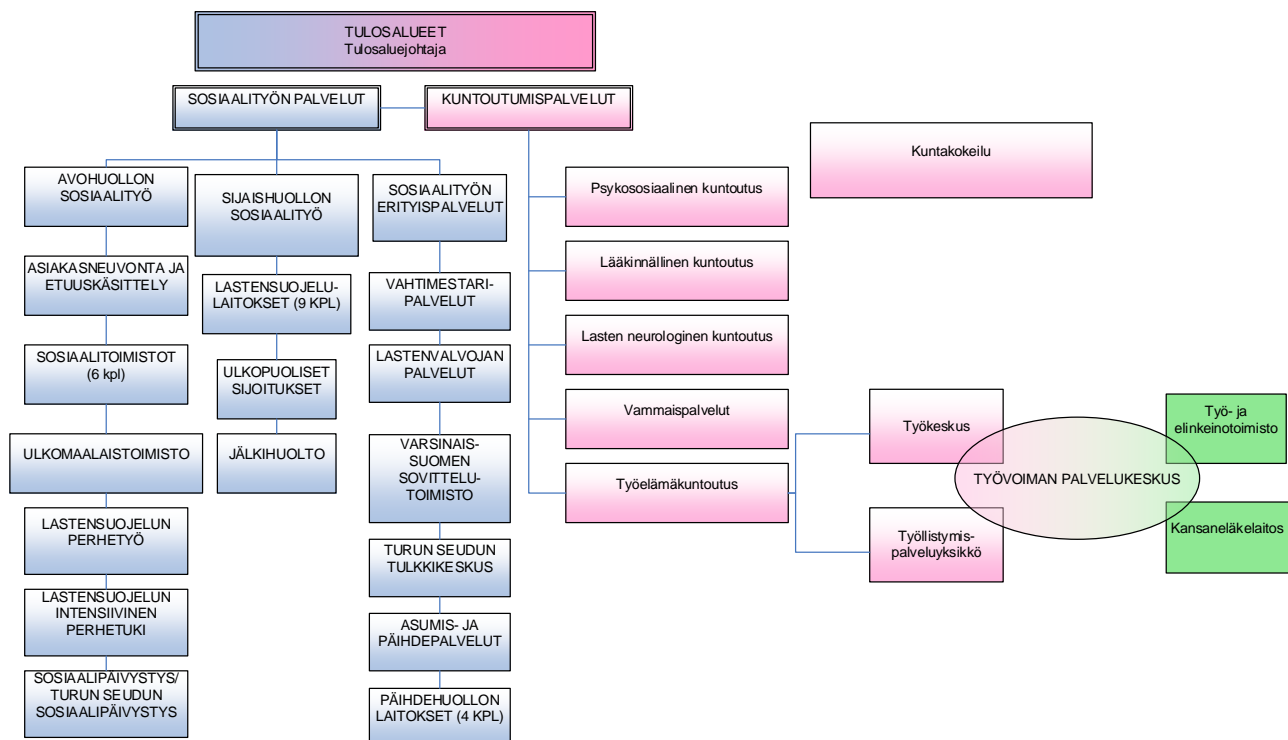
Turun kuntakokeilu keskittyy pilotissaan kahteen kaupungin postipiiriin, joiden asiakkaat kohdentuvat valtaosin kahteen suureen kaupunginosaan. Turun kuntakokeilussa kaikille kohderyhmään kuuluville pyritään tarjoamaan jokin työllistymistä tai elämänhallintaa parantava palvelu. Edellytyksenä toteuttamiselle on, että lähettäjäthot ohjaavat palvelutarpeessa olevia asiakkaitaan kuntakokeiluun. Hanke kehittää monistettavan toimintamallin Turun muihin kaupunginosiin.

Turun kuntakokeilu tekee yhteistyötä Työelämäkuntoutuksen kanssa ohjatakseen asiakkaita myös avoimille työmarkkinoille tähtäävään työnetsijäpalveluun. Lisäksi kuntakokeilun asiakkaita pyritään edelleen sijoittamaan yrityksiin näiden työntekijätarpeiden pohjalta.

Vuoden 2013 aikana Työelämäkuntoutus ja konsernihallinto ovat tiivistäneet yhteistyötään.

Kuvion värit: Valtion hallinto vihreä, sosiaalitoimi sininen paitsi erityiset työllistymisen/kuntoutumisen yksiköt punaisella, kaupungin muut hallintokunnat harmaalla

Kuvion värit: Valtion hallinto vihreä, sosiaalitoimi sininen paitsi erityiset työllistymisen/kuntoutumisen yksiköt punaisella, kaupungin muut hallintokunnat harmaalla

Kuvio 4 Turun kaupungin työllisyyttä hoitavia tai edistäviä yksikköjä vuonna 2013

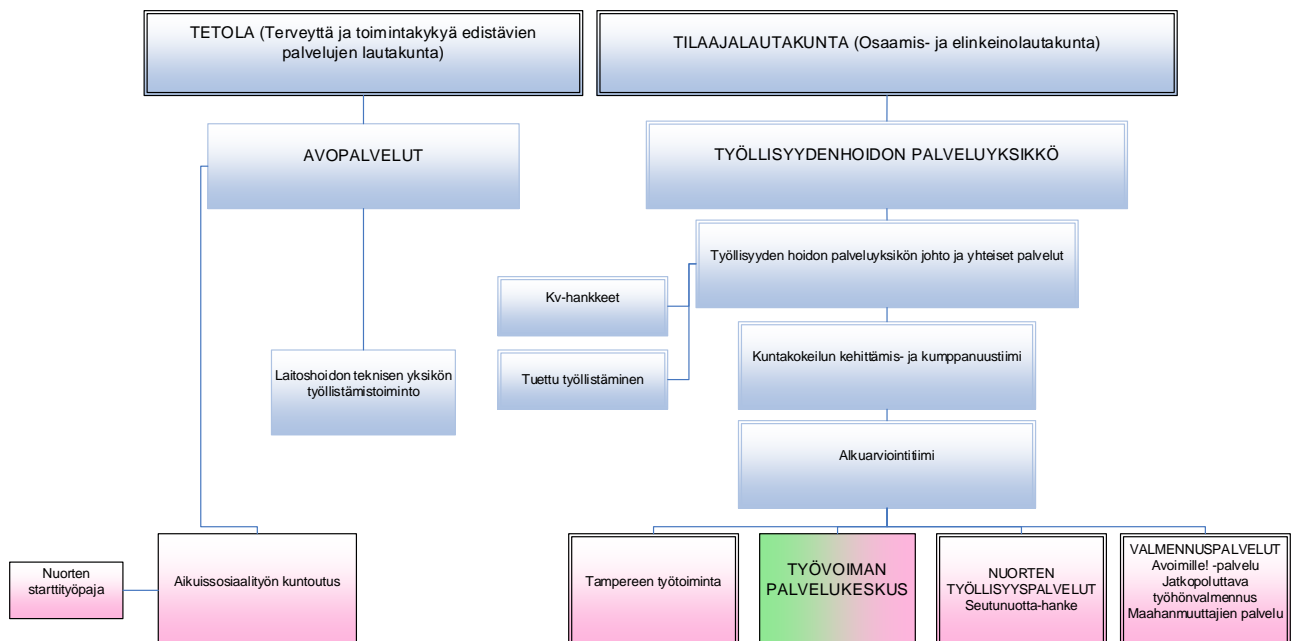
Tampere

Tampereen kaupungin työllisyydenhoidon palveluyksikköön (TYPA) on keskitetty kaupungin työllisyyspalvelut, ja se on osa konsernihallinnon kaupunkikehitysryhmää. TYPAn palveluita tilaa osaamis- ja elinkeinolautakunta. Vuoden 2013 alusta TYPAn toiminta vakinaistettiin. Työntekijöitä on 58 htv. (31.12.2013).

Työllisyydenhoidon palveluyksikkö tuottaa työnhakija-asiakkaiden työllistymiseen tähtääviä yksilöllisiä erityispalveluita sekä edistää vastuullista työllisyyspolitiikkaa. Palvelut on tarkoitettu työnhakija-asiakkaille, jotka eivät muuten työllistyisi palkkatyöhön avoimille työmarkkinoille. Työllisyydenhoidon palveluyksikön tarjoamat erityispalvelut täydentävät työ- ja elinkeinohallinnon palvelutarjontaa ja tehtävänä on edistää työvoimavaranon purkamista ja työvoiman saatavuuden turvaamista toimialoille, joilla on ongelmia työvoiman saatavuudessa.

TYPA tuottaa seuraavia palveluita; kuntouttava työtoiminta, työvoiman palvelukeskuksen palvelut tamperelaisille työhakijoille, kuntakokeilun palvelut, palkkatuki- ja velvoitetyöllistäminen, työvoimapoliittinen työkokeilu, työvoimapoliittiset projektit (kansalliset ja kansainväliset ESR-projektit), Tampereen ja vammaisten työllistämistuet, työllistämispalveluiden järjestäminen maahanmuuttajille, asiakaspalveluyhteistyön kehittäminen yhdessä keskeisten yhteistyökumppaneiden kanssa. Palveluyksikölle kuuluvat koordinaatiotehtävät työllisyydenhoidon paikallisen ja seudullisen yhteistyön kehittämisessä. TYPA on kaupungilla työllisyydenhoidon palvelujen päätuottaja ja palvelut siltä tilaa osaamis- ja elinkeinolautakunta. Palveluyksikkö raportoi toiminnastaan myös kaupunginhallitukselle.

Kuvion värit: Valtion hallinto vihreä, sosiaalitoimi sininen paitsi erityiset työllistymisen/kuntoutumisen yksiköt punaisella, kaupungin muut hallintokunnat harmaalla

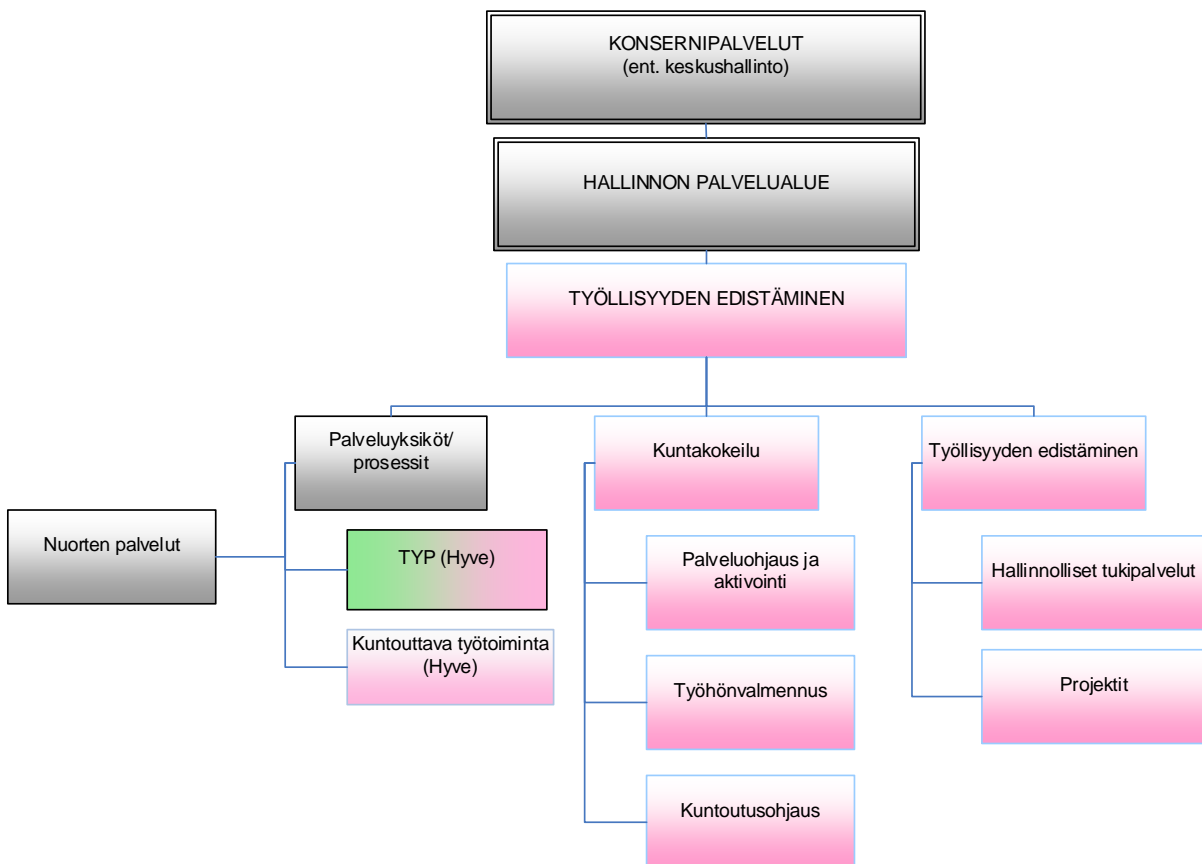
Kuvio 5 Tampereen kaupungin työllisyyttä hoitavia tai edistäviä yksiköitä vuonna 2013

Oulu

Vuoden 2012 alusta työllisyyden edistäminen siirtyi Oulussa sosiaali- ja terveystoimen alta konsernipalveluihin hallinnon palvelualueen alle. Työllisyyden edistämisen sijoittamisella konsernihallintoon vahvistettiin kaupungin ylimmän johdon ja kaupunginhallituksen suurempaa ohjausta työllisyysasioiden johdossa sekä palveluiden läpileikkaavuuden ja keskittämisen tuomia etuja. Vuoden 2013 aikana työllisyyden edistämiseen liittyvistä asioista päätti kaupunginhallitus ja sen kehittämisjaosto työllisyyden edistämisen koordinaatioryhmän asiantuntijalausunnan perusteella. Työllisyyden edistämisen vastuuorganisaationa toimi konsernipalveluiden työllisyyden edistämisen palvelut. Työllisyyspalveluita tuotettiin monialaisesti yhteistyössä sivistys- ja kulttuuripalveluiden, hyvinvointipalveluiden, yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden sekä liikelaitosten kanssa. Työllisyyden edistämiseen liittyvää toimintaa tuottavat kaupungin yksiköiden lisäksi myös muut toimijat monituottajamalliin perustuen.

Vuoden 2014 alusta Oulun kaupungin työllisyyspalvelukokonaisuuden keskittämistä konsernipalveluihin jatkettiin. Työvoiman palvelukeskus ja kuntouttava työtoiminta hyvinvointipalveluista sekä nuorten työllisyyspalvelut sivistys- ja kulttuuripalveluista siirrettiin organisatorisesti työllisyyspalveluihin. Työllisyyden edistämisen vastuuorganisaationa vuonna 2014 toimii Konsernipalveluiden työllisyyspalvelut, johon kuuluvat hallinto ja kehittäminen, Työvoiman palvelukeskus, nuorten työllisyyspalveluiden ja valtakunnallisen työllistämisen kuntakokeilun työllisyyspalveluiden yksiköt.

Kuvion värit: Valtion hallinto vihreä, sosiaalitoimi sininen paitsi erityiset työllistymisen/kuntoutumisen yksiköt punaisella, kaupungin muut hallintokunnat harmaalla

Kuvio 6 Oulun kaupungin työllisyyttä hoitavia tai edistäviä yksiköitä 2013

2.3 Työllisyyden edistämisen tavoitteita ja toimenpiteitä Kuusikkokunnissa

Helsinki

Työllisyyden edistämiseen liittyviä Helsingin kaupungin strategiaohjelman 2013–2016 tavoitteita ovat helsinkiläisten terveys- ja hyvinvointierojen kaventuminen, maahanmuuttajien aktiivisen kansalaisuuden edistäminen ja yritysmönteisyys. Nämä tavoitteet ja niitä tukevat toimenpiteet kohdentuvat erityisesti nuoriin, maahanmuuttajiin ja elinkeinoelämään.

Nuoret

Tavoitteena on, että koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevien nuorten määrä vähenee. Tähän pyritään muun muassa seuraavin toimenpitein:

- alle 18-vuotiaiden kesätyöpaikkoja lisätään yhdessä yritysten ja kolmannen sektorin kanssa
- jokainen peruskoulun päättänyt nuori saa Tulevaisuustiskiltä lyhyt- tai pitkäkestoista tukea tulevaisuutensa suunnitteluun
- toteutetaan nuorten yhteiskuntatakuuhanke Respa, josta kaikki koulutuksen ja työmarkkinoiden ulkopuolella olevat alle 30-vuotiaat nuoret saavat uraohjausta ja tukea
- tehdään vuosittain vähintään 2 000 terveystarkastusta koulutuksen ja työelämän ulkopuolella oleville nuorille

Maahanmuuttajat

Maahanmuuttajien osallisuuden ja työllisyyden parantamiseen ja maahanmuuttajanuorten syrjäytymisen vähentämiseen kohdentuvia toimenpiteitä ovat:

- edistetään maahanmuuttajataustaisten helsinkiläisten työllistymistä yhdistämällä tuettuun työllistämiseen suomen kielen oppimista
- tuetaan maahanmuuttajaopiskelijoiden sijoittumista työmarkkinoille valmistumisen jälkeen
- turvataan maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten peruskoulun päättäminen ja toiselle asteelle pääsy ja sieltä valmistuminen
- maahanmuuttajien ulkomailla hankitun osaamisen tunnustamista ja täydentämistä sekä työmarkkinoille siirtymistä tehostetaan yhteistyössä työhallinnon kanssa.

Elinkeinoelämä

Työpaikkojen lisääminen on tärkeää helsinkiläisten työllisyyden kannalta. Helsingin tavoitteena on olla Suomen yritysmönteisin kaupunki vuonna 2016 esimerkiksi seuraaviin toimenpiteisiin panostamalla:

- Osa työllisyydenhoidon määrärahoista kohdennetaan vahvemmin elinkeinopoliittisiin perusteisiin. Toimenpiteet suunnataan rakennemuutosten aiheuttamien työmarkkinavaikutusten vaimentamiseen ja työvoimapulasta kärsivien toimialojen tarpeisiin.
- Huolehditaan työpaikkojen sijoittumisesta eri kaupunginosiin ja pyritään lisäämään erityisesti itäisen Helsingin työpaikkoja.

Espoo

Te – palveluiden palvelumallin muututtua vuoden 2013 alussa myös kaupunkitasolla on kehitettävä työllisyyspalveluiden organisointia ja palvelumallia. Sosiaali-, elinkeino- ja työllisyyspoliittisia keinoja on tehostettava ja ohjattava asiakkaita niihin palveluihin, joita he ensisijaisesti tarvitsevat (esim. kuntoutus- ja koulutuspalvelut).

Työllisyyden hoitaminen edellyttää haastavassa tilanteessa (taloudellinen tilanne, pitkäaikaistyöttömyyden räjähdysmäinen kasvu, ICT –teknologian muutokset, työmarkkinatukimuutokset jne.) koko kaupungin toimijoiden vahvaa sitoutumista ja työllisyysasioiden nostamista strategisesti korkeammalle tasolle.

Kaupungin työllisyyspalveluiden organisaatiota tulee selkeyttää selkeimmillä työnjaoilla ja vastuilla. Kaikkia kaupungin toimialoja on vastuutettava enemmän työllisyydenhoidon edistämiseen ja sektorikohtaiset esteet yhteistyölle on poistettava.

Työttömyyden monimuotoisuus edellyttää myös palvelutarjonnan monipuolistamista. Nykyiset työpajat ja kuntouttava työtoiminta ei vastaa enää tarpeeseen määrällisesti eikä sisällöllisesti.

Vantaa:

Työllisyyspalveluiden keskeinen tavoite on alentaa työttömyyttä. Se tapahtuu tukemalla kunnan elinkeinopoliittisia linjauksia, hyvällä yritysyhteistyöllä ja asiakkaan työelämätaitojen kartuttamisella. Vantaan työllisyyspalvelut on innovatiivisesti etsinyt tulevaisuuden työllistämisen tuen mahdollisuuksia tekemällä vahvaa poikkihallinnollista yhteistyötä kaupungin muiden toimialojen kanssa ja yhdistämällä voimavaroja muiden työllisyyteen panostavien tahojen kuten ELY-keskuksen ja TE-toimiston kanssa.

Työllisyyden edistäminen on valtakunnan tasolla merkittävä hyvinvointiin vaikuttava tavoite. Vantaalla työllisyyden edistäminen on tärkeää korkeiden työttömyysasteen ja maahanmuuttajien määrän vuoksi. Työllisyyspalveluissa pohditaan tulevaisuuden työllistymisen polkuja jatkuvasti ja tavoitteena on kehittää valmennus- ja koulutuspaikkoja.

Vantaan elinvoimaohjelmassa linjataan työllisyyden edistämisen tavoitteeksi Vantaan pysyminen edelläkävijänä nuorten ja pitkäaikaistyöttömien työllistämisessä innovatiivisen ja ratkaisukeskeisen toiminnan ansiosta. Tämä toteutuu joustavien koulutusväylien, organisaation sisäisen yhteistyön, tiiviin yritysyhteistyön sekä aktiivisen työllistämisoikeuden avulla.

Kuntien työllistämismallin kasvuun vuonna 2015 varaudutaan luomalla Vantaan oma toimintamalli yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneiden aktiiviseksi ohjaamiseksi kohti avoimia työmarkkinoita. Yrityksille myönnetään Vantaa-lisää avustukseksi pitkäaikaistyöttömien työllistämiseksi. Nuorisotakuuta toteutetaan noudattamalla Vantaan kaupungin nuorisotakuun ohjausryhmän laatimaa toteuttamissuunnitelmaa vuosille 2014–2015. Nuorisotyöttömyyttä torjutaan aktiivisesti turvaamalla Petra-projektin jatkuminen. Kaupungin toimialat kantavat työllistämistä vastuuksiaan ottamalla kuntouttavan työtoiminnan asiakkaita vähintään viisi prosenttia suhteutettuna vakinaiseen henkilöstömääräänsä.

Turku:

Vuonna 2013 haasteina ovat edelleen Turun kaupungin huono taloudellinen tilanne ja elinkeinorakenne sekä työttömyyden kasvu, joka näkyy erityisesti jatkuvana pitkäaikaistyöttömyyden ja nuorisotyöttömyyden lisääntymisenä.

Työllisyyden hoidossa keskeistä on työttömyyden ennaltaehkäisy ja kasvun taittaminen. Keinoina tälle tavoitteelle on mm. yhteistyön lisääminen yritysmaailman ja kolmannen sektorin kanssa, uusien työpaikkojen luominen sekä työelämään valmentavien toimenpiteiden kehittäminen (esim. kuntouttava työtoiminta).

Turun sisäiset alueelliset erot ovat edelleen suuret ja niitä pyritään vähentämään mm. Kuntakokeilun kautta luomalla maahanmuuttajavoittoisilla korkean työttömyyden alueilla Varissuolla ja Halisissa monistettava malli, jolla työllisyyttä pyritään lisäämään innovatiivisin toimenpitein sekä tukemalla asiakkaiden työelämävalmiuksia tarjoamalla heille heidän tarvitsemiaan palveluja tai ohjaamalla heidät niihin (ns. Varissuo-takuu).

Yhtenä konkreettisena mittarina työttömyyden hoidossa on työmarkkinatuen kuntaosuus, jonka määrää pyritään vähentämään.

Tampere:

Työllisyydenhoidon palveluyksikön tavoitteena on, että olemassa olevat rakenteet, tukipalvelut ja kehittämisprojektit hyödyntävät ja täydentävät täysmääräisesti toisiaan vaikuttavia ja monipuolisia palveluita sekä työnhakija että työntäjä-asiakkaille. Työnhakijoille tuotettavien yksilöllisten erityispalveluiden tavoitteena on parantaa työnhakija-asiakkaiden työmarkkinavalmiuksia ja tukea heidän hakeutumistaan etenkin koulutukseen tai avoimille työmarkkinoille. Työntäjä-asiakkaille tarjotaan palveluita, jotka tukevat heidän mahdollisuuksiaan rekrytoida asiakkaita kaupungin tuottamista työllisyyspalveluista.

Tampereen kaupungin työllisyydenhoidon palveluiden piirissä on vuosittain yli 3 500 asiakasta, joista reilu kolmasosa työllistyy avoimille työmarkkinoille tai aloittaa ammatillisen koulutuksen.

Ydinasioita työllisyydenhoidossa Tampereella ovat:

I Kokonaisuusajattelu: Valtio, kunnat ja elinkeinoelämä ja muut yhteistyökumppanit yhdessä toteuttavat vastuullista työllisyyspolitiikkaa

II Tavoitteellisuus, asiakaslähtöisyys ja kestävät ratkaisut: tavoitteena pysyvä työllistäminen ja tutkintotavoitteellinen koulutus. Asiakkaista noin kolmannes sijoittuu koulutukseen tai töihin.

III Työelämlähtöisyys toiminnassa edistää vaikuttavuutta ja kestäviä ratkaisuja. Vaikuttavuutta ja asiakastyytyväisyyttä seurataan säännöllisesti.

IV Kumppanuusajattelu, joka edistää osaltaan hyviä tuloksia. Vastuulliseen työllisyydenhoitoon tarvitaan kumppaneita: mm. TE-toimistoa, Kelaa, sosiaalitoimea, yrityksiä, yhdistyksiä, oppilaitoksia ja kuntia. Seudullista yhteistyötä on tehty vuosia Tampereen kaupunkiseudun kuntien kanssa mm. Tampereen kaupunkiseudun työvoiman palvelukeskus/ TYP-toimintamallilla.

Keskeisiä painopistealueita ja kehittämiskohteita Tampereen kaupungin työllisyshoidossa v. 2013-15 ovat mm.:

- yhteistyön kehittäminen kumppanuusperiaatteen mukaisesti
- työllistämispalveluiden edelleen kehittäminen (mm. kuntakokeilu, nuorten palvelut, seutuyhteistyö)
- toimintaedellytysten pitäminen mahdollisimman hyvinä muuttuvassa ympäristössä.

Työllisyshoidon palveluyksikön lähivuosien suuri haaste on erityisen korkea työttömyys, joka on johtunut pitkään jatkuneesta taantumasta ja elinkeinoelämän rakenteen muutoksesta. Tampere on mukana pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseen tähtäävässä Kuntakokeilussa, joka toteutetaan 2012–2015. Kuntakokeilun toteutuksessa haetaan kokemuksia siitä, miten valtion ja kunnan työnjako toteutuu tulevaisuudessa työllisyshoidon palvelujen järjestämisessä sekä kehitetään asiakasohjausta, välityömarkkinoita ja palvelutarjontaa. Myös kaupunkiseudun ratkaisut kuntarakenteen osalta, seudullisen yhteistyön syventäminen työllisyshoidossa, uudistuva lainsäädäntö sekä Valtioneuvoston päätösten vaikutukset työmarkkinatuen kuntarahoitusosuuteen ja siten myös kuntien vastuun lisäämiseen ovat keskiössä.

Oulu:

Oulun kaupungin tavoitteena on saavuttaa työllä hyvinvointia ja työllistämällä elinvoimaa Oulun kaupunkistrategian mukaisesti. Oulun toimintaympäristössä keskeisiä haasteita ovat korkea nuorisotyöttömyys, nouseva pitkään töitä hakeneiden määrä sekä meneillään oleva rakennemuutos.

Oulun kaupungin kolme kärkitavoitetta valtuustokaudelle 2013 -2016.

- Oulun kaupungin alueelle syntyy valtuustokauden aikana 2500 uuden nettotyöpaikan lisäys vuosittain.
- Nuorisotakuun mukaisesti jokainen alle 30-vuotias työtön nuori joko töihin tai opiskelemaan tai näihin johtavaan palveluun. Valtuustokauden aikana nuorisotyöttömyys puolittuu 11 prosenttiin.
- Oulun rakennemuutokseen ja muutoksesta johtuvaan rakennetyöttömyyteen sekä pitkäaikaistyöttömyyteen vastataan ennakoivasti, joustavasti ja ketterästi luoden tarpeenmukaisesti toimivia toimintamalleja. Valtuustokauden päättyessä työttömyys on enintään 11 prosenttia.

Tavoitteiden toteutumiseksi Oulun alueen työllisyyskentän toimijat tekevät vahvaa verkostoyhteistyötä olemassa olevien palveluiden tuottamisessa sekä toiminnan kehittämisessä työnhakija- ja työnantaja-asiakkaille.

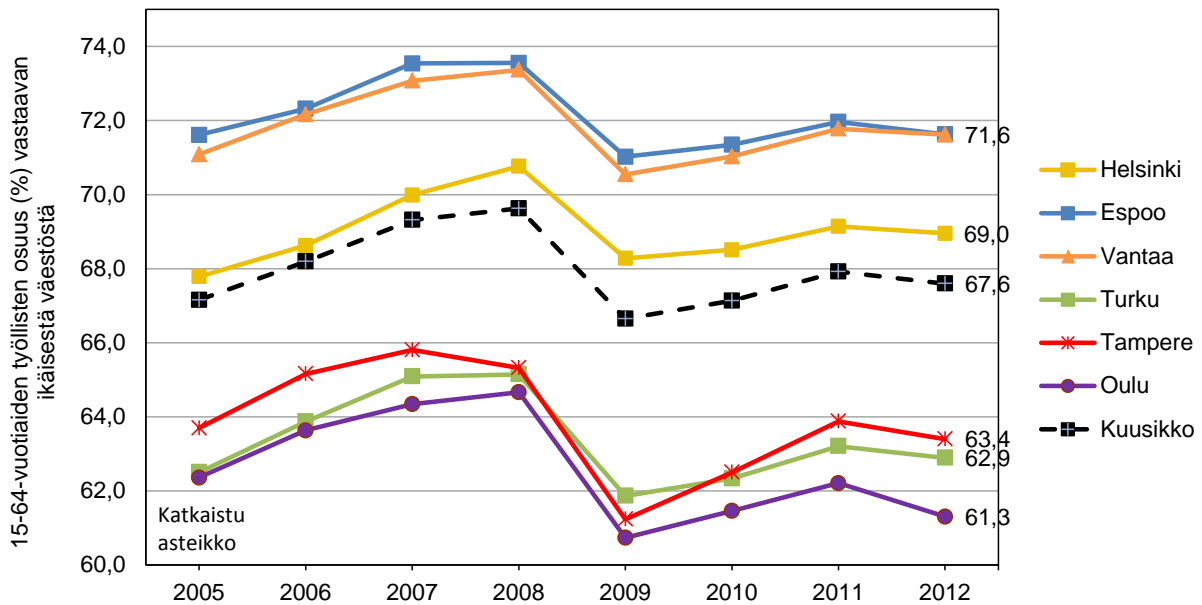
3 Työllistämispalveluiden toimintaympäristö kuutoskaupungeissa

Tässä luvussa kuvataan kuutoskaupunkien työllistämispalveluiden toimintaympäristöä erilaisten tilastotietojen avulla. Aluksi tarkastellaan lyhyesti työllisyystilannetta työvoiman lukumäärän kehitystä ja työllisyysastetta. Tämän jälkeen tarkastellaan työttömyyttä työttömyysasteen ja työttömyyden rakennetta kuvaavien tilastojen kautta. Työttömyyden rakennetta kuvataan iän (alle 25-vuotiaiden ja yli 50-vuotiaiden työttömien osuus ja lukumäärä), työttömyyden keston (yli vuoden työttömänä olleiden ja vähintään 500 päivä työmarkkinatukea saaneiden osuus ja lukumäärä), aktivointiasteen (työmarkkinatuen aktiivitoimenpiteillä olevien, palkkatuella työllistettyjen tai starttirahaa saavien osuus tuensaajista), työttömien ulkomaalaisten ja vieraskielisten osuuden ja lukumäärän sekä työttömien koulutusasteen avulla. Lisäksi lukuun on koottu tieto työmarkkinatuen estävän lausunnon saaneista.

3.1 Työllisyysaste

Työllisyysaste kuvaa työllisten osuutta 15 – 64-vuotiaasta väestöstä. Korkeaa työllisyysastetta pidetään usein perusedellytyksenä vakaalle talouskasvulle. Työllisyyden lisääminen on nostettu Suomen 2000-luvun hallitusohjelmissa keskeiseksi talouspoliittiseksi tavoitteeksi, ja suurimmaksi uhaksi vahvalle talouskasvulle on nähty työvoiman riittämätön saatavuus. Hallitusohjelmissa työllisyysastetavoitteeksi on asetettu yli 70 prosenttia.

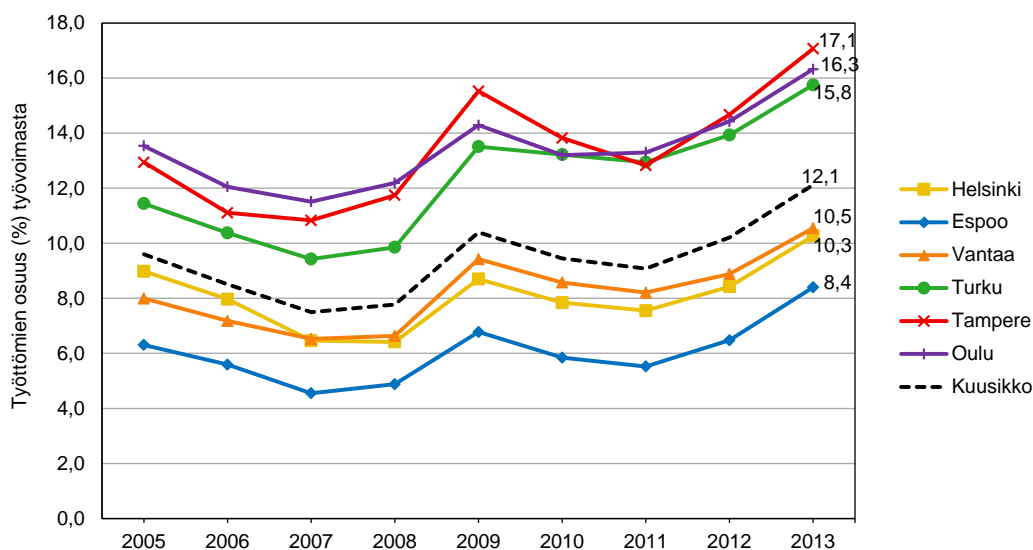
Työllisyysaste jakaa Kuusikkokunnat kolmeen luokkaan. Espoossa ja Vantaalla työllisyysaste on selkeästi muita kuntia korkeammalla. Molemmissa kunnissa työllisyysaste oli vuoden 2012 lopussa 71,6 prosenttia. Espoon ja Vantaan työllisyysaste on ollut yli 70 prosenttia koko ajanjakson 2005 – 2012. Helsingin työllisyysaste on pääkaupunkiseudun alhaisin, mutta selvästi muita kuutoskaupunkeja korkeampi. Vuoden 2012 lopussa Helsingin työllisyysaste oli 69 prosenttia. Tampereella (63,4 %), Turussa (62,9 %) ja Oulussa (61,3 %) työllisyysaste on huomattavasti pääkaupunkiseudun kuntia. Oulussa työllisyysaste on ollut Kuusikko-kunnista matalin. Oulun alhainen työllisyysaste johtuu muun muassa opiskelijoiden ja muiden työvoiman ulkopuolella olevien suuresta määrästä, nuorten muuttoliikkeestä kaupunkiin, kumuloituneesta työttömyydestä ja keskimääräistä alhaisemmasta eläkkeelle siirtymisiästä.

Kuvio 7 Työllisyysaste kuutoskaupungeissa vuosina 2005 – 2012 (Tilastokeskus – työssäkäyntitilasto)

3.2 Työttömät työnhakijat ja työttömyysaste

Työttömyysaste on pääkaupunkiseudulla perinteisesti alittanut valtakunnallisen tason ja muissa kuutoskaupungeissa ylittänyt sen. Vuoden 2013 lopussa pääkaupunkiseudun kuntien työttömyysaste vaihteli Espoon 8,4 prosentista Vantaan 10,5 prosenttiin ja pääkaupunkiseudun ulkopuolella Turun 15,8 prosentista Oulun 17,1 prosenttiin. Koko maan työttömyysaste vuoden 2013 lopussa oli 12,6 prosenttia. Työttömyysaste on noussut kaikissa kuutoskaupungeissa vuodesta 2011 alkaen.

Kuvio 8 Työttömyysaste eli työttömien osuus työvoimasta kuutoskaupungeissa vuoden lopussa (31.12.) 2005 - 2013 (15 - 74-vuotiaat) (TEM – työnvälitystilasto)

Taulukkoon 2 on koottu yhteen kuutoskaupunkien työttömyyden rakennetta kuvaavia tietoja sekä tarkasteltu työttömien työnhakijoiden lukumäärän muutosta suhteessa edellisvuoteen. Kuutoskaupunkien työttömistä 30,7 prosenttia oli 50 vuotta täyttäneitä. Heidän osuutensa oli pääkaupunkiseudun kunnissa hieman korkeampi kuin muissa kaupungeissa. Pitkäaikaistyöttömiä kuutoskaupunkien työttömistä oli 27,4 prosenttia. Tampereella osuus oli muita kuutoskaupunkeja korkeampi. Korkeintaan perusasteen tutkinnon suorittaneiden osuus oli keskimäärin 26,2 prosenttia, Vantaalla (33 %) ja Turussa (29,6 %) heidän osuutensa oli hieman muita kaupunkeja korkeampi. Nuorten alle 25-vuotiaiden työttömien osuus työttömistä oli kuutoskaupungeissa keskimäärin 13,4 prosenttia; heidän osuutensa oli selvästi korkeampi pääkaupunkiseudun ulkopuolella. Oulussa nuorten osuus työttömistä oli kuutoskaupunkien korkein, 17,7 prosenttia. Ulkomaan kansalaisia kuutoskaupunkien työttömistä oli 15,5 prosenttia ja vieraskielisiä 19,6 prosenttia. Pääkaupunkiseudulla heidän osuutensa oli selvästi muita kuutoskaupunkeja korkeampi.

Työttömien lukumäärä on noussut reilusti edellisvuodesta kaikissa kuutoskaupungeissa. Pääkaupunkiseudulla työttömien lukumäärä on kasvanut muita kuutoskaupunkeja enemmän. Erityisesti lukumäärä on kasvanut Espoossa, 31,8 prosenttia edellisen vuoden lopusta. Lukumäärän muutoksia tarkasteltaessa on kuitenkin muistettava, että pääkaupunkiseudulla työttömyysaste on edelleen selvästi muita kuutoskaupunkeja alhaisempi (ks. kuvio 7). Taulukossa esitetyjä tietoja käsitellään tarkemmin luvuissa 3.3 – 3.7..

Taulukko 2 Kuutoskaupunkien ja koko Suomen työttömyystietoja 31.12.2013 (TEM – työnvälitystilasto)

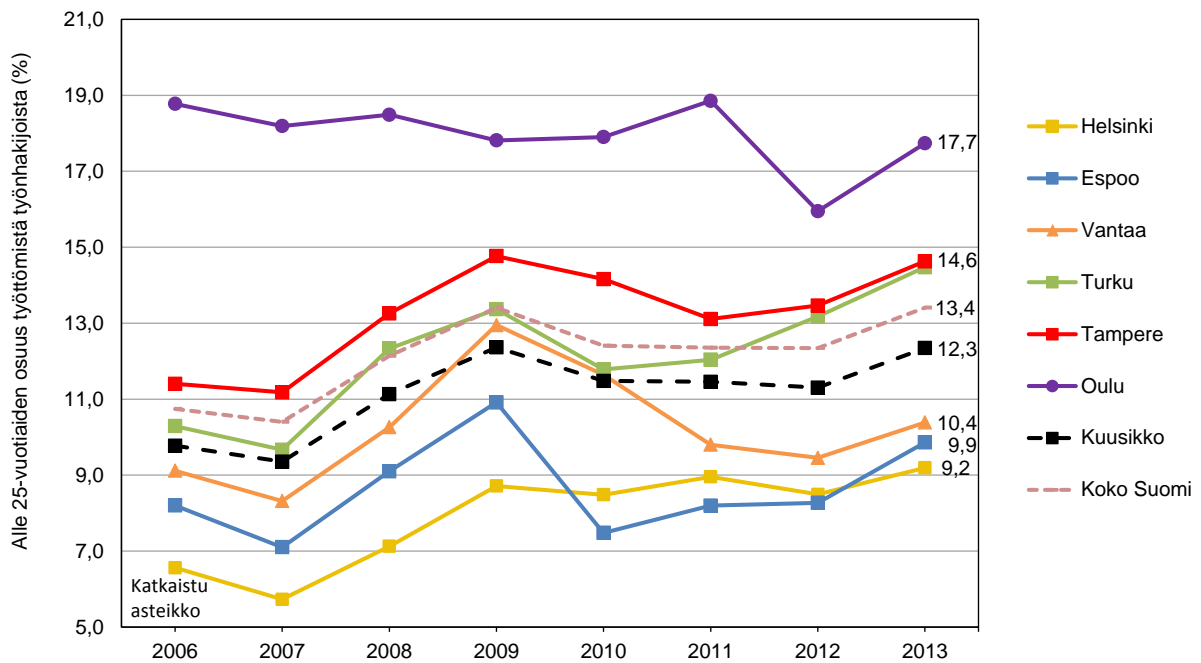
	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu ¹	Kuusikko	Koko Suomi
Työttömät työnhakijat yhteensä (31.12., lkm)	32 785	11 155	11 642	14 053	18 848	15 027	103 510	329 899
<i>joista pitkäaikaistyöttömiä (yli vuoden työttömänä olleet, %)</i>	26,0	26,0	25,1	25,0	36,3	24,4	27,4	25,1
<i>joista nuoria (alle 25-vuotiaat, %)</i>	9,2	9,9	10,4	14,5	14,6	17,7	12,3	13,4
<i>joista yli 50-vuotiaita (%)</i>	31,7	34,0	33,4	29,6	29,6	26,1	30,7	36,5
<i>joista ulkomaan kansalaisia (%)</i>	20,4	19,4	22,3	15,1	8,7	5,3	15,5	9,1
<i>joista vieraskielisiä (%)</i>	26,3	25,0	28,1	19,3	10,9	5,7	19,6	10,9
<i>joista korkeintaan perusasteen tutkinnon suorittaneita (%)</i>	25,7	23,7	33,0	29,6	24,1	23,0	26,2	29,3
Muutos edelliseen vuoteen¹								
<i>Työttömät työnhakijat yhteensä (muutos, lkm)</i>	6 205	2 692	1 976	1 764	2 821	1 999	17 457	47 725
<i>Työttömät työnhakijat yhteensä (muutos, %)</i>	23,3	31,8	20,4	14,4	17,6	15,3	20,3	16,9
<i>Pitkäaikaistyöttömät (muutos, %)</i>	40,1	71,4	10,9	13,9	35,6	18,7	31,1	25,3
<i>Alle 25-vuotiaat (muutos, %)</i>	33,5	57,1	32,3	25,6	27,8	28,2	31,4	27,0
<i>Alle 20-vuotiaat (muutos, %)</i>	30,8	70,7	26,2	42,9	38,0	49,6	40,8	32,0
<i>Yli 50-vuotiaat (muutos, %)</i>	18,9	21,7	14,1	10,1	13,7	12,3	15,6	12,2
<i>Ulkomaan kansalaiset (muutos, %)</i>	24,5	33,7	21,3	10,4	9,9	31,3	21,7	20,2
<i>Vieraskieliset (muutos, %)</i>	24,2	35,8	21,2	11,4	14,5	39,1	22,8	21,1
<i>Vain perusasteen tutkinnon suorittaneet (muutos, %)</i>	13,8	19,9	11,3	5,4	8,6	33,9	13,9	6,8

¹ Oulun osalta vuosien 2012 ja 2013 tiedot eivät ole vertailukelpoisia. Vuoden 2012 tiedot ovat vanhalla kuntajaolla (Kanta-Oulu) ja vuoden 2013 tiedot ovat kuntaliitoksen jälkeisiä tietoja.

3.3 Nuorisotyöttömyys

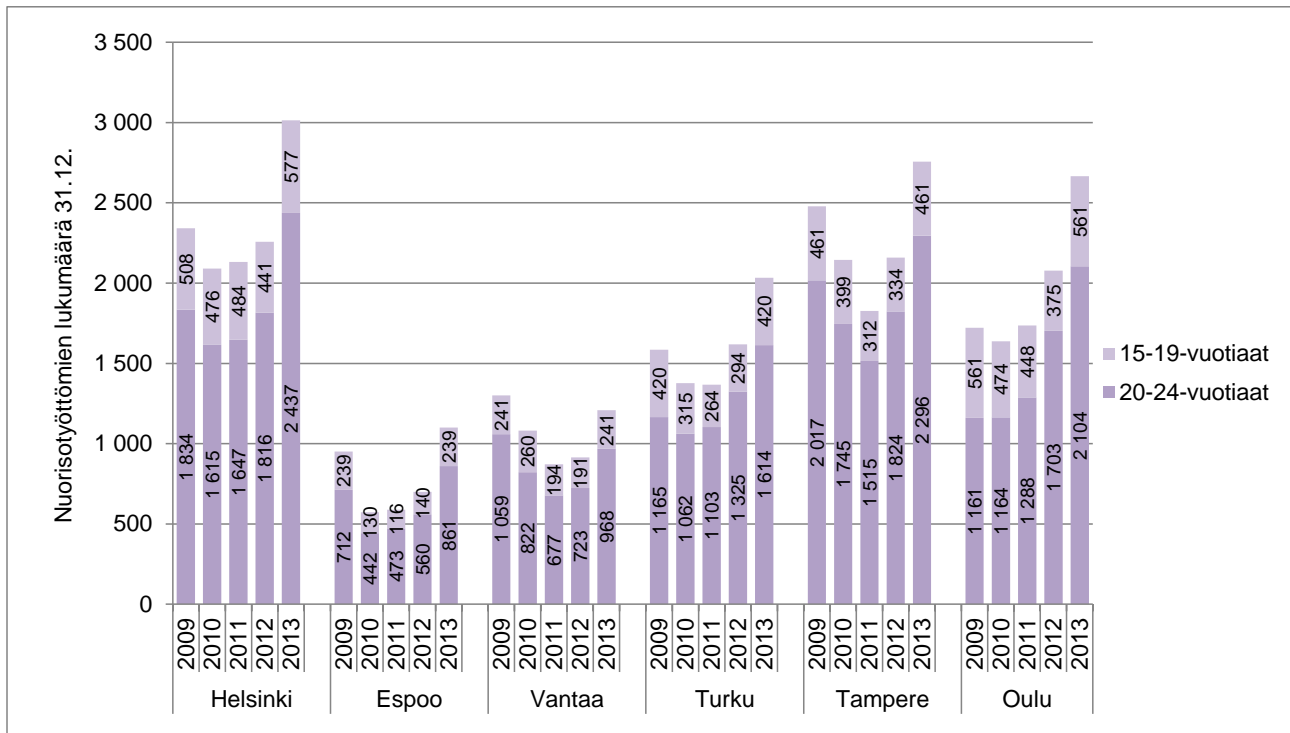
Vuoden 2013 lopussa alle 25-vuotiaiden työttömien osuus kaikista kuutoskaupunkien työttömistä työnhakijoista oli 12,3 prosenttia (vrt. koko Suomi 13,4 prosenttia). Kuutoskaupungeissa nuorten työttömien osuus vaihteli paljon: pääkaupunkiseudun kunnissa heidän osuutensa oli 9,2 – 10,4 prosenttia ja muissa kuutoskaupungeissa 14,6 – 17,7 prosenttia. Nuorisotyöttömyys on erityisesti Oulun haaste. Oulussa työttömistä työnhakijoista 17,7 prosenttia oli alle 25-vuotiaita vuoden 2013 lopussa. Tämä on yli 8,5 prosenttiyksikköä enemmän kuin Helsingissä, jossa nuorten työttömien osuus työttömistä oli pienin, 9,2 prosenttia. Kuviossa 9 on kuvattu nuorisotyöttömien osuutta kaikista

työttömistä työnhakijoista ja kuviossa 10 nuorien työttömien lukumäärän kehitystä. Nuorten osuus työttömistä on noussut kaikissa kuutoskaupungeissa edellisvuodesta.

Kuvio 9 Alle 25-vuotiaiden työttömien osuus kaikista työttömistä työnhakijoista kuutoskaupungeissa vuosien 2006 – 2013 lopussa. (TEM – työnvälitystilasto)

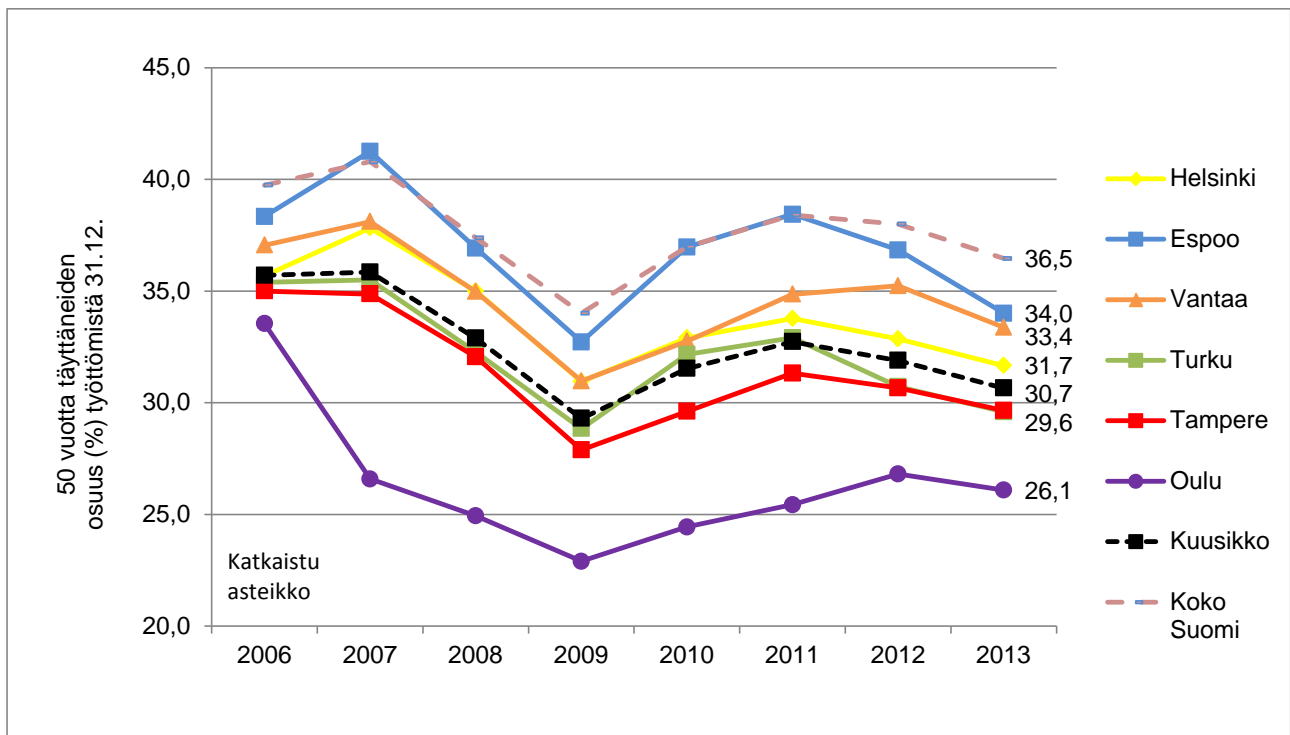
Nuorten työttömien lukumäärä kasvoi kaikissa kuutoskaupungeissa reilusti edellisvuodesta. Lukumäärän muutos edellisvuoteen oli kuutoskaupungeissa yhteensä 3 053 henkilöä. Prosentteina muutos oli keskimäärin 31,4 prosenttia vaihdellen Turun 25,6 prosentista Espoon 57,1 prosenttiin.

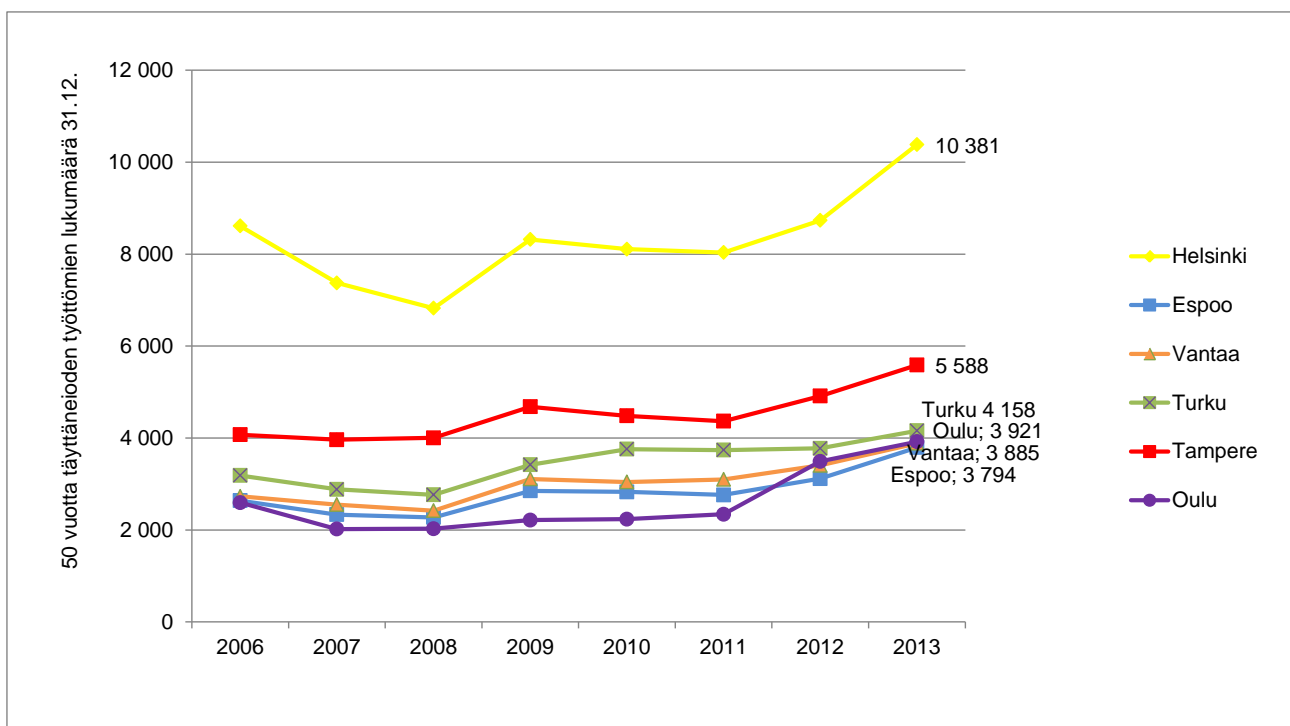
Kuvio 10 Nuorisotyöttömien lukumäärä kuutoskaupungeissa vuosien 2009 – 2013 lopussa (TEM – työnvälitystilasto)

3.4 50 vuotta täyttäneet

Vuoden 2013 lopussa kuutoskaupunkien työttömistä 30,7 prosenttia oli 50 vuotta täyttäneitä, mikä oli 5,8 prosenttiyksikköä vähemmän kuin koko maassa keskimäärin. Pääkaupunkiseudun kunnissa 50-vuotiaiden työttömien osuus oli muuta Kuusikkoa suurempi. Suurin heidän osuutensa oli Espoossa, jossa 34 prosenttia työttömistä oli täyttänyt 50 vuotta. Kuviossa 11 on 50 vuotta täyttäneiden osuus työttömistä, kuviossa 12 heidän lukumääränsä. 50 vuotta täyttäneiden työttömien osuus kaikista työttömistä työnhakijoista kuitenkin pieneni hieman edellisvuodesta kaikissa kuutoskaupungeissa.

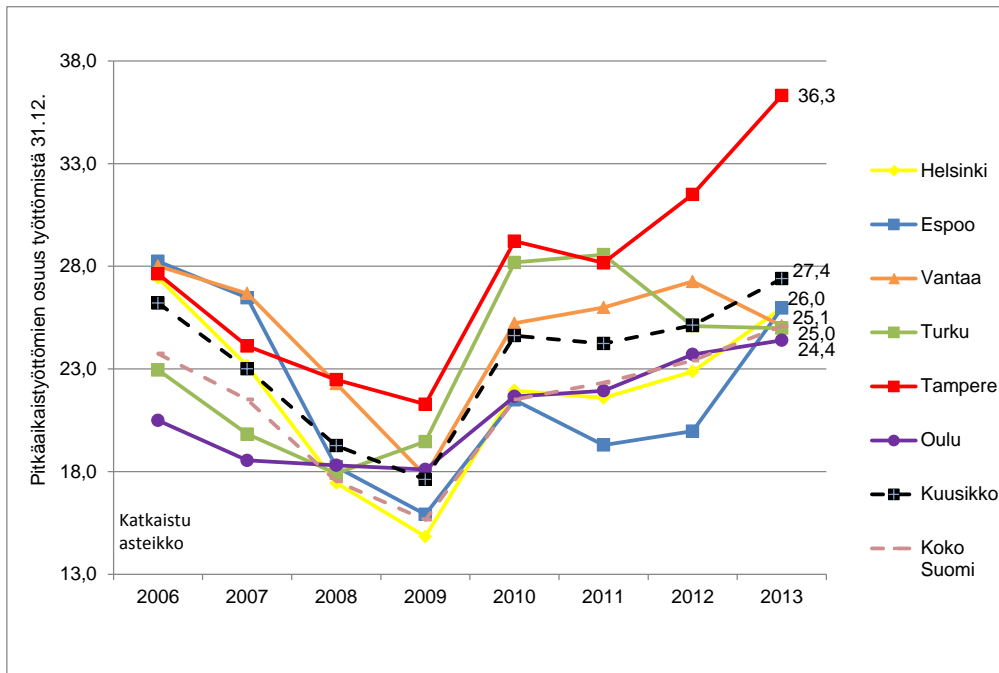
Kuvio 11 50 vuotta täyttäneiden työttömien osuus kaikista työttömistä työnhakijoista kuutoskaupungeissa vuosien 2006 – 2013 lopussa. (TEM – työnvälitystilasto)

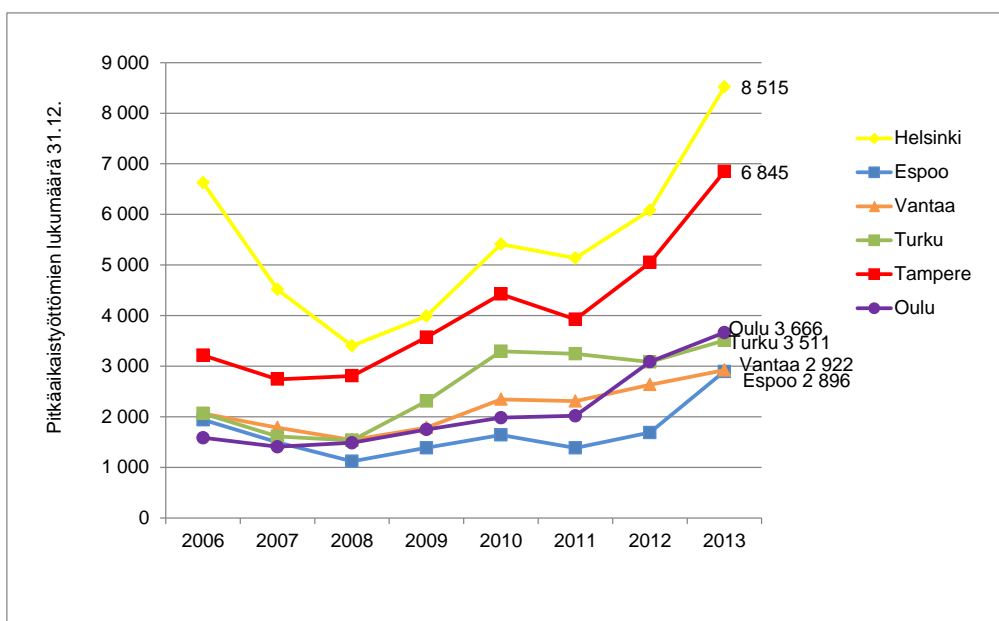
Kuvio 12 50 vuotta täyttäneiden työttömien lukumäärä kuutoskaupungeissa vuosien 2006 – 2013 lopussa (TEM – työnvälitystilasto)

3.5 Pitkäaikaistyöttömyys

Pitkäaikaistyöttömiksi lasketaan henkilöt, jotka ovat olleet yhtäjaksoisesti työttöminä työnhakijoina vähintään 12 kuukautta. Pitkäaikaistyöttömien osuus oli suurin Tampereella, jossa heitä oli 36,3 prosenttia työttömistä työnhakijoista. Espoossa pitkäaikaistyöttömien osuus on noussut muiden pääkaupunkiseudun kaupunkien sekä Turun ja Oulun tasolle. Pitkäaikaistyöttömien lukumäärän kehitystä on kuvattu kuviossa 13.

Kuvio 13 Vähintään vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä työnhakijana olleiden osuus kaikista työttömistä työnhakijoista vuosien 2006 – 2013 lopussa. (TEM – työnvälitystilasto)

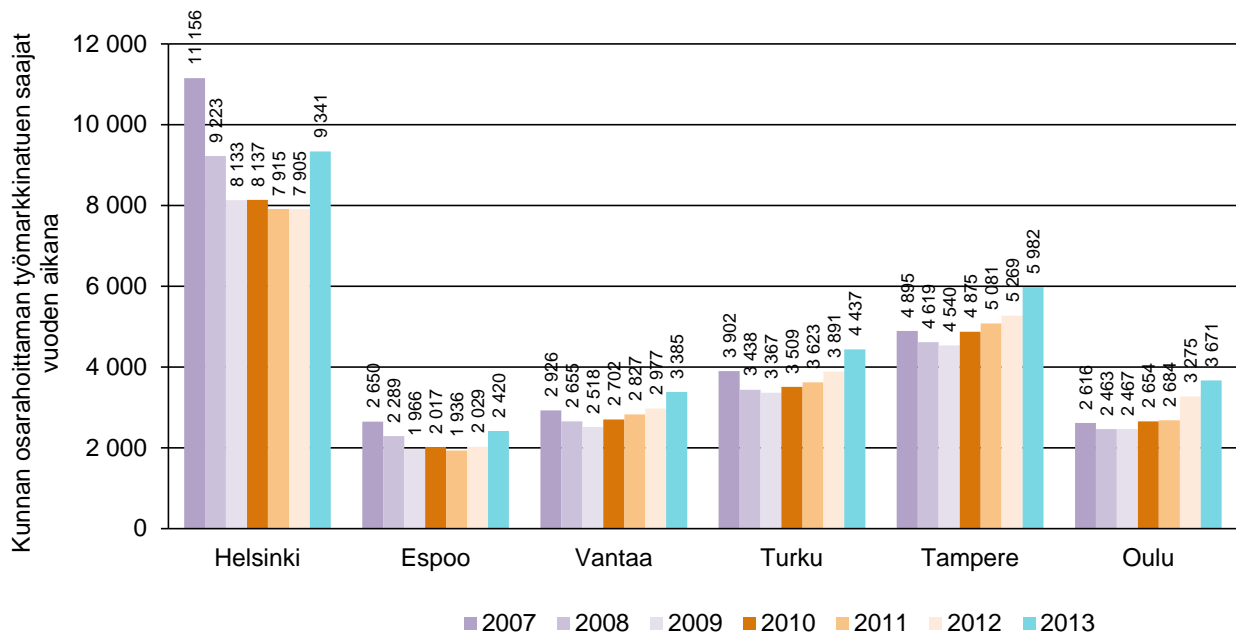

Kuvio 14 Yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä työnhakijana olleiden lukumäärä kuutoskaupungeissa vuosien 2006 – 2013 lopussa (TEM – työnvälitystilasto)

3.5.1 Vähintään 500 päivää työmarkkinatukea saaneet

Pitkäaikaistyöttömistä seurataan erikseen yli 500 päivää työttömyyden vuoksi työmarkkinatukea saaneiden lukumäärää. Tämä ryhmä on erityisen kiinnostuksen kohteena siitä syystä, että vuoden 2006 työmarkkinatukiudistuksen myötä kunnat ovat joutuneet osallistumaan yli 500 päivää työmarkkinatukea saaneiden tuen rahoitukseen. Kuntien tulee maksaa puolet niiden tukea saavien työmarkkinatuesta, jotka eivät ole osallistuneet ns. aktivointitoimenpiteisiin (mm. omaehtoinen opiskelu, työ- ja koulutuskokeilu, työharjoittelu, työelämävalmennus ja kuntouttava työtoiminta). Kuviossa 15 on esitetty yli 500 päivää työmarkkinatukea saaneiden lukumäärä kuutoskaupungeissa vuosina 2007 - 2013. Kunnan osarahoittaman työmarkkinatuen kustannukset löytyvät luvusta 5.

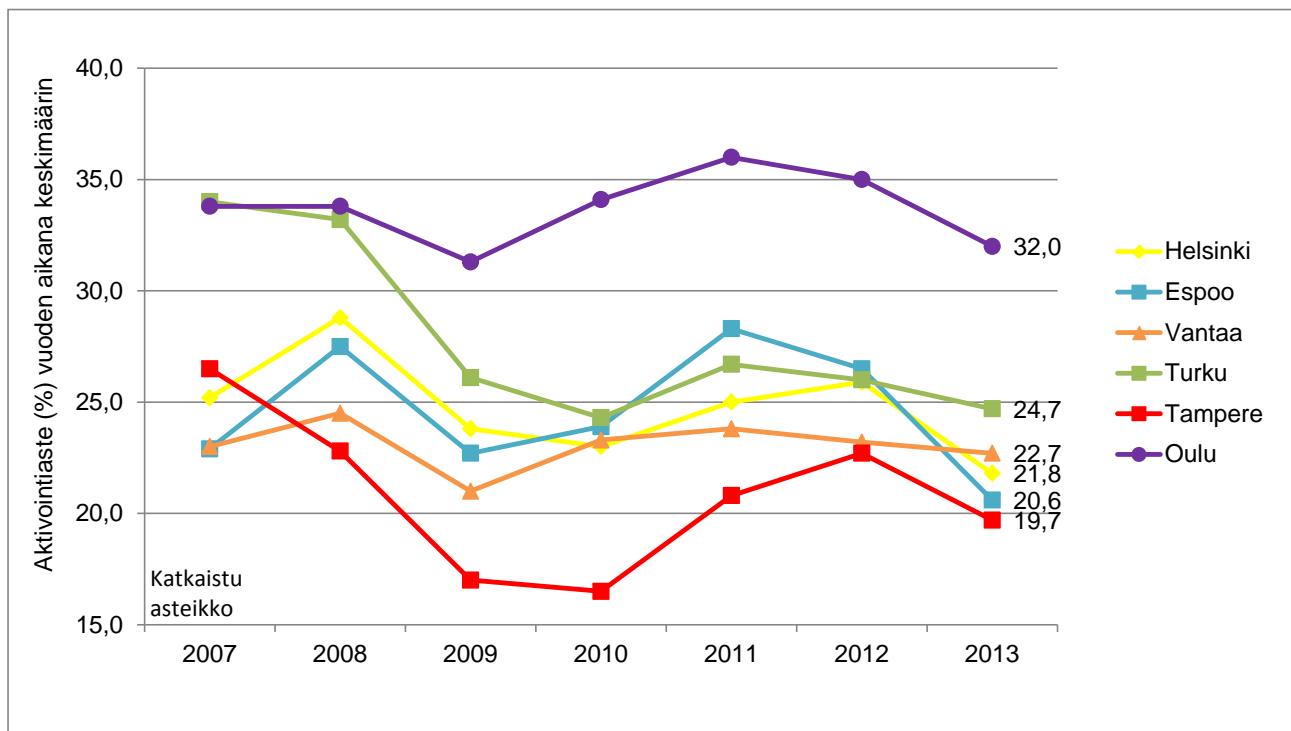
Yli 500 päivää työmarkkinatukea saaneiden lukumäärä väheni Kuusikossa vuodesta 2006 vuoteen 2009 lähes 28 prosentilla. Tämän jälkeen lukumäärän lasku hidastui. Vuodesta 2012 vuoteen 2013 yli 500 päivää työmarkkinatukea saaneiden lukumäärä nousi voimakkaasti kaikissa kuutoskaupungeissa. Lukumäärä kasvoi edellisvuodesta Espoossa 19,3 prosenttia, Helsingissä 18,2 prosenttia, Turussa 14 prosenttia, Vantaalla 13,3 prosenttia, Tampereella 13,5 prosenttia ja Oulussa 12,1 prosenttia.

Kuvio 15 Vähintään 500 päivää työmarkkinatukea työttömyyden perusteella saaneiden lukumäärä vuosina 2007 – 2013 (Kela – Tilasto Suomen työttömyysturvasta)

3.5.2 Aktivointiaste

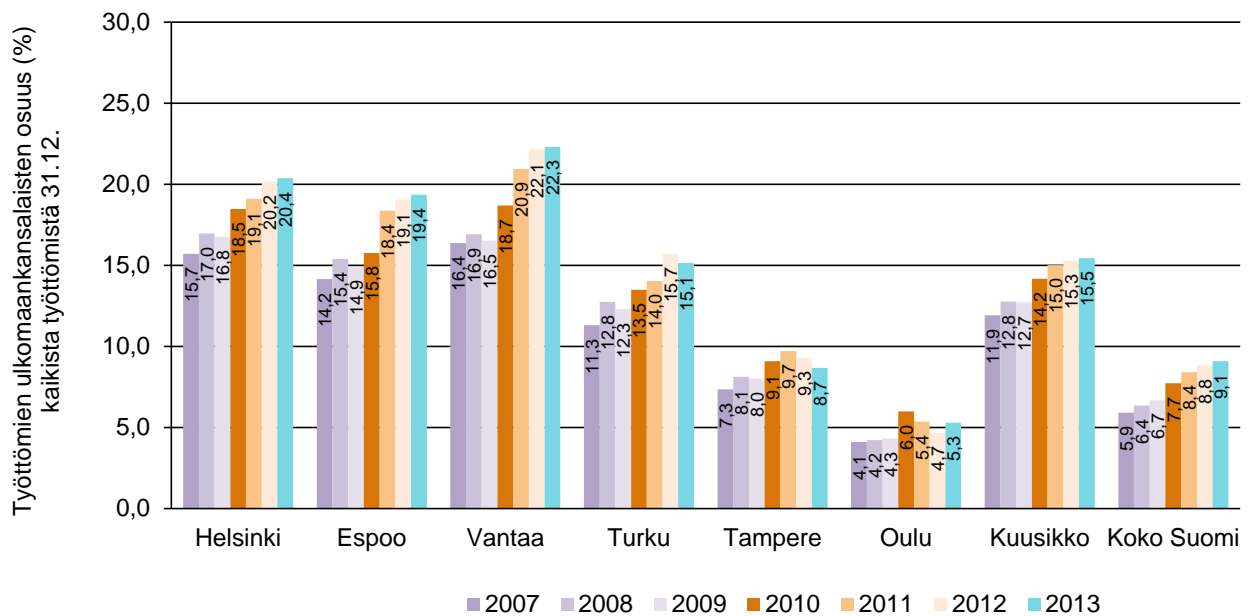
Aktivointiaste on työmarkkinatuen aktiivitoimenpiteillä (esim. kuntouttavassa työtoiminnassa, työelämä-valmennuksessa ja työharjoittelussa) olevien, palkkatuella työllistettyjen tai starttirahaa saavien osuus kaikista vähintään 500 päivää työmarkkinatukea saaneista. Aktivointitoimenpiteissä olleiden osuus vähintään 500 päivää työmarkkinatukea saaneista laski vuodesta 2012 vuoteen 2013 kaikissa kuutoskaupungeissa. Eniten osuus laski Espoossa (-5,9 prosenttiyksikköä) ja Helsingissä (-4,1 prosenttiyksikköä). Aktivointitoimenpiteissä olevien osuus vaihteli Tampereen 19,7 prosentista Oulun 32 prosenttiin.

Kuvio 16 Vähintään 500 päivää työttömyyden vuoksi työmarkkinatukea saaneiden aktivointiaste (%) kuutoskaupungeissa keskimäärin vuosina 2007 – 2013 (Kela – Tilasto Suomen työttömyysturvasta)

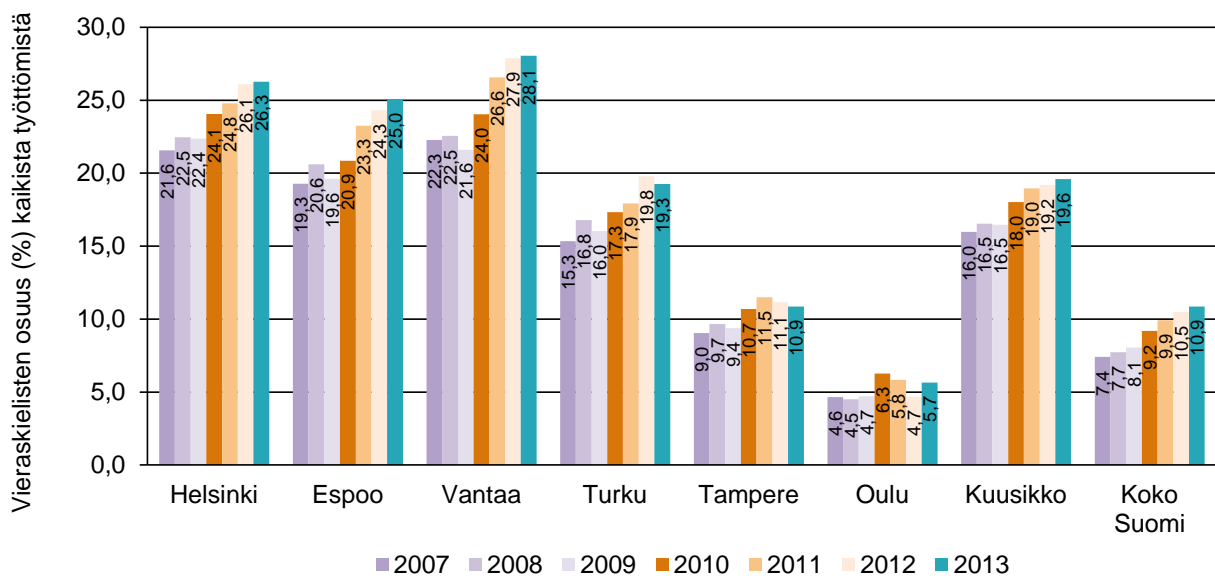
3.6 Työttömät ulkomaan kansalaiset ja vieraskieliset

Kuutoskaupunkien työttömistä työnhakijoista keskimäärin 15,5 prosenttia oli ulkomaan kansalaisia. Pääkaupunkiseudulla heidän osuutensa oli suurin. Vuoden 2013 lopussa Vantaan työttömistä työnhakijoista 22,3 prosenttia oli ulkomaan kansalaisia, Helsingissä heidän osuutensa oli 20,4 prosenttia ja Espoossa 19,4 prosenttia.

Kuvio 17 Ulkomaan kansalaisten osuus kaikista työttömistä työnhakijoista kuutoskaupungeissa ja koko maassa vuosien 2007 - 2013 lopussa (TEM – työnvälitystilasto)

Vieraskielisten osuus työttömistä työnhakijoista on vielä ulkomaan kansalaisiakin suurempi. Kuutoskaupunkien työttömistä työnhakijoista lähes 20 prosenttia puhui äidinkielenään muuta kuin suomea tai ruotsia. Pääkaupunkiseudun kaupungeissa heidän osuutensa vaihteli Vantaan 28,1 prosentista Espoon 25 prosenttiin.

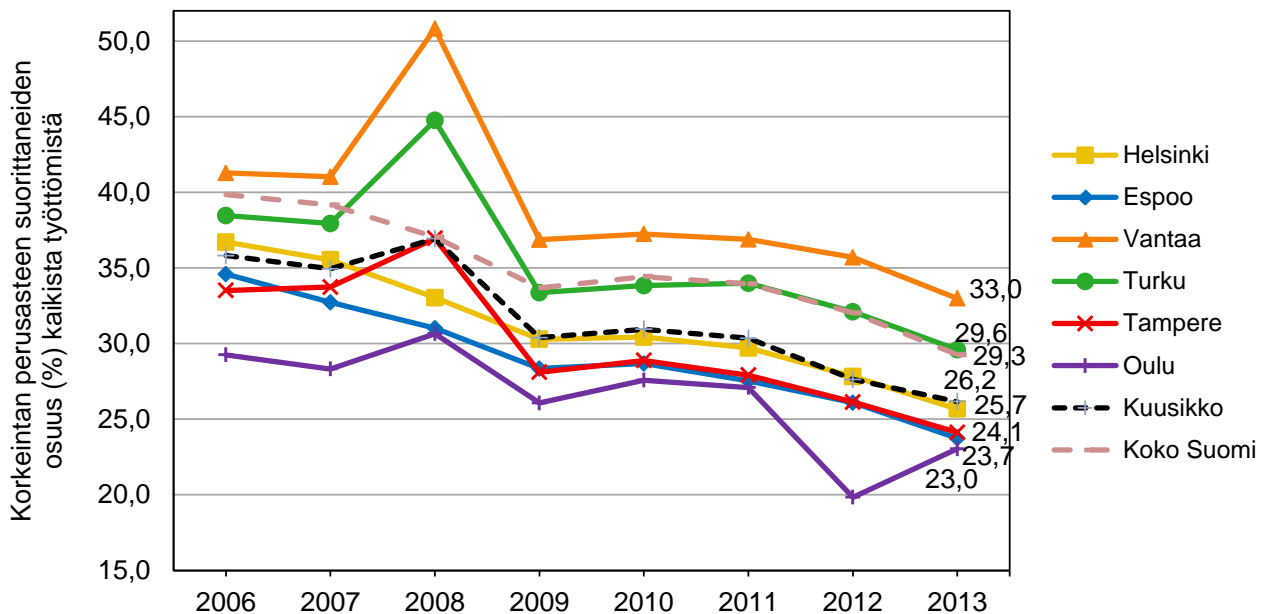
Kuvio 18 Vieraskielisten (muu kuin suomi tai ruotsi äidinkielenä) osuus kaikista työttömistä työnhakijoista kuutoskaupungeissa ja koko maassa vuosien 2007 – 2013 lopussa (TEM – työnvälitystilasto)

3.7 Vain perusasteen tutkinnon suorittaneet

Koulutuksella on vaikutusta niin työttömyysriskiin kuin työllistymismahdollisuuksiin. Työttömyyden suurin uhka kohdistuu heikoimmin koulutettuihin ja työttömäksi joutuvat useimmiten ensimmäiseksi heikosti koulutetut työntekijät ja ilman ammatillista tutkintoa on vaikea työllistyä (Myrskylä 2010, 21.23).

Kuvioissa 19 on tarkasteltu työttömien työnhakijoiden lukumäärää koulutustaustan kautta. Kuvio 19 kuvaa vain perusasteen tutkinnon suorittaneiden työttömien työnhakijoiden prosentiosuutta kaikista työttömistä työnhakijoista vuosien 2006 – 2013 lopussa. Vuoden 2006 lopussa kuutoskaupunkien työttömistä työnhakijoista 35,8 prosenttia oli korkeintaan perusasteen tutkinnon suorittaneita. Osuus kasvoi nousi vuoteen 2008 asti Helsinkiä ja Espoota lukuun ottamatta kaikissa kuutoskaupungeissa, mutta tämän jälkeen vain perusasteen tutkinnon suorittaneiden osuus on laskenut kaikissa kuutoskaupungeissa ollen vuoden 2013 lopussa keskimäärin 26,2 prosenttia.

Suomessa työvoiman yleinen koulutustaso on noussut viimeisten parin kymmenen vuoden aikana. Tämä yhdistettynä siihen, että työttömien lukumäärä on vuoden 2008 jälkeen kasvanut voimakkaasti, selittää vain perusasteen tutkinnon suorittaneiden osuuden pienenemistä.

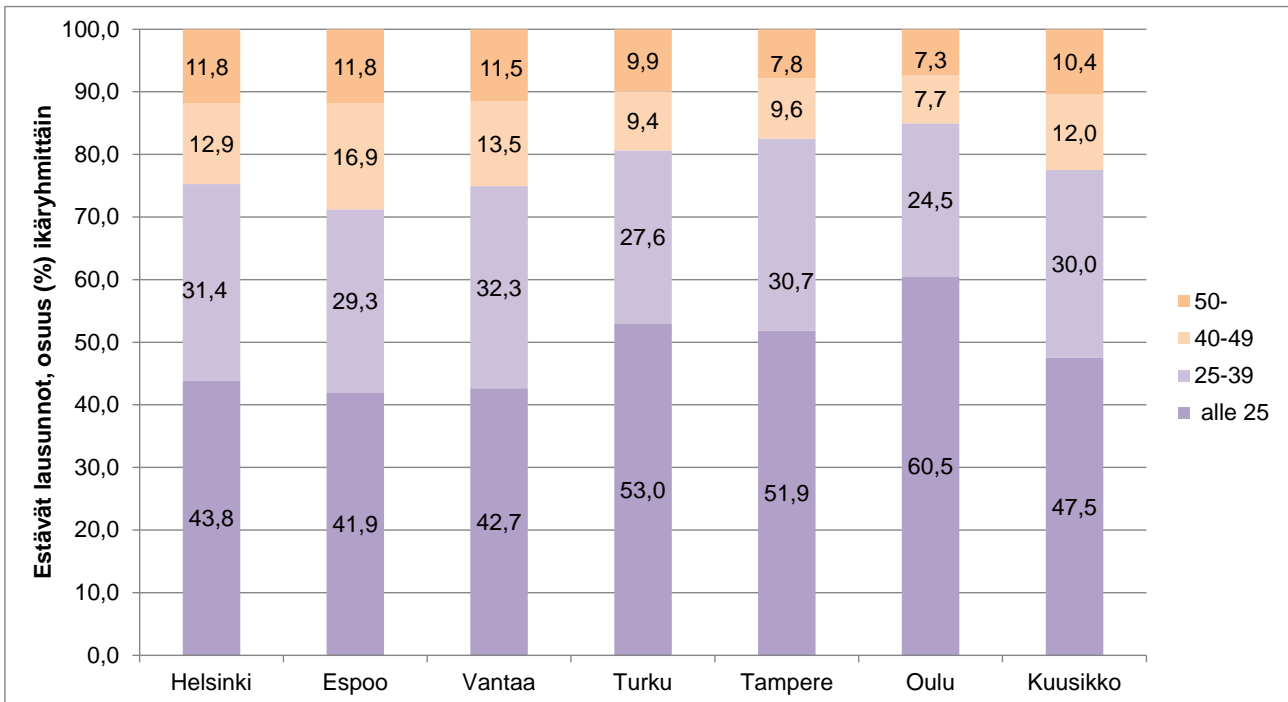
Kuvio 19 Vain perusasteen tutkinnon suorittaneiden osuus kaikista työttömistä työnhakijoista vuoden lopussa 2006 – 2013 (TEM – työnvälitystilasto)

3.8 Työttömyysturvan estävät lausunnot

TE-toimisto laatii jokaisesta työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautuneesta työnhakijasta työvoimapolitiittisen lausunnon. Lausunnossa todetaan, onko työnhakija työvoimapolitiittisilta edellytyksiltään oikeutettu saamaan työttömyysetuutta. Vuoden 2013 aikana työvoimaviranomaiset antoivat kuutoskaupungeissa yhteensä 20 984 työttömyysturvan estävää lausuntoa kaikkiaan 17 638 henkilölle. Yleisin peruste työttömyysturvan

eväämiselle oli se, että hakijalla ei ole oikeutta työttömyysetuuteen, koska hän on eronnut työstä ilman pätevää syytä tai aiheuttanut työsuhteen päättymisen (lausuntokoodi Q1, TTL 2 a luku 1 §). Työttömyysturvan estävistä lausunnoista 46,8 prosenttia annettiin tästä syystä. Liitteessä 3 on lueteltu työttömyysturvan estävät lausunnot vuodelta 2013 lausuntokodeittain.

Kuviossa 20 on tarkasteltu työttömyysturvan estäviä lausuntoja ikäryhmittäin. Kuutoskaupungeissa keskimäärin 47,5 prosenttia lausunnoista on annettu alle 25-vuotiaille. Oulussa (60,5 %), Turussa (53 %) ja Tampereella (51,9 %) nuorten osuus oli pääkaupunkiseutua korkeampi.

Kuvio 20 Työttömyysturvan estävät lausunnot iän mukaan (%) vuonna 2013

4 Työllistämispalvelut

4.1 Kuntouttava työtoiminta

Kuntouttava työtoiminta on lakisääteistä toimintaa, jonka tarkoituksena on parantaa työttömänä olevan henkilön elämänhallintaa sekä tukea hänen työllistymistään. Lain toimeenpanosta on ensisijaisesti vastuussa kunta, jonka tehtävänä on järjestää pitkään työttömänä olleelle aktivointi- ja kuntoutustoimia. Alun perin laki velvoitti kuntia järjestämään kuntouttavaa työtoimintaa vain alle 25-vuotiaille, mutta vuodesta 2010 alkaen myös 25 vuotta täyttäneille. (Karjalainen & Karjalainen 2011, 10 ja 53; Kuntouttavan työtoiminnan käsikirja 2012)

Laki velvoittaa paitsi kuntia, myös pitkäaikaistyöttömiä. Mikäli asiakas kieltäytyy osallistumasta aktivointisuunnitelman laadintaan tai suunnitelman mukaiseen toimenpiteeseen (esim. kuntouttavan työtoiminnan jaksoon), seurauksena on työmarkkinatuen katkaiseminen määräajaksi tai toimeentulotuen alentaminen. (Karjalainen & Karjalainen 2011, 10.)

Kunta voi järjestää kuntouttavan työtoiminnan itse, tekemällä kirjallisen sopimuksen sen järjestämisestä toisen kunnan tai kuntayhtymän taikka rekisteröidyn yhdistyksen, rekisteröidyn säätiön, valtion viraston tai rekisteröidyn uskonnollisen yhdyskunnan kanssa.

4.1.1 Aktivointisuunnitelmat

Aktivointisuunnitelmassa määritellään keinot asiakkaan etenemiseksi koulutukseen tai työelämään. Siihen voidaan sisällyttää TE-toimiston työllistymistä edistäviä palveluja, erilaisia sosiaali-, terveys-, koulutus- ja kuntoutuspalveluja sekä kuntouttavaa työtoimintaa. Yhdessä tehdyn aktivointisuunnitelman allekirjoittavat TE-toimisto, kunta ja asiakas. (Kuntouttavan työtoiminnan käsikirja 2012.)

Taulukkoon 3 on koottu niiden henkilöiden lukumäärä, joille on vuoden 2013 aikana tehty aktivointisuunnitelma. Luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia, sillä kuntien tapa kirjata aktivointisuunnitelmia vaihtelee. Esimerkiksi Espoon luvuissa ovat mukana vain henkilöt, jotka on aktivointisuunnitelman pohjalta ohjattu kuntouttavaan työtoimintaan ja Tampereen luvuissa ovat mukana ainoastaan asiakkaat, joille on laadittu uusi aktivointisuunnitelma. Turussa ja Vantaalla aktivointisuunnitelmista ei ole mahdollista eritellä pelkästään kuntouttavan työtoiminnan lukuja. Lisäksi Turun alle 25-vuotiaiden aktivointisuunnitelmissa ovat mukana vain ne, joiden tekemisessä ovat olleet mukana työllistämispalveluyksikön urasuunnittelijat.

Taulukko 3 Henkilöt, joille vuoden 2013 aikana tehdyt aktivointisuunnitelma

	Helsinki	Espoo ¹	Vantaa ²	Turku ²	Tampere ³	Oulu	Kuusikko
Henkilöt, joille tehty aktivointi suunnitelma (lkm)	1 274	175	627	442	546	1 416	4 480
Alle 25-vuotiaat (lkm)	109	47	78	62	95	317	708
25 vuotta täyttäneet (lkm)	1 165	128	549	380	451	1 099	3 772

¹ Espoossa aktivointisuunnitelmaksi on kirjattu vain ne, joiden pohjalta asiakas on ohjattu kuntouttavaan työtoimintaan.

² Vantaalla ja Turussa ei ole mahdollista eritellä kuntouttavan työtoiminnan aktivointisuunnitelmia muista aktivointisuunnitelmista.

³ Tampereen luvuissa mukana vain henkilöt, joille tehty uusi aktivointisuunnitelma.

4.1.2 Asiakkaat ja toimintapäivät

Kuutoskaupungeissa oli vuoden 2013 aikana yhteensä 3 844 alkanutta kuntouttavan työtoiminnan asiakkuutta. Tämä oli 22,6 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Eniten asiakasmäärä kasvoi Turussa (+124,4 %) ja vähiten Helsingissä (+0,9 %), jossa kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärässä ei juurikaan muutosta ollut. Helsingissä TE-toimiston organisaatiomuutos vähensi työvoiman palvelukeskuksen asiakasmäärää ja ohjauksia toimintaan, mikä näkyi työtoiminnan asiakasmäärän tasaantumisena. Tämän lisäksi muutama palveluntuottaja lopetti toimintansa kesken sopimuskauden, joten osallistujamäärä hieman väheni. Oulussa lukumäärien nousuun vaikuttaa kuntaliitos.

Taulukko 4 Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat ja toimintapäivät kuutoskaupungeissa vuonna 2013 ja muutos edelliseen vuoteen (%)

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Asiakkaat yhteensä (lkm)	1 186	254	711	487	568	638	3 844
<i>Kunnan oma toiminta (%)¹</i>	83,0	16,1	52,6	49,7	6,9	50,9	52,2
<i>Ostopalvelutoiminta (%)¹</i>	19,2	78,0	29,8	50,3	88,0	0,0	36,0
<i>Muu (%)¹</i>	0,0	5,9	17,6	0,0	6,0	49,1	12,7
<i>Muutos 2012-2013 (%)</i>	0,9	5,4	32,6	124,4	1,8	56,0	22,6
Toimintapäivät yhteensä (lkm)	100 930	16 661	31 325	16 458	34 856	31 556	231 786
<i>Kunnan oma toiminta (%)</i>	89,3	23,6	56,1	42,7	5,5	.	52,0
<i>Ostopalvelutoiminta (%)</i>	10,7	76,4	27,2	57,3	89,3	.	31,3
<i>Muu (%)</i>	0,0	0,0	16,7	0,0	5,2	.	3,0
<i>Muutos 2012-2013 (%)</i>	1,0	-13,1	26,9	39,9	19,0	67,3	13,8

¹ Sama asiakas on voinut osallistua sekä omaan, ostopalvelu- että muuhun toimintaan. Esim. Helsingissä 26 asiakasta on osallistunut sekä omaan että ostopalvelutoimintaan eli he ovat mukana sekä oman että ostopalvelun luvuissa, mutta kokonaisasiakasmäärässä asiakkaat ovat mukana vain kertaalleen. Tästä johtuen mm. Helsingin prosenttiosuudet asiakasmäärien osalta ovat yhteensä yli 100 prosenttia.

Tampereella kuntouttava työtoiminta järjestetään pääosin ostopalveluina. Sosiaalinen kuntoutus on eroteltu työllisyyspalveluista sosiaalipalveluihin ja järjestetään osana aikuissosiaalityön palveluita. Sosiaalisen kuntoutuksen asiakkaista noin 30 prosenttia menee kuntouttavaan työtoimintaan.

Oulussa on tehty sopimus kuntouttavasta työtoiminnasta noin 90 järjestöpuolen yhteistyökumppanin kanssa. Sopimuksen perusteella kumppaneille myönnetään avustusta toiminnan järjestämiseen. 47 yhteistyökumppanilla oli kuntouttavan työtoiminnan asiakkaita vuonna 2013.

4.1.3 Kustannukset

Kuntouttavan työtoiminnan kustannusten vertailuun on suhtauduttava suuntaa-antavasti, sillä kaikkia kuntouttavaan työtoimintaan liittyviä kuluja ei välttämättä saada eriteltyä kirjanpidossa. Kustannustietojen kokoamista on myös hankaloittanut se, että kuntouttavaa työtoimintaa on järjestetty monimuotoisesti eri hallintokuntien toimintana, ostopalveluina, tilaaja-tuottajamallilla jne.

Kuntouttavan työtoiminnan kustannukset nousivat vuonna 2013 edellisvuodesta Tampereella (+71,1 %), Turussa (+35,4 %) ja Vantaalla (+21,5 %). Oulun kustannusnousua (+65,1 %) selittää osin kuntaliitos. Helsingissä (-6,6 %) ja Espoossa (-5,6 %) kustannukset laskivat. Helsingissä asiakkaiden ja toimintapäivien määrä ei merkittävästi muuttunut edellisvuodesta. Espoossa toimintapäivien lukumäärä väheni reilut 10 prosenttia edellisvuodesta.

Taulukko 5 Kuntouttavan työtoiminnan kustannukset vuonna 2013 sekä muutos edelliseen vuoteen

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere ¹	Oulu ²	Kuusikko
Kustannukset yhteensä (€)	2 936 936	1 179 335	1 312 267	758 412	2 339 368	544 206	9 070 524
<i>Kunnan oma toiminta (%)</i>	89,7	24,3	75,5	41,7	22,0	100,0	58,3
<i>Ostopalvelutoiminta (%)</i>	10,3	75,7	24,5	58,3	78,0	0,0	41,7
<i>Muutos vuoteen 2012 (%)</i>	-6,6	-5,6	21,5	35,4	71,1	65,1	17,3

¹ Tampereen kustannuksissa ovat vuoden 2013 osalta laskentateknisistä syistä mukana myös aikuissosiaalityön sosiaalisen kuntoutuksen kustannukset. Sosiaalinen kuntoutus on osa kuntouttavaa työtoimintaa, mutta kustannuksia ei ole aiempina vuosina sisällytetty kuntouttavaan työtoimintaa.

² Oulussa kuntouttavan työtoiminnan kustannukset on kirjattu oman toiminnan kustannuksiksi.

4.2 Työvoiman palvelukeskukset

Työvoiman palvelukeskukset ovat vuosien 2004 - 2006 aikana perustettuja, kunnan, TE-toimiston ja KELAn ylläpitämiä palvelupisteitä, jotka tarjoavat moniammatillista asiakaspalvelua vaikeimmin työllistyville. Työvoiman palvelukeskuksia on 37. Näistä kuusi toimii kuutoskaupungissa: Helsingin työvoiman palvelukeskus (Duuri), Espoon työvoiman palvelukeskus, Vantaan työvoiman palvelukeskus, Turun työvoiman palvelukeskus, Tampereen kaupunkiseudun työvoiman palvelukeskus ja Oulun työvoiman palvelukeskus. TYP-toiminta perustuu toistaiseksi TE-toimiston ja kunnan/kuntien sekä Kelan vapaaehtoiseen sopimukselliseen yhteistyöhön. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2010.)

Työvoiman palvelukeskusten toimintamalli on tulevaisuudessa tarkoitus ulottaa koko maahan. Työ- ja elinkeinoministeriön maaliskuussa 2013 asettaman työryhmän valmisteleva esitys työvoiman palvelukeskusten laajentamista valtakunnalliseksi toimintamalliksi valmistui helmikuun 2014 lopulla. Tavoitteena on, että hallituksen esitys laiksi työvoiman palvelukeskuksista annetaan syksyllä 2014 ja työvoiman palvelukeskuksia koskevat säännökset tulevat voimaan vuoden 2015 alussa. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2014)

4.2.1 Alkaneet asiakkuudet

TYP:n asiakkuuden ehdoton edellytys on, että henkilö tarvitsee työmarkkinoille kuntoutuakseen TYP:ssa tarjolla olevaa moniammatillista palvelua, ja asiakkaista vähintään puolet tulee olla vähintään 500 päivää työmarkkinatukea työttömyyden perusteella saaneita henkilöitä. TYP:een ohjaamisen tulee aina perustua joko lähettävän organisaation tai TYP:n tekemään palveluarvioon.

Kuusikko-kuntien työvoiman palvelukeskuksissa oli vuoden 2013 aikana yhteensä 3 181 asiakasta, mikä oli 7,1 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna. Asiakasmäärä kasvoi ainoastaan Espoossa (+23,8 %). Enemmistö asiakkaista ohjautui Työvoiman

palvelukeskukseen TE-toimiston kautta. Turussa työvoiman palvelukeskuksen asiakkaiksi ohjattiin TE-toimistoa enemmän sosiaalitoimesta. Tampereella ohjaava taho oli usein myös muu kuin te-toimisto tai sosiaalitoimisto. Tampereella ja Oulussa omaehtoisesti työvoimanpalvelukeskukseen tulleiden osuus asiakkaista oli muita kuutoskaupunkeja suurempi: Tampereella 9 prosenttia ja Oulussa 5,6 prosenttia.

Taulukko 6 Kuutoskaupunkien työvoiman palvelukeskuksien alkaneet asiakkuudet palveluun ohjaavan tahon mukaan vuonna 2013

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Yhteensä	1 012	426	362	265	564	552	3 181
josta TE-toimisto	723	263	189	100	251	384	1 910
josta sosiaalitoimi	262	139	78	110	70	41	700
josta omaehtoisesti	6	6	10	5	51	31	109
josta muu	21	18	85	50	192	96	462
<i>Yhteensä</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>
<i>josta TE-toimisto</i>	<i>71,4</i>	<i>61,7</i>	<i>52,2</i>	<i>37,7</i>	<i>44,5</i>	<i>69,6</i>	<i>60,0</i>
<i>josta sosiaalitoimi</i>	<i>25,9</i>	<i>32,6</i>	<i>21,5</i>	<i>41,5</i>	<i>12,4</i>	<i>7,4</i>	<i>22,0</i>
<i>josta omaehtoisesti</i>	<i>0,6</i>	<i>1,4</i>	<i>2,8</i>	<i>1,9</i>	<i>9,0</i>	<i>5,6</i>	<i>3,4</i>
<i>josta muu</i>	<i>2,1</i>	<i>4,2</i>	<i>23,5</i>	<i>18,9</i>	<i>34,0</i>	<i>17,4</i>	<i>14,5</i>
<i>Muutos 2012-2013, %</i>	<i>-18,1</i>	<i>23,8</i>	<i>-8,8</i>	<i>-2,2</i>	<i>-5,2</i>	<i>-5,0</i>	<i>-7,1</i>

Lähde: Typpi-järjestelmä

4.2.2 Päätyneet asiakkuudet

Asiakkuus työvoiman palvelukeskuksessa on ajallisesti rajattu 2-3 vuoteen eli asiakkuus päättyy viimeistään kolmen vuoden jälkeen. Asiakkuus voi päättyä aiemminkin, jos asiakas ei enää tarvitse työvoiman palvelukeskuksen palveluita esimerkiksi työllistymisen tai eläkkeelle siirtymisen johdosta. Taulukkoon 6 on koottu tiedot vuoden 2013 aikana päätyneistä asiakkuuksista päättymisen syyn mukaan.

Työvoiman palvelukeskuksien asiakkuuksista 13,8 prosenttia päättyi asiakkaan työllistymisen vuoksi, mikä oli 0,6 prosenttiyksikköä vähemmän kuin edellisvuonna. Työllistymiseen päätyneiden asiakkuuksien osuus kaikista päätyneistä asiakkuuksista oli kaikissa kuutoskaupungeissa edellisvuotta pienempi. Tampereella työllistymiseen päätyneiden osuus on huomattavasti muita kaupunkeja korkeampi, 33,8 prosenttia. Tampereen kaupunkiseudun TYP-toiminnan keskiössä on pyrkimys kestäviin ratkaisuihin, ts. ajoissa puuttuminen ja tavoitteellisuus kohti avoimia työmarkkinoita, mikä näkyy korkeina vaikuttavuuslukuina. TYP-asiakaskunnasta on noin puolet pitkäaikaistyöttömiä ja noin puolet 500-päiväisiä.

Taulukko 7 Kuutoskaupunkien työvoiman palvelukeskuksien päättyneet asiakkuudet päätymisen syyn mukaan vuonna 2013

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Yhteensä (lkm)	1 314	394	304	232	544	516	3 304
<i>josta työllistyneet (%)</i>	10,6	9,9	13,8	9,5	33,8	5,6	13,8
<i>josta palkkatuki (%)</i>	0,4	1,0	1,3	5,2	7,2	2,5	2,3
<i>josta koulutus (%)</i>	7,2	3,8	2,3	12,9	12,3	8,9	7,8
<i>josta kuntoutus/sairaus (%)</i>	5,3	9,4	3,0	10,3	8,6	14,0	7,8
<i>josta eläke (%)</i>	6,0	5,1	6,3	2,2	1,7	0,8	4,1
<i>josta TE-toimisto (%)</i>	9,7	5,3	8,2	20,7	11,6	14,1	10,8
<i>josta oma pyyntö (%)</i>	11,6	4,6	10,5	2,2	1,5	6,4	7,5
<i>josta tilanne ei muuttunut (%)</i>	18,3	29,2	12,5	15,9	4,0	12,2	15,6
<i>josta muut ¹ (%)</i>	31,1	31,7	42,1	21,1	19,3	35,5	30,2
Yhteensä (%)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

¹ Muita syitä ovat mm. asiakkaan kuolema, muutto tai se, ettei henkilöä ole tavoitettu.

Lähde: Typpi-järjestelmä

4.3 Muu toiminta

Kuntien vastuulla työllisyyden edistämässä ovat ennen kaikkea henkilöt, joiden työllistyminen on kaikkein vaikeinta. Kunnat toimivat aktiivisesti muun muassa ns. ”välityömarkkinoilla”, joilla tarkoitetaan työmarkkinoiden ja työttömyyden välimaastoon sijoittuvia työmarkkinatoimenpiteitä (työharjoittelu ja työelämävalmennus) ja palkkatukityöllistymistä. Tarkoituksena on parantaa työttömien ammattitaitoa ja osaamista ja edistää pääsyä avoimille työmarkkinoille. Kunnat tekevät paljon yhteistyötä yritysten, sosiaalisten yritysten ja yhdistysten yms. kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Kunnilla on kuntouttavan työtoiminnan ja työvoiman palvelukeskuksien palveluiden lisäksi paljon muitakin työllistymistä ja kuntoutumista edistäviä palveluita. Tässä raportissa niistä käsitellään erikseen lyhyesti työpajatoimintaa ja työllistämistä palkkatuella.

4.3.1 Työpajatoiminta

Työpajatoiminnan juuret ovat nuorisotyössä. Ensimmäiset työpajat perustettiin Suomeen 1980-luvulla. Pajatoiminta oli alkuun lähinnä nuorisotyön väline, jonka avulla etsittiin uusia ratkaisuja nuorison koulutuksesta ja työelämästä syrjäytymisen ongelmiin. 1990-luvulla laman ja massatyöttömyyden seurauksena työpajojen tarve lisääntyi ja niitä perustettiin lähes jokaiseen kuntaan ja asiakaskunta laajeni nuorista kaikenikäisiin. Laman jälkeen 1990-luvun puolivälissä työpajatoiminta vakiintui ja levisi edelleen. (Työpajatieto 2012.)

Suomessa on arvioitu olevan 220 kuntien, säätiöiden, erilaisten yhdistysten ja yhteisöjen ylläpitämää työpajaa, joissa on vuosittain n. 20 000 valmentautujaa. Työpajatoimintaa järjestetään kaikissa kuutoskaupungeissa ja niiden asiakaskunnassa korostuvat nuoret.

Helsingissä työpajatoimintaan osallistui vuoden 2013 aikana yhteensä 1 033 henkilöä. Heistä 671 osallistui työllistymisen tuen työpajatoimintaan, jota järjestettiin Uusix-verstailla, Tekstiilityökeskuksessa ja Pakilan työkeskuksessa. Asiakkaita olivat kuntouttavassa työtoiminnassa olevat ja työkokeilijat. Lisäksi työpajoilla oli henkilöitä palkkatuetussa työssä, vammaisten henkilöiden työtoiminnassa, työsuhteisessa vammaisten henkilöiden

työtoiminnassa ja yhdyskuntapalvelussa. Opetusviraston työpajatoimintaan osallistui vuoden 2013 aikana yhteensä 362 nuorta, josta vuonna 2013 aloittaneiden osuus 296 oli henkilöä. Ensisijaisina asiakkaina ovat 16-19 -vuotiaat ja toiminnan yläikärajana oli 25 vuotta.

Espoossa kunnan omat työpajat on tarkoitettu pääsääntöisesti nuorille ja perheellisille, mutta muut työpajat noudattavat työllisyshoidon yhteistyösopimuksen mukaisia linjauksia. Vuonna 2013 työpajatoimintaan osallistui 254 henkilöä ja työkokeilussa oli 421 henkilöä.

Vantaan kaupunki järjestää työpajatoimintaa omana toimintana sekä osittain ulkopuolista rahoitusta saatavina projekteina. Työpajatoimintaan osallistui vuoden 2013 aikana yhteensä 515 henkilöä. Työpajatoimintaan osallistuneista 319 (62 %) oli työkokeilussa ja 196 henkilöä (38 %) kuntouttavassa työtoiminnassa.

Turun vapaa-ajan toimialalla nuorisopalveluissa toimii nuorten työpaja Fendari. Sen kohderyhmänä ovat alle 25-vuotiaat nuoret.

Fendarissa on tekstiili-, kädentaito-, korjaus-, puu-, retki-, metalli-, startti- ja sekä maalaamo. Pajojen työt ovat monipuolisia ja kokemusta pajalla tehtävistä töistä ei tarvita. Pajalla opitaan uusia tietoja ja taitoja ohjaajien opastuksella. Nuorten työpaja Fendari tarjoaa nuorelle paikan, jossa voi tehdä työtä, kartuttaa työkokemusta ja opetella uusia taitoja. Nuorten työpajalla nuorta autetaan opiskelu-, työ- ja muiden, ehkä hankalienkin asioiden kanssa. Pajoilla oli vuonna 2013 kaikkiaan 253 nuorta asiakasta.

Työelämäkuntoutuksen työpajatoiminta Työkeskuksessa on suunnattu kaikenikäisille. Vuonna 2013 Työkeskuksessa oli asiakkaana 329 asiakasta.

Tampereella työpajatoimintaan osallistui vuoden 2013 aikana yhteensä 411 henkilöä. Heistä 149 osallistui Syke:n toimintaan (Kaupungin oma työvalmennussäätiö), 214 projektitoimintana järjestettyihin Nuorten Starttityöpajoihin ja 48 Nuorisopalveluiden Pajaston toimintaan.

Oulussa työpajatoiminta on suunnattu nuorille työttömille ja toimintaan osallistui vuoden 2013 aikana yhteensä 337 nuorta. Nuorten työpajat tarjoavat monipuolisia työpaikkoja 17-24-vuotiaille, työttömille oululaisille nuorille. Toiminnan tarkoituksena on tukea nuorta toteuttamaan yksilölliset suunnitelmansa, edistää nuorten työllisyyttä ja helpottaa opiskeluun hakeutumista. Työpajalle voi työllistyä kahdella tavalla: työkokeiluun tai työsuhteeseen. Työsuhteeseen pääsee Sanssi-kortilla tai jos hakijalla on ammatillinen koulutus. Pajajakso kestää keskimäärin kuusi kuukautta, yksilöllisen suunnitelman ja tarpeen mukaan. Pajajakso sisältää työtä pajalla, työelämään tutustumista sekä koulutuksia. Jakson aikana annetaan yksilöohjausta mm. ammatinvalintaan liittyvissä asioissa.

² Vuoden 2012 ja 2013 aikana aloittaneet

4.3.2 Työllistäminen palkkatuella

Kunnat käyttävät työllisyysmäärärahojaan muun muassa työttömien työnhakijoiden palkkaamiseen ja sijoittamiseen välityömarkkinoille. Työttömiä palkataan ja sijoitetaan sekä kunnan palvelukseen tai esimerkiksi erilaisiin säätiöihin. Palkkatukityöllistäminen on yksi kuntien käyttämistä keinoista sijoittaa työttömiä työnhakijoita välityömarkkinoille. Palkkatuella järjestettävän työn tarkoituksena on parantaa työttömän työnhakijan ammattitaitoa, osaamista ja työmarkkina-asemaa sekä edistää pitkään työttömänä olleen pääsemistä avoimille työmarkkinoille.

Vuonna 2013 kuutoskaupungeissa aloitti palkkatuella järjestetyssä työssä yhteensä 4 880 henkilöä. Helsingissä aloittaneita oli koko vuoden aikana yhteensä 1 357, Espoossa 159, Vantaalla 252, Turussa 704, Tampereella 245 ja Oulussa 1 200 henkilöä³.

Kuutoskaupungit maksavat Turku lukuun ottamatta työllistämisen kuntalisää yrityksille, yhdistyksille ja säätiöille, jotka työllistävät työttömän palkkatuella. Turussa kuntalisää ei makseta, mutta tarjolla on muun muassa hankeavustuksia. Taulukkoon 7 on koottu kuutoskaupunkien vuoden 2013 aikana maksamien kuntalisien yhteismäärä sekä muut mahdolliset työllistämisen tuet.

Taulukko 8 Kuutoskaupunkien maksamat työllistämisen kuntalisät sekä muut työllistämisen tuet vuonna 2013

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Työllistämisen kuntalisä (€)	3 000 000	549 470	936 014	.	718 837	1 520 880	6 725 200
josta yrityksille (€)	1 000 000	0	417 654	.	275 908	160 632	1 854 194
josta yhteisöille (€)	2 000 000	549 470	518 360	.	442 929	1 360 248	4 871 007
Muut työllistämisen tuet (€)	400 000	0	131 800	350 000	0	10 649 938	11 531 738

5 Työllistämispalveluiden kustannukset

Taulukkoon 9 on koottu työllistämispalveluiden kokonaiskustannukset kaupungeittain. Kustannukset on kunnallisia toimintamenoja eivätkä kunnan osarahoittaman työmarkkinatuen kustannukset ole niissä mukana (kuviossa 17 on tarkasteltu kunnan osarahoittaman työmarkkinatuen osuutta erikseen). Kustannusten vertailu on haasteellista johtuen kuntien erilaisesta tavasta organisoida ja toteuttaa työllistämispalvelut. Esimerkiksi Helsingin osalta kustannuksissa eivät ole mukana nuorten kesätyöllistämisen kustannukset sillä ne eivät Helsingissä lukeudu työllistämisen määrärahoihin⁴. Sen sijaan esimerkiksi Tampereen kustannuksissa nuorten kesätyöllistäminen on mukana.

Työllistämispalveluiden kokonaiskustannukset nousivat edellisvuodesta kaikissa kuutoskaupungeissa: Oulussa⁵ +86,8 prosenttia, Turussa +24,3 prosenttia, Tampereella 32,2 prosenttia, Vantaalla +16 prosenttia, Espoossa +11 prosenttia ja Helsingissä +1,6

³ 1 200 henkilöä työllistyi Oulun kaupungilla. Lisäksi kuntalisällä työllistyi yhteensä 973 henkilöä, joista 909 yhdistysten kuntalisällä ja 64 yritysten kuntalisällä.

⁴ Luvussa 2.1. olevassa taulukossa 1 "Alle 25-vuotiaiden työllistämistoimiin osallistuneiden määrä vuonna 2013" on kuitenkin sisällytetty myös kesätyöllistämisen piirissä olleet nuoret.

⁵ Oulussa kuntaliitos 1.1.2013

prosenttia. Kustannukset ovat taulukossa 9 ilman kunnan osarahoittaman työmarkkinatuen kustannuksia.

Suurin yksittäinen kustannuserä on palkkatukityöllistämisen kustannukset, jotka kattoivat kuutoskaupungeissa keskimäärin 42,2 prosenttia työllistämispalveluiden kokonaiskustannuksista. Helsingissä, Espoossa ja Oulussa kustannuserittelyn kohta ”muut kulut” kattaa suuren osan kuluista. Liitteessä 4 on avattu, mitä kuluja kyseiseen kohtaan kunnittain sisältyy.

Taulukko 9 Työllistämispalveluiden kokonaiskustannukset (kunnalliset toimintamenot) kuutoskaupungeissa vuonna 2013 sekä muutos edelliseen vuoteen (kustannukset ovat ilman kunnan osarahoittaman työmarkkinatuen kustannuksia)

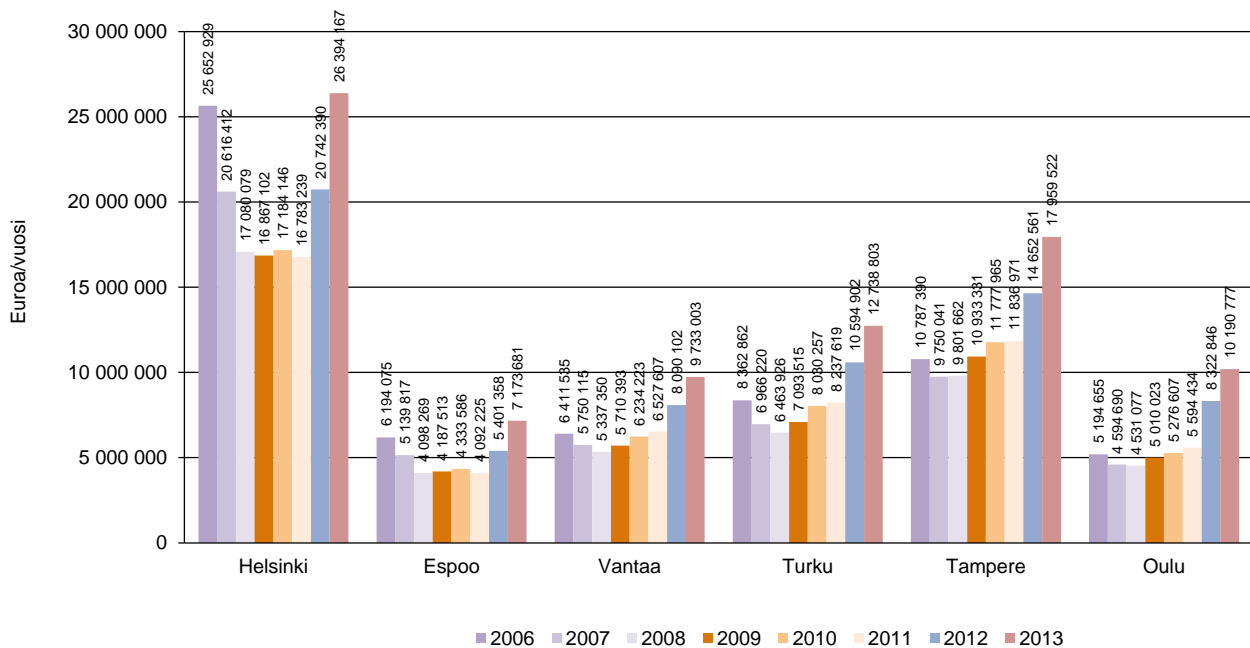
	Helsinki ¹	Espoo	Vantaa	Turku ²	Tampere	Oulu ³
Kokonaiskustannukset (brutto)	45 899 000	9 321 245	12 136 864	9 640 000	8 380 904	18 658 004
<i>josta TYP-toiminnan kustannukset (%)</i>	7,2	9,7	7,0	0,0	6,3	2,3
<i>josta kuntouttava työtoiminta (%)</i>	6,4	12,7	10,8	4,6	27,9	2,9
<i>josta palkkatukityöllistäminen (%)</i>	41,6	28,1	47,3	41,4	20,9	57,1
<i>josta avustukset yrityksille ja yhteisöille (%)</i>	7,4	5,9	8,8	0,0	10,4	8,2
<i>josta projektit ja hankkeet (%)</i>	5,5	3,7	18,5	3,6	8,1	4,4
<i>josta muut kulut (%)</i>	31,9	40,0	7,5	0,3	26,3	25,1
Yhteensä (%)	100,0	100,0	100,0	49,8	100,0	100,0
<i>Kokonaiskustannusten muutos 2011-2012 (%)</i>	1,6	11,2	16,0	24,3	32,2	86,8

¹Helsingin luvut ovat budjetoituja kustannuksia. Kaikkiaan työllisyyden hoitoon varatuista määrärahoista käytettiin n. 97 prosenttia.

²Turun osalta TYP- työtä ei ole erikseen budjetoitu. TYP-työ sisältyy Työelämäkuntoutuksen muuhun työhön.

³Oulussa kuntaliitos 1.1.2013

Yksi keskeinen mielenkiinnon kohde on vuoden 2006 työmarkkinatukiudistuksen jälkeen ollut kunnan maksaman työmarkkinatuen suuruus. Kunnan maksama osa pieneni parin ensimmäisen vuoden aikana, mutta on tämän jälkeen lähti nousuun kaikissa kaupungeissa. Vuonna 2013 kustannukset olivat kaikissa kuutoskaupungeissa jo enemmän kuin vuonna 2006.

Kuvio 21 Kunnan osarahoittama työmarkkituki (€) vuosina 2006 – 2013 kuutoskaupungeissa.

6 Yhteenveto

Pitkään jatkuneen talouden taantuman myötä työttömyysaste on noussut kaikissa kuutoskaupungeissa. Pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä työnhakijoista on kasvanut. Työttömyyden pitkittyminen kasvattaa myös toimeentulotuen saajien lukumäärää. Työllisyyden edistäminen on haastavaa kunnille, joista monet kamppailevat parhaillaan suurissa talousvaikeuksissa.

Kunnat osallistuvat lakisääteisen kuntouttavan työtoiminnan lisäksi muun muassa työvoiman palvelukeskuksien toimintaan, työllistävät pitkäaikaistyöttömiä (palkkatuettu työ, työelämävalmennus/-harjoittelu), järjestävät työttömien terveystarkastuksia, sekä hoitavat ja kuntouttavat työttömiä. (Karjalainen & Karjalainen 2011, 7-8.)

Nuorten syrjäytymisen ehkäisemisessä kunnat ovat niin ikään avainroolissa. Vuoden 2013 alussa voimaan astuneen nuorisotakuun myötä nuorelle on viimeistään kolmen kuukauden kuluessa työnhaun alkamisesta tarjottava palvelua tai toimenpidettä, jolla parannetaan hänen mahdollisuuksiaan selviytyä työmarkkinoilla ja/tai löytää työpaikka. Nuorten osuus työttömistä työnhakijoista on talouden taantuman myötä kasvanut, ja yhä kasvava asiakasmäärä luo paineita työllistämispalveluille.

Parhaillaan käynnissä on kuntakokeilu, jossa ovat mukana kaikki kuutoskaupungit omilla hankkeillaan. Kokeilussa pitkäaikaistyöttömyyden hoidon päävastuu oli tarkoitus siirtää kunnille. Käytännössä näin ei ole tapahtunut, koska kokeilu ei muuta voimassaolevaa lainsäädäntöä koskien työllisyydenhoidon vastuunjakoa kunnan ja valtion välillä. Myös

työllisyyspoliittisen avustuksen käyttämistä koskeva ohjeistus on rajannut kuntien mahdollisuutta innovaatioihin uusien palveluiden kehittämisessä.

Kuntien työllisyyspalveluihin suoraan tai välillisesti liittyviä uudistuksia ja muutoksia on ilmassa paljon. Työmarkkinatuen rahoitusta ollaan jälleen muuttamassa vuoden 2015 alusta alkaen. Vuoden 2014 elokuun budjettiriihessä päätettiin, että rahoitusvastuu muuttuu siten, että kunnat maksavat yli 300 päivää työmarkkinatuella olevista henkilöistä 50 % työmarkkinatuesta ja yli 1000 päivää työmarkkinatuella olevista kunta rahoittaa 70 % työmarkkinatuesta. Vastaavasti yhteisöveron perustetta muutetaan siten että se kompensoi kuntien menoja 75 milj. eurolla.

Tarkoituksena on myös säätää jatkossa lailla työvoiman palvelukeskuksista. Tavoitteena on, että hallituksen esitys laiksi työvoiman palvelukeskuksista annetaan syksyllä 2014 ja työvoiman palvelukeskuksia koskevat säännökset tulevat voimaan jo vuoden 2015 alussa.

Työllisyyden edistämiseen tulee vaikuttamaan myös sosiaalilainsäädännön uudistuminen vuonna 2017. Uudistustyöhön liittyen sosiaali- ja terveysministeriössä asetettiin keväällä 2012 erillinen työryhmä selvittämään sosiaalihuollon työelämäosallisuutta tukevan lainsäädännön ja palvelujärjestelmän uudistamistarpeita. Mahdollisella erityislailla halutaan selkeyttää nykyistä sirpaleista ja sekavaa sosiaalihuollon työelämäosallisuutta tukevaa lainsäädäntöä sekä palvelu- ja etuusjärjestelmää. Tavoitteena on vahvistaa palvelujen tarve- ja asiakaslähtöisyyttä ja työllistymistä tukevien toimintamallien ensisijaisuutta suhteessa ei-työsuhteiseen, pysyväisluonteiseen työtoimintaan. Tavoitteena on myös lujittaa sosiaalihuollon velvoitetta toimia yhteistyössä työ- ja elinkeinohallinnon, opetustoimen ja muiden relevanttien tahojen kanssa. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2012.)

Lainsäädännön tuomat haasteet on otettava kunnissa huomioon. On tärkeää, että pidetään jatkossakin yllä kunnallisen työllistämisen edellytyksistä ja että valtio säilyy kumppanina vastuullisessa työllisyyden hoidossa.

Lähteet

Helsingin työllisyydenhoidon toimintakertomus 2013. Helsingin kaupunki.
Henkilöstökeskus.

Karjalainen, Vappu & Karjalainen, Jarno (2011). Kuntouttava työtoiminta kunnissa – arvioita toiminnan järjestämistavasta ja kehityssuunnasta. THL:n Raportti 46/2011, Tampere 2011.

Myrskylä, Pekka (2010). Taantuma ja työttömyys. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisu- ja Työ ja yrittäjyys 57/2010.

Sähköiset lähteet:

Eskonen, Tommi (2014). Työllisyydenhoito kunnissa nyt ja tulevaisuudessa. Esitys työllisyydenhoidon seminaarissa Raahessa 8.5.2014. Esitys osoitteessa http://www.ras.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/ras/embeds/raswwwstructure/15093_Tyollisyyden_hoito_kunnissa_nyt_ja_tulevaisuudessa_Eskonen_Raahe_08052014.pdf

Hallitusohjelma (2011). Pääministeri Jyrki Kataisen hallitusohjelma, 22.6.2011. Osoitteessa <http://valtioneuvosto.fi/hallitus/hallitusohjelma/pdf/fi.pdf>

Kuntaliitto (2013). Uudistuvat julkiset työvoimapalvelut. Kunta-alan uutisia 20.2.2013 osoitteessa <http://www.kunnat.net/fi/tietopankit/uutisia/2013/Sivut/uudistuvat-julkiset-tyovoimapalvelut.aspx>

Kuntouttavan työtoiminnan käsikirja (2012). Osoitteessa www.sosiaaliportti.fi. Luettu 5.11.2011.

Sosiaali- ja terveysministeriö (2012). Sosiaalihuollon lainsäädännön uudistaminen. Sosiaalihuollon lainsäädännön uudistamistyöryhmän loppuraportti. Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2012:21. Osoitteessa http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=5065240&name=DLFE-22206.pdf

Strategiaohjelma 2013–2016. Liite 1. Strategiaohjelman 2013–2016 perustelumuuisto. Khs 25.3.2013. Helsingin kaupunki. Osoitteessa http://www.hel.fi/static/taske/julkaisut/2013/Strategiaohjelma_2013-2016_Kh_250313.pdf

Työ- ja elinkeinoministeriö (2010). Työvoiman palvelukeskus – valtakunnalliset linjaukset. Kuntaliiton internetsivuilla osoitteessa: <http://www.kunnat.net/fi/asiantuntijapalvelut/aek/tyollisyys/palvelukeskukset/Sivut/default.aspx>

Työ- ja elinkeinoministeriö (2013). Kuntakokeiluhankkeiden hankekuvausten tiivistelmät. Huhtikuu 2013. Työ- ja elinkeinoministeriön internet-sivuilla osoitteessa <https://www.tem.fi/files/36596/Hankekuvaukset.pdf>

Työ- ja elinkeinoministeriö (2014). Työvoiman palvelukeskuksiin liittyvä lainsäädäntöhanke, HE. Vireillä olevan lainsäädäntöhankkeet työ- ja elinkeinoministeriön internet-sivulla osoitteessa

<http://www.tem.fi/ajankohtaista/vireilla/lainsaadantohankkeet/lainsaadantohankehaku?offset=2&xmid=4734>

Työpajatieto (2012). Valtakunnallisen työpajayhdistyksen ylläpitämä verkkopalvelu osoitteessa <http://www.tyopajatieto.fi/tyopajatieto/>

Liite 1 Työllistämispalveluihin ja työllisyyden edistämiseen liittyviä käsitteitä

Aktivointiehto (Laki kuntouttavasta työtoiminnasta 2.3.2001/189, 3 §). Yli 25-vuotiaiden kohdalla ns. aktivointiehto täyttyy kun työtön on nauttinut työttömyysturvaa yli 500 päivää tai jos henkilö ei ole oikeutettu työttömyysturvaan ja hän on saanut työttömyyden johdosta toimeentulotukea yli 12 kuukautta, tulee hänelle laatia erityinen aktivointisuunnitelma. Nuorilla alle 25-vuotiailla tämä aktivointiehto täyttyy aikaisemmin: kuuden kuukauden työmarkkinatukijakson tai neljän kuukauden työttömyyden johdosta myönnetyn toimeentulotuen jälkeen

Aktivointisuunnitelma. Aktivointisuunnitelma laaditaan pitkään työttömänä olleelle henkilölle työllistymisedellytysten ja elämänhallinnan parantamiseksi. Aktivointisuunnitelman kestosta, muuttamisesta ja keskeytyneen suunnitelman jatkamisesta sovitaan kunnan, työ- ja elinkeinotoimiston ja työttömän henkilön kesken. Työ- ja elinkeinotoimisto tai kunta tekee päätöksen siitä, onko suunnitelma katsottava keskeytyneeksi. Suunnitelma voidaan katsoa keskeytyneeksi kuukauden kuluttua siitä, kun henkilö on työllistynyt työhön tai yritystoimintaan taikka aloittanut ammattiin tai tutkintoon johtavat päätoimiset opinnot. Ennen keskeytyspäätöksen tekemistä työ- ja elinkeinotoimiston tai kunnan on kuultava henkilöä.

Aktivointitoimenpide. Aktivointitoimenpiteillä tarkoitetaan toimenpiteitä, joiden avulla pyritään parantamaan pitkään työttömänä työnhakijana olleiden henkilöiden työllistymisedellytyksiä. Aktivointitoimenpiteisiin kuuluvat esimerkiksi työvoimakuntoutus, omaehtoinen opiskelu, työ- ja koulutuskokeilu, työharjoittelu, työelämävalmennus ja kuntouttava työtoiminta.

Ansiosidonnainen (ansiopäiväraha). Ansiopäivärahaan on oikeus palkansaajakassan jäsenenä (vakuutettu), joka on ollut vakuutettuna vähintään 34 edellistä viikkoa ja joka vakuutettuna ollessaan on täyttänyt työssäoloehdon. Ansiopäiväraha muodostuu peruspäivärahan suuruisesta perusosasta ja ansio-osasta.

”Kela:n lista”. Vuoden 2006 työmarkkinatukiudistuksen myötä Kela seuraa yli 500 päivää työmarkkinatukea työttömyyden vuoksi saaneiden määriä kunnissa sekä sitä, ovatko tukea saaneet osallistuneet aktivointitoimenpiteisiin. Kelan:n listalla viitataan niihin tukea saaneisiin, jotka eivät ole olleet osallistuneet aktivointitoimenpiteisiin. Kunta joutuu maksamaan heidän työmarkkinatuestaan 50 prosenttia.

Kunnan osuus työmarkkinatuesta. Kunnat osallistuvat työmarkkinatuen rahoitukseen. Kunnat rahoittavat puolet siitä työmarkkinatuesta, jota myönnetään yli 500 päivää tukea saaneille, aktiivitoimiin osallistumattomille eli ns. passiivituen saajille. Kela perii kunnilta työmarkkinatuen rahoituksen kuntaosuuden. Kunnan rahoitettavaksi eivät kuulu maksetut työmarkkinatuet niiltä päiviltä, joina henkilö on osallistunut aktiivitoimiin.

Kuntouttava työtoiminta. Kuntouttava työtoiminta on kunnan lakisääteistä toimintaa. Kuntouttavan työtoiminnan tarkoitus on parantaa henkilön elämänhallintaa sekä luoda edellytyksiä työllistymiselle. Kuntouttavassa työtoiminnassa ei synny virkasuhdetta eikä työsuhdetta henkilön ja toimintaa järjestävän tai toteuttavan tahon välille.

Kunta voi järjestää kuntouttavan työtoiminnan itse, tekemällä kirjallisen sopimuksen sen järjestämisestä toisen kunnan tai kuntayhtymän taikka rekisteröidyn yhdistyksen, rekisteröidyn säätiön, valtion viraston tai rekisteröidyn uskonnollisen yhdyskunnan kanssa. Kunnan tulee antaa tieto työvoimatoimistolle kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä tekemästään sopimuksesta. Kuntouttavaa työtoimintaa ei saa hankkia yritykseltä. Kunta vastaa riippumatta kuntouttavan työtoiminnan järjestämistavasta siitä, että toiminta järjestetään kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain mukaisesti ja aktivointisuunnitelmassa määritellyllä tavalla. Kuntouttavan työtoiminnan kustannuksia korvataan kunnalle valtion varoista lain mukaisesti, 10,09 €/työtoimintapäivä.

Peruspäiväraha. Peruspäivärahaan on oikeus työnhakijalla, joka täyttää työssäoloehdon. Palkansaajan työssäoloehto täyttyy, kun henkilö on 28 lähinnä edellisen kuukauden aikana (tarkastelujakso) ollut vähintään 34 kalenteriviikkoa 4 §:ssä tarkoitetussa työssä. Peruspäivärahaa maksetaan viideltä päivältä viikossa. Peruspäivärahaa maksetaan enintään 500 pv:n ajalta. Enimmäisajan täytyttyä työtön voi hakea työmarkkinatukea.

Pitkäaikaistyötön (Laki julkisesta työvoiman palvelusta 30.12.2002/1295) Pitkäaikaistyötön on työtön työnhakija, joka on ollut yhtäjaksoisesti 12 kk työttömänä työnhakijana tai on ollut useammassa työttömyysjaksossa yhteensä vähintään 12 kk työttömänä ja joka on työttömyyden toistuvuuden ja kokonaiskeston perusteella rinnastettavissa yhtäjaksoisesti 12 kk työttömänä olleeseen.

Rakennetyöttömyys. TE-hallinto rinnastaa tilastoissaan vaikeasti työllistettävät ja rakennetyöttömät. Toisaalta rakennetyöttömyys voidaan ymmärtää kansantaloudessa työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaanto-ongelmaksi. Tällöin työvoiman tarjonta ei vastaa taloudessa tapahtuneita rakenteellisia muutoksia. Kyse voi olla esimerkiksi osaamisten kohtaanto-ongelmasta (elinkeinorakenne, ammattirakenne, osaamisvaatimukset) tai alueellisesta kohtaanto-ongelmasta (eriytynyt alueellinen kehitys, esimerkiksi maaseutualueilla).

Siirtymien työmarkkinat. Siirtymien työmarkkinoilla tarkoitetaan yhteiskuntapoliittisessa keskustelussa työmarkkinoiden muutosta, uudenlaisia työmarkkinallisia riskejä, yksilöiden siirtymiä työn ja erilaisten elämäntilanteiden välillä: siirtymät koulutuksesta työhön ja päinvastoin, siirtymät työllisyysstatusten ja sopimusten välillä, siirtymät hoivatyöstä työmarkkinoille ja päinvastoin, siirtymät työllisyydestä työttömyyteen ja päinvastoin, siirtymät työllisyydestä eläkkeelle ja päinvastoin. (Siirtymien työmarkkinoita ovat tutkineet mm. saksalainen Günther. Schmid ja suomalainen Asko Suikkanen.) (Suikkanen 2008)

Siirtymätyömarkkinat. Ks. välityömarkkinat.

TE-toimiston myöntämä palkkatuki. Työ- ja elinkeinotoimisto voi myöntää työnantajalle palkkatukea työttömän henkilön palkkauskustannuksiin, jos työnhakija ei työllisty avoimille työmarkkinoille tai jos hän ei sijoitu koulutukseen. Työ- ja elinkeinotoimisto harkitsee tapauskohtaisesti palkkatuen myöntämisen. Palkkatuetun työn tulee parantaa työttömän työnhakijan ammattitaitoa ja työmarkkina-asemaa sekä edistää pitkään työttömänä olleen pääsemistä avoimille työmarkkinoille.

Palkkatukea voidaan myöntää työ sopimussuhteessa tehtävään työhön tai oppisopimuskoulutukseen. Sitä voivat saada kunnat, yritykset ja muut yksityisen sektorin työnantajat, mm. yhdistykset, säätiöt ja kotitaloudet sekä sosiaaliset yritykset.

Palkkatuki muodostuu kahdesta osasta, perustuesta ja lisäosasta. Lisäosan suuruus vaihtelee tapauksittain työ- ja elinkeinotoimiston harkinnan mukaan. Lisäosan suuruus on enintään 60 % perustuen määrästä, joissakin tapauksissa enintään 90 % perustuen määrästä. Tuen määrään vaikuttavat työnhakijaan ja työnantajaan liittyvät seikat.

Toimeentulotuki. Työttömyydestä koituu kunnalle kustannuksia myös toimeentulotukimenoina. Perustoimeentulotuen menoista kunta saa valtionosuutta 50 %. Toimeentulotuki on viimesijainen toimeentuloturvan muoto. Tukea myönnetään yleensä kuukaudeksi kerrallaan. Perustoimeentulotuki lasketaan asiakkaan välttämättömien menojen mukaan, hänen tulonsa huomioiden. Täysi perusosa on vuonna 2012 yksin asuvalla 461,05 euroa kuukaudessa. Perustoimeentulotukea myönnetään asumismenoihin, kuten vuokraan tai vastikkeeseen, vesimaksuun, lämmitykseen, sähkölaskuun ja kotivakuutusmaksuun sekä vähäistä suurempiin terveydenhuollon menoihin. Toimeentulotuen suuruus on siten riippuvainen siitä, kuinka paljon henkilöllä esittää on toimeentulotukeen mukaan laskettavia menoja ja kuinka paljon hänellä on tuloja. Lisäksi sosiaalityöntekijä voi myöntää harkinnanvaraista toimeentulotukea, joka jää kokonaan kunnan rahoittamaksi.

Työmarkkinatuki. Työmarkkinatukea maksetaan työnhakijalle, joka ei ole ollut vakiintuneesti työmarkkinoilla tai on saanut työttömyyspäivärahaa enimmäisajan. Työmarkkinatuki on harkinnanvarainen etuus, esimerkiksi puolison tulot vaikuttavat työmarkkinatuen määrään. Työmarkkinatuen suuruus vuonna 2012 on keskimäärin 674 €/kk (21,5 x 31,36 €), ilman lapsikorotuksia tai ns. korotusosaa. Yli 500 pv työttömänä passiivisesti olleiden työmarkkinatuesta kunta maksaa puolet eli keskimäärin noin 337 €/kk.

Työttömyyspäiväraha. Vakiintuneesti työmarkkinoilla olleelle ja palkkatyöstä, yritystoiminnasta tai siihen rinnastettavasta omasta työstä toimeentulon saaneelle työnhakijalle maksetaan työttömyyspäivärahaa. Työttömyyspäiväraha maksetaan työttömyyskassalaisissa (603/1984) tarkoitetussa työttömyyskassassa vakuutettuina oleville ansiopäivärahana ja muille peruspäivärahana.

Työttömyysturva. Työttömän työnhakijan perustoimeentulo työttömyyden aikana turvataan työttömyyspäivärahalla ja työmarkkinatuella. Etuuden saajan yleisenä velvollisuutena on hakea aktiivisesti työtä ja koulutusta, antaa työ- ja elinkeinotoimistolle ammatillista osaamistaan, työhistoriaansa, koulutustaan ja työkykyään koskevat tiedot ja selvitykset, toteuttaa yhdessä työ- ja elinkeinotoimiston kanssa laadittua työllistymissuunnitelmaa sekä tarvittaessa hakeutua ja osallistua työllistymistään edistäviin palveluihin ja toimenpiteisiin.

Työtön (Laki julkisesta työvoiman palvelusta 30.12.2002/1295) Työttömällä työnhakijalla tarkoitetaan 17 vuotta täyttänyttä työnhakijaa, joka on työkykyinen, työmarkkinoiden käytettävissä ja työtön. Henkilöä pidetään työttömänä työnhakijana enintään sen kalenterikuukauden loppuun, jona hän täyttää 65 vuotta. Työkykyisellä tarkoitetaan henkilöä, joka ei saa sairausvakuutuslain (364/1963) mukaista päivärahaa tai kansaneläkelain (347/1956) mukaista työkyvyttömyyseläkettä tai kuntoutustukea taikka täyden työkyvyttömyyden perusteella maksettavaa etuutta jonkin muun lain nojalla ja jota ei ole todettu sairausvakuutuslain tai kansaneläkelain mukaisesti työkyvyttömäksi. Lisäksi työkykyisenä pidetään mainitun etuuden saajaa tai mainituilla tavoilla työkyvyttömäksi todettua, jonka työllistymistä työvoimatoimiston arvion mukaan voidaan tuloksellisesti tukea julkisella työvoimapalvelulla. Kansaneläkelain 22 §:n 2 momentin perusteella

tai työkyvyttömyyden perusteella toisen valtion lainsäädännön mukaan eläkettä saavaa pidetään kuitenkin työkykyisenä.

Työttömällä tarkoitetaan henkilöä, joka ei ole työsuhteessa eikä työllisty päätoimisesti yritystoiminnassa tai sitä vastaavalla tavalla omassa työssään. Työsuhteessa olevaa pidetään työttömänä, jos hän on kokonaan lomautettu tai hänen säännöllinen viikoittainen työskentelyaikansa on alle neljä tuntia.

Työvoiman palvelukeskus (TYP) Työvoiman palvelukeskuksen eli TYPin tehtävänä on työllistää vaikeasti työllistyviä. Työvoiman palvelukeskuksessa eli TYPissä työhallinnon, sosiaalityön, terveydenhuollon ja Kelan asiantuntijat palvelevat työnhakijoita, joiden työttömyys on pitkittynyt. Tarkoituksena on parantaa asiakkaan elämäntilannetta ja lisätä hänen voimavarojaan yksilöllisellä, moniammatillisella ja kokonaisvaltaisella työskentelyllä.

Vaikeasti työllistettävä, (TE-hallinnon määritelmän mukaisesti) TE-hallinto rinnastaa tilastoissaan vaikeasti työllistettävät ja rakennetyöttömät. Kyseiseen määritelmään kuuluu neljä ryhmää:

1. pitkäaikaistyöttömät: Pitkäaikaistyöttömiin kuuluvat vähintään yli vuoden yhdenjaksoisesti työttömänä työnhakija olleet henkilöt.
2. rinnasteiset pitkäaikaistyöttömät (toistuvaistyöttömät): Rinnasteisiin pitkäaikaistyöttömiin eli toistuvaistyöttömiin lasketaan työttömät työnhakijat, jotka ovat olleet viimeisen 16 kuukauden aikana yhteensä vähintään 12 kuukautta työttömänä työnhakijana.
3. toimenpiteiltä työttömäksi jääneet: Toimenpiteiltä työttömäksi jääneisiin lasketaan toimenpiteen päättäneet, jotka eivät ole 3 kuukauden kuluttua toimenpiteen päättymisen jälkeen työllistyneet, vaan ovat palanneet uudelleen työttömiksi työnhakijoiksi.
4. toimenpiteiltä uusille toimenpiteille sijoittuneet: Vastaavasti toimenpiteiltä toimenpiteille sijoittuneisiin lasketaan henkilöt, jotka ovat vähintään toista kertaa jossakin toimenpiteessä sijoitettuna laskentapäivänä ja he ovat edeltävän 16 kuukauden aikana olleet yhteensä 12 kuukautta joko työttömänä työnhakijana tai sijoitettuna jollakin toimenpiteellä.

Vaikeasti työllistyyvä (kunnan käyttämä määritelmä)

Vaikeasti työllistyyvällä tarkoitetaan työtöntä työnhakijaa, joka on saanut passiivista työmarkkinatukea vähintään 500 päivää ja josta kunta maksaa Kelalle puolet työttömyydestä aiheutuneista kustannuksista.

Vajaakuntoinen (Laki julkisesta työvoiman palvelusta 30.12.2002/1295)

Asiakas, jonka mahdollisuudet saada sopivaa työtä, säilyttää työ tai edetä työssä ovat huomattavasti vähentyneet asianmukaisesti todetun vamman, sairauden tai vajaavuuden takia.

Välityömarkkinat. Välityömarkkinat ovat vapaiden työmarkkinoiden ja työttömyyden välillä olevaa työssäoloa. Välityömarkkinoilta pyritään sijoittumaan vapaille työmarkkinoille. Ne ovat tarkoitettu lähinnä vaikeasti työllistyville työnhakijoille. Välityömarkkinat voivat tarjota sosiaalista tukea ja pysyvää toimeentuloa. Kolmas sektori, kuten yhdistykset, vastaavat suurimmalta osin välityömarkkinoista. Välityömarkkinat on joissain yhteyksissä (esim. Suomen ESR-ohjelmien valtakunnallinen kehittämisohjelma vuosille 2007 – 2013) jaettu toiminnallisesti ja organisatorisesti siirtymätyömarkkinoihin ja välittäviin työmarkkinoihin. **Siirtymätyömarkkinat** sijoittuvat tässä ajattelussa työministeriön organisatoriselle vastuulle kohderyhmänään aktiivit työttömät ja toimintaresurssinaan työvoimapolitiikan aktiivikeinot. **Välittävät työmarkkinat** puolestaan

sijoittuvat sosiaali- ja terveysministeriön vastuulle kohderyhmänä vaikeasti työllistyvät ja keinona laajasti erilaiset sosiaali- ja terveystalouden keinot. (ks. Suikkanen 2008, 13-15.)

Liite 2 Kuutoskaupunkien ja koko Suomen työttömyystietoja joulukuun lopussa 2008 - 2013

Joulukuu	HELSINKI			ESPOO			VANTAA			TURKU			TAMPERE			OULU			KUUSIKKO			KOKO MAA		
	Muutos ed. vuoteen Lkm	%		Muutos ed. vuoteen Lkm	%		Muutos ed. vuoteen Lkm	%		Muutos ed. vuoteen Lkm	%		Muutos ed. vuoteen Lkm	%		Muutos ed. vuoteen Lkm	%		Muutos ed. vuoteen Lkm	%		Muutos ed. vuoteen Lkm	%	
Työttömät työnhakijat 12/2008-12/2013																								
2008	19 496	3	0,0	6 153	493	8,7	6 919	223	3,3	8 570	449	5,5	12 490	1 121	9,9	8 129	532	7,0	61 757	2 821	4,8	235 469	15 294	6,9
2009	26 878	7 382	37,9	8 715	2 562	41,6	10 039	3 120	45,1	11 856	3 286	38,3	16 783	4 293	34,4	9 668	1 539	18,9	83 939	22 182	35,9	301 839	66 370	28,2
2010	24 648	-2 230	-8,3	7 647	-1 068	-12,3	9 293	-746	-7,4	11 688	-168	-1,4	15 139	-1 644	-9,8	9 150	-518	-5,4	77 565	-6 374	-7,6	269 499	-32 340	-10,7
2011	23 793	-855	-3,5	7 185	-462	-6,0	8 888	-405	-4,4	11 356	-332	-2,8	13 937	-1 202	-7,9	9 208	58	0,6	74 367	-3 198	-4,1	255 467	-14 032	-5,2
2012	26 580	2 787	11,7	8 463	1 278	17,8	9 666	778	8,8	12 289	933	8,2	16 027	2 090	15,0	13 028	3 820	41,5	86 053	11 686	15,7	282 174	26 707	10,5
2013	32 785	6 205	23,3	11 155	2 692	31,8	11 642	1 976	20,4	14 053	1 764	14,4	18 848	2 821	17,6	15 027	1 999	15,3	103 510	17 457	20,3	329 899	47 725	16,9
Työttömyysaste, työttömiä työnhakijoita työvoimasta (%) joulukuussa 2008-2013																								
2008	6,4			4,9			6,6			9,9			11,7			12,2			7,8			9,2		
2009	8,7			6,8			9,4			13,5			15,5			14,3			10,4			11,7		
2010	7,8			5,8			8,6			13,2			13,8			13,2			9,5			10,3		
2011	7,6			5,5			8,2			12,9			12,8			13,3			9,1			9,9		
2012	8,4			6,5			8,9			13,9			14,7			14,4			10,2			10,9		
2013	10,3			8,4			10,5			15,8			17,1			16,3			12,1			12,6		
Työttömistä työnhakijoista yli vuoden työttömänä olleet (pitkäaikaistyöttömät) kunnittain 12/2008 - 12/2013																								
2008	3 401	-1 102	-24,6	1 122	-408	-26,3	1 542	-239	-12,6	1 535	-75	-11,4	2 807	66	2,9	1 488	79	3,7	3 401	-1 663	-13,1	41 267	-6 087	-12,3
2009	3 987	586	17,2	1 387	265	23,6	1 787	245	15,9	2 307	772	50,3	3 571	764	27,2	1 750	262	17,6	3 987	586	17,2	47 237	5 970	14,5
2010	5 409	1 422	35,7	1 643	256	18,5	2 344	557	31,2	3 294	987	42,8	4 424	853	23,9	1 982	232	13,3	5 409	1 422	35,7	57 959	10 722	22,7
2011	5 136	-273	-5,0	1 386	-257	-15,6	2 310	-34	-1,5	3 244	-50	-1,5	3 925	-499	-11,3	2 020	38	1,9	5 136	-273	-5,0	57 033	-926	-1,6
2012	6 079	943	18,4	1 690	304	21,9	2 635	325	14,1	3 083	-161	-5,0	5 048	1 123	28,6	3 088	1 068	52,9	6 079	943	18,4	66 047	9 014	15,8
2013	8 515	2 436	40,1	2 896	1 206	71,4	2 922	287	10,9	3 511	428	13,9	6 845	1 797	35,6	3 666	578	18,7	8 515	2 436	40,1	82 747	16 700	25,3
Pitkäaikaistyöttömyys työvoimasta %																								
2008	1,1			0,9			1,5			1,8			2,6			2,2			0,4			1,6		
2009	1,3			1,1			1,7			2,6			3,3			2,6			0,5			1,8		
2010	1,7			1,3			2,2			3,7			4,0			2,9			0,7			2,2		
2011	1,6			1,1			2,1			3,7			3,6			2,9			0,6			2,2		
2012	1,9			1,3			2,4			3,5			4,6			3,4			0,7			2,5		
2013	2,7			2,2			2,6			3,9			6,2			4,0			1,0			3,2		
Pitkäaikaistyöttömyys työttömistä työnhakijoista %																								
2008	17,4			18,2			22,3			17,9			22,5			18,3			5,5			17,5		
2009	14,8			15,9			17,8			19,5			21,3			18,1			4,7			15,6		
2010	21,9			21,5			25,2			28,2			29,2			21,7			7,0			21,5		
2011	21,6			19,3			26,0			28,6			28,2			21,9			6,9			22,3		
2012	22,9			20,0			27,3			25,1			31,5			23,7			7,1			23,4		
2013	26,0			26,0			25,1			25,0			36,3			24,4			8,2			25,1		

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilastot toimiala online -palvelu.

Joulukuun	HELSINKI			ESPOO			VANTAA			TURKU			TAMPERE			OULU			KUUSIKKO			KOKO MAA		
	Muutos ed. vuoteen Lkm	%		Muutos ed. vuoteen Lkm	%		Muutos ed. vuoteen Lkm	%		Muutos ed. vuoteen Lkm	%		Muutos ed. vuoteen Lkm	%		Muutos ed. vuoteen Lkm	%		Muutos ed. vuoteen Lkm	%		Muutos ed. vuoteen Lkm	%	
Alle 25-vuotiaat työttömät (nuorisotyöttömät) kunnittain 12/2008-12/2013																								
2008	1 389	272	24,4	560	158	39,3	710	153	27,5	1 057	272	34,6	1 656	385	30,3	1 503	121	8,8	6 875	1 361	24,7	28 590	5 683	24,8
2009	2 342	953	68,6	951	391	69,8	1 300	590	83,1	1 585	528	50,0	2 478	822	49,6	1 722	219	14,6	10 378	3 503	51,0	40 473	11 883	41,6
2010	2 091	-251	-10,7	572	-379	-39,9	1 082	-218	-16,8	1 377	-208	-13,1	2 144	-334	-13,5	1 638	-84	-4,9	8 904	-1 474	-14,2	33 437	-7 036	-17,4
2011	2 131	40	1,9	589	17	3,0	871	-211	-19,5	1 367	-10	-0,7	1 827	-317	-14,8	1 736	98	6,0	8 521	-383	-4,3	31 557	-1 880	-5,6
2012	2 257	126	5,9	700	111	18,8	914	43	4,9	1 619	252	18,4	2 158	331	18,1	2 078	342	19,7	9 726	1 205	14,1	34 836	3 279	10,4
2013	3 014	757	33,5	1 100	400	57,1	1 209	295	32,3	2 034	415	25,6	2 757	599	27,8	2 665	587	28,2	12 779	3 053	31,4	44 229	9 393	27,0
Nuorisotyöttömyys työvoimasta %																								
2008	0,5			0,4			0,7			1,2			1,6			2,3			0,9			1,1		
2009	0,8			0,7			1,2			1,8			2,3			2,5			1,3			1,6		
2010	0,7			0,4			1,0			1,6			2,0			2,4			1,1			1,3		
2011	0,7			0,5			0,8			1,6			1,7			2,5			1,0			1,2		
2012	0,7			0,5			0,8			1,8			2,0			2,3			1,2			1,3		
2013	0,9			0,8			1,1			2,3			2,5			2,9			1,5			1,7		
Nuorisotyöttömyys työttömistä työnhakijoista %																								
2008	7,1			9,1			10,3			12,3			13,3			18,5			11,1			12,1		
2009	8,7			10,9			12,9			13,4			14,8			17,8			12,4			13,4		
2010	8,5			7,5			11,6			11,8			14,2			17,9			11,5			12,4		
2011	9,0			8,2			9,8			12,0			13,1			18,9			11,5			12,4		
2012	8,5			8,3			9,5			13,2			13,5			16,0			11,3			12,3		
2013	9,2			9,9			10,4			14,5			14,6			17,7			12,3			13,4		
Työvoima 12/2008 - 12/2013																								
2008	303 882	2 212	0,7	126 101	1 771	1,4	104 286	1 641	1,6	86 960	837	1,0	106 364	1 420	1,4	66 670	670	1,0	794 263	8 566	1,1	2 562 547	13 801	0,5
2009	308 861	4 979	1,6	128 602	2 501	2,0	106 510	2 224	2,1	87 733	773	0,9	108 078	1 714	1,6	67 632	962	1,4	807 416	13 153	1,7	2 587 739	25 192	1,0
2010	314 261	5 400	1,7	130 865	2 263	1,8	108 375	1 865	1,8	88 394	661	0,8	109 495	1 417	1,3	69 312	1 680	2,5	820 702	13 286	1,6	2 610 668	22 929	0,9
2011	315 022	761	0,2	130 069	-796	-0,6	108 283	-92	-0,1	87 717	-677	-0,8	108 608	-887	-0,8	69 222	-90	-0,1	818 921	-1 781	-0,2	2 589 838	-20 830	-0,8
2012	315 455	433	0,1	130 645	576	0,4	108 814	531	0,5	88 193	476	0,5	109 232	624	0,6	90 289	21 067	30,4	842 628	23 707	2,9	2 593 914	4 076	0,2
2013	319 286	3 831	1,2	132 772	2 127	1,6	110 387	1 573	1,4	89 182	989	1,1	110 394	1 162	1,1	92 042	1 753	1,9	854 063	11 435	1,4	2 611 164	17 250	0,7

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilastot toimiala online -palvelu. Oulun tiedot pyydetty erikseen 1.1.2012 aluejaolla 2008-2012. Vuoden 2013 tiedot uudella aluejaolla. Tiedot ovat joulukuun viimeiseltä päivältä.

Joulukuun	HELSINKI			ESPOO			VANTAA			TURKU			TAMPERE			OULU			KOUSIKKO			KOKO MAA		
	Lkm	Muutos ed. vuoteen %		Lkm	Muutos ed. vuoteen %		Lkm	Muutos ed. vuoteen %		Lkm	Muutos ed. vuoteen %		Lkm	Muutos ed. vuoteen %		Lkm	Muutos ed. vuoteen %		Lkm	Muutos ed. vuoteen %		Lkm	Muutos ed. vuoteen %	
Yli 50-vuotiaat työttömät kunnittain 12/2008 - 12/2013																								
2008	6 823	-550	-7,5	2 272	-63	-2,6	2 420	-132	-5,1	2 766	-117	-4,1	4 003	39	1,0	2 027	7	0,3	20 311	-816	-3,9	88 034	-1 789	2,0
2009	8 318	1 495	21,9	2 852	580	25,5	3 109	689	28,5	3 419	653	23,6	4 680	677	16,9	2 214	187	9,2	24 592	4 281	21,1	102 662	14 628	16,6
2010	8 109	-209	-2,5	2 827	-25	-0,9	3 044	-65	-2,1	3 759	340	9,9	4 482	-198	-4,2	2 236	22	1,0	24 457	-135	-0,5	99 659	-3 003	-2,9
2011	8 035	-74	-0,9	2 762	-65	-2,3	3 098	54	1,8	3 737	-22	-0,6	4 365	-117	-2,6	2 342	106	4,7	24 339	-118	-0,5	98 126	-1 533	-1,5
2012	8 734	699	8,7	3 118	356	12,9	3 406	308	9,9	3 775	38	1,0	4 914	549	12,6	3 493	1 151	49,1	27 440	3 101	12,7	107 240	9 114	9,3
2013	10 381	1 647	18,9	3 794	676	21,7	3 885	479	14,1	4 158	383	10,1	5 588	674	13,7	3 921	428	12,3	31 727	4 287	15,6	120 286	13 046	12,2
Yli 50-vuotiaiden työttömien osuus työvoimasta %																								
2008	2,2			1,8			2,3			3,2			3,8			3,0			2,6			3,4		
2009	2,7			2,2			2,9			3,9			4,3			3,3			3,0			4,0		
2010	2,6			2,2			2,8			4,3			4,1			3,2			3,0			3,8		
2011	2,6			2,1			2,9			4,3			4,0			3,4			3,0			3,8		
2012	2,8			2,4			3,1			4,3			4,5			3,9			3,3			4,1		
2013	3,3			2,9			3,5			4,7			5,1			4,3			3,7			4,6		
Yli 50-vuotiaiden työttömien osuus työttömistä työnhakijoista %																								
2008	35,0			36,9			35,0			32,3			32,0			24,9			32,9			37,4		
2009	30,9			32,7			31,0			28,8			27,9			22,9			29,3			34,0		
2010	32,9			37,0			32,8			32,2			29,6			24,4			31,5			37,0		
2011	33,8			38,4			34,9			32,9			31,3			25,4			32,7			38,4		
2012	32,9			36,8			35,2			30,7			30,7			26,8			31,9			38,0		
2013	31,7			34,0			33,4			29,6			29,6			26,1			30,7			36,5		
Ulkomaalaiset työttömät kunnittain 12/2007 - 12/2012																								
2008	3 309	246	8,0	948	147	18,1	1 171	74	6,7	1 093	175	19,1	1 015	180	21,6	343	31	10,0	7 879	853	12,1	14 974	1 951	15,0
2009	4 503	1 194	36,1	1 299	351	37,0	1 659	488	41,7	1 458	365	33,4	1 346	331	32,6	418	75	21,9	10 683	2 804	35,6	20 166	5 192	34,7
2010	4 556	53	1,2	1 206	-93	-7,2	1 737	78	4,7	1 577	119	8,2	1 375	29	2,2	548	130	31,1	10 999	316	3,0	20 826	660	3,3
2011	4 547	-9	-0,2	1 321	115	9,5	1 862	125	7,2	1 594	17	1,1	1 355	-20	-1,5	494	-54	-9,9	11 173	174	1,6	21 487	661	3,2
2012	5 366	819	18,0	1 615	294	22,3	2 141	279	15,0	1 929	335	21,0	1 489	134	9,9	607	113	22,9	13 147	1 974	17,7	24 941	3 454	16,1
2013	6 680	1 314	24,5	2 160	545	33,7	2 596	455	21,3	2 129	200	10,4	1 636	147	9,9	797	190	31,3	15 998	2 851	21,7	29 984	5 043	20,2
Ulkomaalaisten työttömien osuus työvoimasta %																								
2008	1,1			0,8			1,1			1,3			1,0			0,5			1,0			0,6		
2009	1,5			1,0			1,6			1,7			1,2			0,6			1,3			0,8		
2010	1,4			0,9			1,6			1,8			1,3			0,8			1,3			0,8		
2011	1,4			1,0			1,7			1,8			1,2			0,7			1,4			0,8		
2012	1,7			1,2			2,0			2,2			1,4			0,7			1,6			1,0		
2013	2,1			1,6			2,4			2,4			1,5			0,9			1,9			1,1		
Ulkomaalaisten työttömien osuus työttömistä työnhakijoista %																								
2008	17,0			15,4			16,9			12,8			8,1			4,2			12,8			6,4		
2009	16,8			14,9			16,5			12,3			8,0			4,3			12,7			6,7		
2010	18,5			15,8			18,7			13,5			9,1			6,0			14,2			7,7		
2011	19,1			18,4			20,9			14,0			9,7			5,4			15,0			8,4		
2012	20,2			19,1			22,1			15,7			9,3			4,7			15,3			8,8		
2013	20,4			19,4			22,3			15,1			8,7			5,3			15,5			9,1		

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilastot toimiala online -palvelu. Oulun tiedot pyydetty erikseen 1.1.2012 aluejaolla 2008-2012. Vuoden 2013 tiedot uudella aluejaolla. Tiedot ovat joulukuun viimeiseltä päivältä.

Joulukuu	HELSINKI			ESPOO			VANTAA			TURKU			TAMPERE			OULU			KUUSIKKO			KOKO MAA		
	Lkm	Muutos ed. vuoteen %		Lkm	Muutos ed. vuoteen %		Lkm	Muutos ed. vuoteen %		Lkm	Muutos ed. vuoteen %		Lkm	Muutos ed. vuoteen %		Lkm	Muutos ed. vuoteen %		Lkm	Muutos ed. vuoteen %		Lkm	Muutos ed. vuoteen %	
Vieraskieliset (äidinkieli muu kuin suomi tai ruotsi) työttömät kunnittain 12/2008 - 12/2013																								
2008	4 379	-550	-7,5	1 268	-63	-2,6	1 560	-132	-5,1	1 438	-117	-4,1	1 206	39	1,0	366	7	0,3	10 217	-816	-3,9	18 210	-1 789	2,0
2009	6 010	1 631	37,2	1 709	441	34,8	2 169	609	39,0	1 900	462	32,1	1 574	368	30,5	456	90	24,6	13 818	3 601	35,2	24 306	6 096	33,5
2010	5 928	-82	-1,4	1 595	-114	-6,7	2 234	65	3,0	2 026	126	6,6	1 619	45	2,9	573	117	25,7	13 975	157	1,1	24 752	446	1,8
2011	5 896	-32	-0,5	1 671	76	4,8	2 361	127	5,7	2 035	9	0,4	1 602	-17	-1,1	538	-35	-6,1	14 103	128	0,9	25 358	606	2,4
2012	6 934	1 038	17,6	2 058	387	23,2	2 695	334	14,1	2 431	396	19,5	1 787	185	11,5	611	73	13,6	16 516	2 413	17,1	29 602	4 244	16,7
2013	8 613	1 679	24,2	2 794	736	35,8	3 266	571	21,2	2 707	276	11,4	2 047	260	14,5	850	239	39,1	20 277	3 761	22,8	35 840	6 238	21,1
Vieraskielisten työttömien osuus työvoimasta %																								
2008	1,4			1,0			1,5			1,7			1,1			0,5			1,3			0,7		
2009	1,9			1,3			2,0			2,2			1,5			0,7			1,7			0,9		
2010	1,9			1,2			2,1			2,3			1,5			0,8			1,7			0,9		
2011	1,9			1,3			2,2			2,3			1,5			0,8			1,7			1,0		
2012	2,2			1,6			2,5			2,8			1,6			0,7			2,0			1,1		
2013	2,7			2,1			3,0			3,0			1,9			0,9			2,4			1,4		
Vieraskielisten työttömien osuus työttömistä työnhakijoista %																								
2008	22,5			20,6			22,5			16,8			9,7			4,5			16,5			7,7		
2009	22,4			19,6			21,6			16,0			9,4			4,7			16,5			8,1		
2010	24,1			20,9			24,0			17,3			10,7			6,3			18,0			9,2		
2011	24,8			23,3			26,6			17,9			11,5			5,8			19,0			9,9		
2012	26,1			24,3			27,9			19,8			11,1			4,7			19,2			10,5		
2013	26,3			25,0			28,1			19,3			10,9			5,7			19,6			10,9		
Vain perusasteen tutkinnon suorittaneet työttömät kunnittain 12/2008 - 12/2013																								
2008	6 440	-550	-7,5	1 908	-63	-2,6	3 516	-132	-5,1	3 835	-117	-4,1	4 615	39	1,0	2 492	7	0,3	22 806	-816	-3,9	87 203	-1 789	2,0
2009	8 140	1 700	26,4	2 470	562	29,5	3 701	185	5,3	3 956	121	3,2	4 717	102	2,2	2 521	29	1,2	25 505	2 699	11,8	101 665	14 462	16,6
2010	7 499	-641	-7,9	2 193	-277	-11,2	3 461	-240	-6,5	3 954	-2	-0,1	4 373	-344	-7,3	2 523	2	0,1	24 003	-1 502	-5,9	92 762	-8 903	-8,8
2011	7 069	-430	-5,7	1 978	-215	-9,8	3 278	-183	-5,3	3 859	-95	-2,4	3 889	-484	-11,1	2 495	-28	-1,1	22 568	-1 435	-6,0	86 733	-6 029	-6,5
2012	7 394	325	4,6	2 208	230	11,6	3 451	173	5,3	3 945	86	2,2	4 188	299	7,7	2 585	90	3,6	23 771	1 203	5,3	90 361	3 628	4,2
2013	8 417	1 023	13,8	2 648	440	19,9	3 840	389	11,3	4 158	213	5,4	4 548	360	8,6	3 462	877	33,9	27 073	3 302	13,9	96 513	6 152	6,8
Vain perusasteen tutkinnon suorittaneiden työttömien osuus työvoimasta %																								
2008	2,1			1,5			3,4			4,4			4,3			3,7			2,9			3,4		
2009	2,6			1,9			3,5			4,5			4,4			3,7			3,2			3,9		
2010	2,4			1,7			3,2			4,5			4,0			3,6			2,9			3,6		
2011	2,2			1,5			3,0			4,4			3,6			3,6			2,8			3,3		
2012	2,3			1,7			3,2			4,5			3,8			2,9			2,8			3,5		
2013	2,6			2,0			3,5			4,7			4,1			3,8			3,2			3,7		
Vain perusasteen tutkinnon suorittaneiden työttömien osuus työttömistä työnhakijoista %																								
2008	33,0			31,0			50,8			44,7			36,9			30,7			36,9			37,0		
2009	30,3			28,3			36,9			33,4			28,1			26,1			30,4			33,7		
2010	30,4			28,7			37,2			33,8			28,9			27,6			30,9			34,4		
2011	29,7			27,5			36,9			34,0			27,9			27,1			30,3			34,0		
2012	27,8			26,1			35,7			32,1			26,1			19,8			27,6			32,0		
2013	25,7			23,7			33,0			29,6			24,1			23,0			26,2			29,3		

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilastot toimiala online -palvelu. Oulun tiedot pyydetty erikseen 1.1.2012 aluejaolla 2008-2012. Vuoden 2013 tiedot uudella aluejaolla. Tiedot ovat joulukuun viimeiseltä päivältä.

Liite 3 Työttömyysturvan estävät lausunnot lausuntokodeittain kuutoskaupungeissa vuonna 2013

Lausuntokoodi	Lausuntoteksti	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko (lkm)	Kuusikko (%)
Lausunnot yhteensä (sama henkilö voi olla luvuissa useampaan kertaan)		7 867	2 562	2 783	1 937	3 454	2 382	20 985	100,0
0A6	Hakijalla ei ole oikeutta työttömyysetuuteen, koska hän on ollut ilman hyväksyttävää syytä edellisen 6 kuukauden aikana työmarkkinoilla vähemmän kuin 6 viikkoa. (TTL 2 luku 11 §).	159	62	69	47	59	32	428	2,0
0K6	Hakija on 18-24 vuotias, vailla ammatillista koulutusta ja ilman pätevää syytä jättänyt hakematta lukioon tai soveltuvaan tutkintoon johtavaan ammatillisia valmiuksia antavaan koulutukseen tai on kieltäytynyt mainitusta koulutuksesta. (TTL 2 luku 13 § 2 mom).	977	385	421	283	601	541	3 208	15,3
0K7	Hakija on 18-24 vuotias, vailla ammatillista koulutusta ja ilman pätevää syytä keskeyttänyt lukion tai soveltuvan tutkintoon johtavan ammatillisia valmiuksia antavan koulutuksen. (TTL 2 luku 13 § 2 mom)	334	118	136	194	206	212	1 200	5,7
0K8	Hakija on 18-24 vuotias, vailla ammatillista koulutusta ja ilman pätevää syytä laiminlyönyt hakea koulutukseen työllistymissuunnitelmassa tai sitä korvaavassa suunnitelmassa sovittulla tavalla. (TTL 2 luku 14 § 3 mom).	2	3	1	1	0	1	8	0,0
0M7	Hakija ei ole työmarkkinoiden käytettävissä. (TTL 2 luku 8 §).	0	0	0	2	1	0	3	0,0
0N1	Hakijalla ei ole oikeutta työttömyysetuuteen, koska hän on eronnut ilman pätevää syytä yli 5 päivää kestäväksi tarkoitettua työstä tai itse aiheuttanut tällaisen työsuhteen päättymisen. (TTL 2 luku 9 § 1 mom.).	34	8	15	11	22	3	93	0,4
0N2	Hakijalla ei ole oikeutta työttömyysetuuteen, koska hän on eronnut ilman pätevää syytä enintään 5 päivää kestäväksi tarkoitettua työstä tai itse aiheuttanut tällaisen työsuhteen päättymisen. (TTL 2 luku 9 § 1 mom.).	0	0	0	1	0	0	1	0,0
0N3	Hakijalla ei ole oikeutta työttömyysetuuteen, koska hän on ilman pätevää syytä kieltäytynyt hänelle sopivasta yli 5 päivää kestävästä työstä tai omalla menettelyllään aiheuttanut sen, ettei tällaista työsuhdetta ole syntynyt. (TTL 2 luku 12 §).	5	1	1	0	2	0	9	0,0
0N6	Hakija on kolmen ensimmäisen kuukauden aikana kieltäytynyt hänen ammatitaitonsa huomioon ottaen hänelle sopivasta yli 5 päivää kestävästä työstä. (TTL 2 luku 12 ja 13 §).	0	0	0	0	1	0	1	0,0
0N7	Hakijalla ei ole oikeutta työttömyysetuuteen, koska hän on ilman pätevää syytä kieltäytynyt koulutuksesta taikka omalla menettelyllään aiheuttanut sen, ettei tullut koulutukseen valituksi. (TTL 2 luku 16 §).	3	1	0	3	4	0	11	0,1
0N8	Hakijalla ei ole oikeutta työttömyysetuuteen, koska hän on ilman pätevää syytä eronnut tai hänet on omasta syystä erotettu koulutuksesta. (TTL 2 luku 16 §).	1	0	2	5	2	3	13	0,1
0N9	Hakijalla ei ole oikeutta työttömyysetuuteen, koska hän on ilman pätevää syytä keskeyttänyt tai joutunut omasta syystä keskeyttämään työkokeilun, työelämävalmennuksen, työ- ja koulutuskokeilun tai maahanmuuttajan kotoutumistoimenpiteen (TTL 2 luku 19 § 3 mom).	0	1	1	0	1	1	4	0,0
0P4	Hakijalla ei ole oikeutta työttömyysetuuteen, koska hän on olennaisesti laiminlyönyt työllistymissuunnitelmansa tai sitä korvaavan suunnitelmansa toteuttamisen ilman pätevää syytä (TTL 2 luku 20 §).	5	1	0	1	1	0	8	0,0
0P5	Hakija on toistuvasti ilman pätevää syytä kieltäytynyt työstä tai koulutuksesta tai muutoin osoittanut, ettei halua ottaa vastaan hänelle sopivaksi katsottua työtä tai koulutusta tai osallistua työllistymistä edistäviin toimenpiteisiin. Hakijalla ei ole oikeutta työttömyysetuuteen ennen kuin hän on ollut työssä tai koulutuksessa 3 kuukautta. (TTL 2 luku 21 §).	357	65	57	10	15	6	510	2,4
0P6	Hakija on jättänyt saapumatta työllistymissuunnitelman tai sitä korvaavan suunnitelman laatimis- tai tarkistamistilaisuuteen. Hakijalla ei ole oikeutta työttömyysetuuteen ennen kuin suunnitelma on laadittu tai tarkistettu. Oikeus etuuteen palautuu aikaisintaan 15 päivän kuluttua (TTL 2 luku 18 §). Etuus oikeuden alkamisesta annetaan uusi työvoimapolitiinen lausunto.	9	1	4	16	5	3	38	0,2

Lausuntokoodi	Lausuntoteksti	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko (lkm)	Kuusikko (%)
0Q1	Hakijalla ei ole oikeutta työttömyysetuuteen, koska hän on eronnut työstä ilman pätevää syytä tai aiheuttanut työsuhteen päättymisen (TTL 2 a luku 1 §).	3 748	1 387	1 423	915	1 412	930	9 815	46,8
0Q2		1	1	0	0	1	2	5	0,0
0Q5	Hakijalla ei ole oikeutta työttömyysetuuteen, koska hän on kieltäytynyt tarjotusta yli kaksi viikkoa kestävästä työstä ilman pätevää syytä tai aiheuttanut työsuhteen syntymättä jäämisen (TTL 2 a luku 4 §).	457	144	136	87	460	77	1 361	6,5
0Q6	Hakijalla ei ole oikeutta työttömyysetuuteen, koska hän on kieltäytynyt tarjotusta enintään kaksi viikkoa kestävästä työstä ilman pätevää syytä tai aiheuttanut työsuhteen syntymättä jäämisen (TTL 2 a luku 4 §).	7	0	0	0	0	1	8	0,0
0R1	Hakija on ilman pätevää syytä kieltäytynyt/eronnut/erotettu työstä/koulutuksesta taikka kieltäytynyt työharjoittelusta/työkokeilusta/työ- ja koulutuskokeilusta tai keskeyttänyt tällaisen palvelun. Työmarkkinatukeen ei ole oikeutta alkaen, ennen kuin valmistuu ammattiin, täyttää 25 vuotta tai 5 kk työssäolovelvoitteen. (TTL 8 luku 2 § 3 mom).	300	65	75	59	74	46	619	2,9
0R2	Hakija on 18-24 vuotias, vailla ammatillista koulutusta ja ilman pätevää syytä jättänyt hakeutumatta soveltuvan ammatilliseen koulutukseen tai on kieltäytynyt, eronnut tai omasta syystä erotettu tällaisesta koulutuksesta. Työmarkkinatukeen ei ole oikeutta ennen kuin valmistuu ammattiin, täyttää 25 vuotta tai 5 kk:n työssäolo. (TTL 8 L 2 § 3 mom 3 k, 4 mom 3 §).	1 239	295	378	292	547	492	3 243	15,5
0R7	Hakija on saanut työttömyysaikaista työmarkkinatukea 500 päivältä tai 180 päivältä työttömyyspäivärahan enimmäisajan täytyttyä ja on ilman pätevää syytä kieltäytynyt tai eronnut taikka omasta syystä erotettu työstä tai työvoimakoulutuksesta. Työmarkkinatukeen ei ole oikeutta. (TTL 8 luku 4 a § 1 mom 1 kohta).	207	21	55	8	39	24	354	1,7
0R8	Hakija on saanut työttömyysaikaista työmarkkinatukea 500 päivältä tai 180 päivältä työttömyyspäivärahan enimmäisajan täytyttyä ja on ilman pätevää syytä kieltäytynyt suunnitelmassa sovitusta työkokeilusta, työelämävalmennuksesta tai työharjoittelusta. Työmarkkinatukeen ei ole oikeutta. (TTL 8 luku 4 a § 1 mom 2 kohta).	2	2	3	0	1	0	8	0,0
0R9	Hakija on saanut työttömyysaikaista työmarkkinatukea 500 päivältä tai 180 päivältä työttömyyspäivärahan enimmäisajan täytyttyä ja on ilman pätevää syytä keskeyttänyt tai omasta syystä joutunut keskeyttämään työkokeilun, työelämävalmennuksen tai työharjoittelun. Työmarkkinatukeen ei ole oikeutta. (TTL 8 luku 4 a § 1 mom 3 kohta).	15	1	5	1	0	5	27	0,1
0T2	Hakijalla ei ole oikeutta työmarkkinatukeen. Hakija on ilman pätevää syytä kieltäytynyt kuntouttavasta työtoiminnasta taikka keskeyttänyt tai joutunut omasta syystä keskeyttämään kuntouttavan työtoiminnan. (TTL 8 luku 6 § 2 mom.).	2	0	1	1	0	3	7	0,0
0T4	Hakijalla ei ole oikeutta työmarkkinatukeen ennen kuin hän on ollut työssä tai koulutuksessa 3 kuukauden ajan. Hakijan toistuvasta kieltäytymisestä osallistua aktivointisuunnitelman laatimiseen on pääteltävissä, ettei hän halua osallistua kuntouttavaan työtoimintaan. (TTL 8 luku 6 § 3 mom.).	1	0	0	0	0	0	1	0,0
0T5	Hakijalla ei ole oikeutta työmarkkinatukeen ennen kuin hän on ollut työssä tai koulutuksessa 3 kuukauden ajan. Hakija on toistuvasti ilman pätevää syytä kieltäytynyt, keskeyttänyt tai joutunut keskeyttämään kuntouttavan työtoiminnan, ja tästä on pääteltävissä, ettei hän halua kuntouttavan työtoiminnan toimenpiteisiin. (TTL 8 luku 6 § 3 mom.).	2	0	0	0	0	0	2	0,0

Liite 4 Työllistämispalveluiden kustannuserittelyn kohta ”muut kustannukset”

Helsinki	Oppisopimuskoulutus 7,7 milj. euroa (Heke) Talous- ja suunnittelukeskuksen työllisyydenhoidon määrärahat 948 000 euroa (yrittäjyyskoulutus, yritysneuvonta) Maahanmuuttajien aiesopimus 1,2 milj. euroa Nuorten työpajatoiminta ja starttivalmennus 2 193 000 euroa (opetusvirasto) Opetusviraston muita työllisyydenhoidon määrärahoja 496 000 euroa (sisältäen hankkeet) Rekrytointikoulutus 700 000 euroa Jatkotyöllistymistä edistävät kurssit 200 000 euroa Maahanmuuttajien kielikoulutus 640 000 euroa Muut erittelemättömät henkilöstökeskuksen kustannukset yht. 548 000 euroa (työkokeilu, rekrytointikoulutus kaupunkityönantajalle tai yksityiselle helsinkiläiselle työnantajalle, uravalmennus)
Espoo	nuorten kesäsetelit, maahanmuuttajien rekrytointi, nuorten työpajat (ostopalvelu, Omnia), sosiaalinen työllistäminen (omat työpajat ja -keskukset)
Vantaa	829684 € yhteisiä (hallinnollisia) kuluja, 84 659 € Uusioverstas
Turku	Työelämäkuntoutuksen henkilöstömenot olivat 1,9 milj € kokonaiskuluista. TEKESin työllisyyden hoidon -pilotti 2:n rahoitukseksi on budjetoitu n. 90 000€, josta TEKES kustantaa noin 45 000 €. Loput maksaa Työelämäkuntoutus. Kustannuksista vain osa kohdentuu vuodelle 2013. Lopullinen budjetti rakentuu toteutuneen toiminnan ja tuntikirjanpidon mukaan. Pilotti päättyy 31.9.2014 Työllisyyden hoidon kokonaiskustannuksiin (n. 9,6 milj) € ei ole laskettu mukaan työmarkkinatuen kuntaosuutta, joka v. 2013 oli n. 12,7, milj €. Luvut koskevat vain Työelämäkuntoutuksen toimintaa. Muiden Turun kaupungin toimijoiden (esim. nuorisopalvelut) työllisyyden hoidon kuluja ei ole tässä huomioitu.
Tampere	Työllistämisyhdistys Etapin vuokra, Tampereen kaupunkiseudun työllisyydenhoidon kehittämisohjelman 2012-2016 toimeenpanon koordinointi, Työllisyydenhoidon palveluiden kehittämistoiminta, kesätyöllistäminen
Oulu	Nuorten kesätyöllistäminen ja kesätyösetelit, Arpeetti-toiminta, Oukan kuntarahoitusosuudet 3.sektorin työllistämishankkeille

LIITE 5 Kuntakokeilun hankekuvaukset.

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö 2013.

HELSINKI

Helsingin kuntakokeilun pääasiallinen kohderyhmänä ovat 30–45 –vuotiaat vähintään 500 päivää työttömyysetuutta saaneet helsinkiläiset työttömät, joilla on halua työllistyä. Esille nousseiden ongelmakohtien ja kehittämistarpeiden perusteella kuntakokeilun tärkeimmiksi tavoitteiksi on asetettu:

1. Yritysyhteistyön kehittäminen ja uusien työpaikkojen luominen vaikeasti työllistyvien työllistämiseksi sekä aktiivitoimien jälkeisten työllistymispolkujen lisääminen
2. Toimintojen ja siirtymävaiheiden välisten rajapintojen sujuvoittaminen
3. Aktiivisen sosiaalisen kuntoutuksen kehittäminen
4. Arviointi, asiakasohjaus ja niiden kehittäminen

Hankkeen asiakkaat valitaan Kelan yli 500 päivää työttömyysetuutta saaneiden listalta yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimen, TYP:n ja TE-toimiston kanssa. Määrällisenä tavoitteena on työllistää tai ohjata koulutuksen piiriin 300 kohderyhmän asiakasta vuosittain. Asiakastyö käynnistyy täysimääräisesti vuoden 2013 elokuussa. Asiakastyötä koordinoivat projektisuunnittelijat työskentelevät TYP:n yhteydessä.

Hankkeeseen valitut asiakkaat pääsevät 30–40 tunnin henkilökohtaiseen uravalmennukseen, jonka tavoitteena on työllistyminen avoimille työmarkkinoille tai pitkäkestoiseen koulutukseen pääsy. Uravalmennuksen toteuttaa hankkeen järjestämän kilpailutuksen voittanut taho.

Kuntakokeilun ydin on työnantajayhteistyön kehittäminen ja uusien työpaikkojen löytäminen vaikeasti työllistyvien henkilöiden työllistämiseksi. Hankkeeseen palkataan kaksi työnantajakoordinaattoria, jotka etsivät sopivia työtehtäviä Helsingin työssäkäyntialueen yrityksistä, yhteisöistä ja kaupungin omista virastoista sekä koordinoivat tätä yhteistyötä.

Helsingin kaupunki maksaa yhdistyksille ja yrityksille työttömän henkilön työllistämiseksi ns. Helsinkilisiä, mikäli työhallinto on myöntänyt palkkatuen. Kuntakokeilussa korvamerkitään kokeilun kohderyhmälle käytettäväksi 600 000 euroa. Lisäksi Helsinki varaa palkkarahoja tukityöllistämiseen noin 100 henkilön työllistämiseksi kohderyhmästä. Tällä pyritään edistämään erityisesti vajaakuntoisten työllistymistä.

Työnantajan tarpeiden ja työntekijän osaaminen eivät aina kohtaa. Hankkeesta ostetaan räätälöidysti perusteltuihin tarpeisiin kohdennettua koulutusta.

Työttömien työllistymisedellytyksiä pyritään parantamaan selvittämällä heidän taloudellinen tilanteensa jo prosessin alkuvaiheessa. Talouden hoitoon liittyvä, myös ennaltaehkäisevä palveluneuvonta kytketään kaikille hankkeen asiakkaille siten, että heidän käyttöönsä varataan kaksi henkilötyövuotta.

Hanketta koordinoi henkilöstökeskus ja sen toteuttamisesta vastaavat sosiaali- ja terveysvirasto sekä uravalmennusten osalta ostopalvelukumppani.

ESPOO (Työtä Päin)

Espoon kuntakokeilun tavoitteena on koota yhteen eri työllisyydenhoidon toimijat ja hankkeet siten, että

- näiden toiminta tukee ja täydentää toisiaan.
- asiakkaalle tarjolla olevat palvelut muodostavat kattavan kokonaisuuden alkaen matalan kynnyksen ryhmätoiminnasta ja ulottuen avoimille työmarkkinoille pääsyn edistämiseen.
- tarjolla olevia palveluita täydennetään tarvittaessa.
- tarjolla olevat palvelut ja niihin hakeutuminen on kuvattu selkeästi ja viestitty asiakkaille ja palveluverkostolle.
- eri työllisyyteen liittyvien palveluiden välinen työnjako on selkeytynyt.

Kuntakokeilun kokonaisuuden koordinoinnista ja kehitettävien palveluiden integroinnista työllisyyspalveluihin vastaa hankkeeseen palkattu kehittämisspäällikkö.

Espoon kuntakokeilulla tehostetaan asiakkaiden ohjautumista työllisyyspalveluihin. Hankkeeseen on palkattu kaksi sosiaaliohjaajaa vastaamaan asiakkaiden palvelutarpeen selvittämisestä sekä heidän ohjaamisestaan kaupungin työllisyyspalveluihin alueellisista sosiaalipalveluista. Tehokkaamman asiakasohjauksen lisäksi alueellisten sosiaalipalveluiden kanssa tehtävällä yhteistyöllä pyritään parantamaan sosiaalitoimen henkilöstön osaamista työllisyyteen liittyvissä kysymyksissä. Asiakasohjausta kehitetään myös suunnittelemalla palveluita ja tehtävää työtä yhdessä Uudenmaan TE-toimiston Espoon toimipisteen kanssa. Kuntakokeilun asiakkaiden työllistymisvalmiuksia selvitetään mm. yksilötapaamisten ja ryhmätoiminnan avulla. Kokeilussa on lisäksi varattu vuosittain noin 258 000 - 269 000 € kohderyhmän työllistymistä edistävien palveluiden ostoon (esim. lyhytkestoinen koulutus, työhönvalmentajan palvelut ja työ- ja toimintakyvyn arviot). Joidenkin asiakkaiden työllistymisedellytyksiä pyritään parantamaan pitkäkestoisemman ja intensiivisemmän palveluohjauksen keinoin.

Kuntakokeilun toiminnan lähtökohtana on asiakkaan palvelutarve. Työllisyyspalveluihin on palkattu sosiaaliohjaaja, joka etsii ja räätälöi asiakkaille työkokeilu- ja palkkatukipaikkoja heidän koulutuksensa, työkokemuksensa ja uratoiveidensa mukaisesti. Sosiaaliohjaaja tukee asiakasta ja työnantajaa työkokeilun tai työsuhteen aikana. Työllistymistä yrityksiin joko palkkatuettuun työhön tai tavalliseen työsuhteeseen edistetään yritys yhteistyöllä. Yhteydenotoilla yrityksiin etsitään työpaikkoja kuntakokeilun asiakkaille, minkä lisäksi työllistäminen pyritään tekemään työnantajalle helpoksi mm. antamalla apua palkkatuen hakemiseen liittyvissä kysymyksissä.

Espoon kuntakokeilun keskeisenä tavoitteena on kehittää uudenlaisia, sosiaalisesti kestävä kehityksen mukaisia keinoja edistää pitkään työttömänä olleiden henkilöiden työllistymistä. Kaupungin suurissa ja työvoimaintensivisissä hankinnoissa tukityöllistäminen kirjataan hankinta-asiakirjoihin tarjouskilpailun osallistumisen ehdottomaksi edellytykseksi. Kuntakokeilu pyrkii edistämään vaikeassa työmarkkina- asemassa olevien henkilöiden tilannetta myös kehittämällä yhteistyössä Omnian kanssa Työpankki-yritystä. Tarkoituksena on koota Espoon kaupungin ”silpputyöt” yhdeksi kokonaisuudeksi, jonka toteutus hankitaan Työpankilta sosiaalisten hankintakriteerien mukaisella hankintakilpailutuksella. Lisäksi Työpankin toimintaan kuuluisi oma tuotanto ja alihankinta, työntekijöiden vuokraustoiminta yrityksille ja rekrytointipalvelut. Tavoitteena on, että asiakas työllistyy Työpankin kautta pysyvästi kokopäiväiseen työsuhteeseen toisen työnantajan palvelukseen. Uudenlaiset hankintakäytännöt edellyttävät kaikkien hallintokuntien tasolla työllisyyteen suuntautunutta yhteisvastuullista ajattelua sekä hankintaosaamista. Kuntakokeiluun on palkattu hankinta-asiantuntija, jonka tehtäviin kuuluu työllistämismallin edistäminen kaupungin hankinnoissa yhdessä toimialojen edustajien kanssa, minkä lisäksi hän toimii hankinta-asiantuntijana Työpankki-kokeiluun liittyvissä neuvotteluissa.

VANTAA (Työraide)

Työraide keskittyy henkilökohtaiseen palveluohjaukseen, jota täydennetään ryhmämuotoisella valmennuksella ja monialaisella yhteistyöllä te-toimiston, sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä muiden toimijoiden kanssa. Jokainen työnhakija saa oman palveluohjaajan, joka koordinoi asiakkuutta ja ohjausprosessia. Asiakastyössä pyritään siihen, että asiakas saa mahdollisimman hyvin tarvitsemansa palvelut ns. yhdeltä luukulta ja eri viranomaisten tekemää päällekkäistä työtä vältetään.

Tavoitteena on, että noin puolen vuoden kuluessa asiakkaan tilanteeseen löydetään ratkaisu ja passiivinen työttömyys päättyy. Palveluohjaus keskittyy asiakkaan motivointiin ja ratkaisujen etsimiseen. Työraiteen voimin ollaan valmiita selvittämään myös työllistymisen esteitä, kuten velkoihin ja asumiseen liittyviä kysymyksiä.

Työraiteella työskentelee kahdeksan palveluohjaajaa, työhönvalmentaja, koulutusohjaaja, kaksi terveydenhoitajaa, kaksi sosiaali-ohjaajaa, projektipäällikkö ja projektikoodinaattori. Palveluohjaajista kaksi ohjaa pienryhmiä, joissa annetaan atk-koulutusta ja työnhakuvalmennusta.

Vuoden 2013 loppuun mennessä Työraiteella asioi 1200 asiakasta, joista kaksi kolmasosaa on ohjattu työhön, yrittäjäksi, työkokeiluun, opiskelemaan, kuntouttavaan työtoimintaan tai muiden palveluiden piiriin (esim. eläkeselvittely, kuntoutus, sairausloma). Vuoden aikana asiakkaille järjestettiin useita rekrytointitapahtumia, joissa oli tarjolla työpaikkoja ja mahdollisuus työhaastatteluun jopa samana päivänä.

TURKU

Turun kuntakokeilu keskittyy pilotissaan kahteen kaupungin postipiiriin, joiden asiakkaat kohdentuvat valtaosin kahteen suureen kaupunginosaan. Noin puolet hankkeen kohderyhmästä on muuta kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvia. Turun kuntakokeilussa toteutetaan ns. Varissuo-takuuta, jossa kaikille kohderyhmään kuuluville, hankkeeseen ohjatuille pyritään tarjoamaan jokin työllistymistä tai elämänhallintaa parantava palvelu. Hanke kehittää monistettavan toimintamallin Turun muihin kaupunginosiin.

Toimenpiteet:

Työllistäminen

Asiakkaalle tarjotaan perus- ja ostopalveluista koottu, yksilölliseen tarpeeseen luotu työllistymisen palvelumalli. Asiakas työllistetään ensisijaisesti yksityissektorille. Työllistävät yritykset kontaktoidaan sekä suoraan hankkeen henkilöstön toimesta, että yhteistyössä Turun Yrittäjät ry:n kanssa. Työnetsijäpalveluiden käytön suunnittelussa edetään parhaillaan.

Hankkeen työllistämisen tavoite on, että yritykselle voidaan tarjota työntekijä, jolla on

- a) työterveyshoitajan todistama työhön vaadittava terveys (työterveyshoitaja toimii hankkeen tiloissa ja palvelee vain hankkeen asiakkaita),
- b) mahdollinen työkokeilun osoittama, tuore työskentelyvalmius (hanke järjestää työkokeilun ja seuraa sen edistymistä tiiviisti),
- c) ajantasaiset sertifikaatit, kuten työturvallisuuskortti tai hygieniapassi (hankitaan hankkeen sidosryhmiin kuuluvien toimijoiden peruspalvelun ja hankkeen ostopalvelun avulla); Inkeri, tätä c-kohtaa k:ksa ei ole ollut eikä siihen käsittääkseni ole budjetoitukaan, sekoittuuko Triangelin toimintaan ja
- d) hankkeen henkilöstön valmiiksi selvittämä mahdollisuus palkkatukeen (TE-toimiston kumppanuus takaa nopean ja joustavan toiminnan yli palvelulinjarajojen).

Laajalla taustaselvittelyllä ja tukitoimilla pyritään luomaan työhönotosta yrittäjälle mahdollisimman turvallinen prosessi, jossa ennakoitavissa olevat riskit voidaan huomioida jopa tavallista rekrytointia tarkemmin.

Työllistämisen työkaluksi valmistellaan myös edelleensijoittamista, jossa perusideana on yritykselle turvallinen ja kustannustehokas poluttaminen pitkäkestoisin työsuhteisiin. Edelleensijoittaminen tapahtuu tiiviissä yhteistyössä Turun kaupungin työllistämispalveluyksikön kanssa, mikä mahdollistaa työpankkia muistuttavan työntekijäreservin käytön. Varsinaiseen työsuhteeseen voi kuulua työelämävalmiuksia edistäviä tukitoimia, kuten koulutusta ja tiivistä perehdytystä. Tällä edesautetaan edelleensijoitettuna tehtävissä töissä menestymistä.

Elämänhallinnan parantaminen työkyvyn edistämiseksi ja selvittämiseksi

Hankkeessa suunnitellaan toteutettavaksi mallia, jossa kielitaidoton asiakas palaa työelämään työkokeilun kautta. Työkokeiluun sisällytetään tarkasti kohdennettu kielikoulutus, jossa teoriaopetusta sovelletaan käytäntöön reaaliajassa. Mallin tarkoitus on tarjota työelämään sidottu koulutustapa, jossa oppiminen perustuu käytännön tarpeeseen.

Hankkeessa työskentelevä työterveyshoitaja ohjaa terveystalviteita tarvitsevia asiakkaita suoraan perusterveydenhuollon piiriin nopeasti ja joustavasti.

TAMPERE (Työllisyysportti)

Tampereen kaupunki päätti yhdistää kaikki kaupungin tuottamat työllisyyspalvelut ”saman katon alle” reilu neljä vuotta sitten Työllisyydenhoidon palveluyksikköön (TYPA). Alkujaan TYPA oli neljä vuotta kestävä projekti, mutta syksyllä 2012 pormestarin päätöksellä TYPA vakinaistettiin. TYPAn kuuluu kuntouttava työtoiminta, Tampereen kaupunkiseudun Työvoiman palvelukeskus, tuetun työllistämisen tiimi (hoitaa mm. velvoitetyöllistetyt, kaupungin palkkatukityöllistämisen, kaupungin työkokeilut, kehitysvammaisten työllistämisen, Tampereen työllistämistuen), ESR rahoitteiset nuorten projektit ja nyt uutena kokonaisuutena Tampereen kuntakokeilun. TYPAn palvelut tilaa osaamis- ja elinkeinolautakunta ja TYPA on osa konsernihallinnon kaupunkikehitysryhmää.

TYPAn kuvaus taustaksi, koska Tampereen kuntakokeilun työsuunnitelma nivoutuu vahvasti kehittämään Tampereen kaupungin tuottamaa työllisyydenhoidon palvelukokonaisuutta. Tampereen kuntakokeilu on rakennettu kokonaisuudeksi, joka parhaiten tukee TYPA kokonaisuutta ja niitä palveluvajeita, joita Tampereen kaupungin työllisyydenhoidossa on todettu olevan.

Tampereen kuntakokeilussa on keskeistä aukottoman palvelupolun rakentaminen asiakkaille, jotka tarvitsevat yksilöllistä tukea työllistymiseensä. Tavoitteena on kehittää kaikista kaupungin ja TE-hallinnon tarjoamista palveluista yhtenäinen, hallittu ja toimenpiteiltään vaikuttava palveluiden kokonaisuus. TYPAn asiakasmäärä tullaan nostamaan kuntakokeilun aikana 3 500 asiakkuudesta 5 000 asiakkuuteen vuodessa.

Kuntakokeilun myötä on TYPAn tullut kolme uutta palvelua asiakkaille. Arvi-palvelu, joka on ovi TYPAn palveluihin. Kaikki asiakkaat tulevat palveluun ARVIn kautta. Asiakkaille tehdään syvennetty palvelutarvearvio ja asiakas ohjataan soveltuvaan palveluun. Arvissa työskentelee 5 palveluohjaajaa ja 2 TE-toimiston asiantuntijaa. Jatkopoluttava työhönvalmennuspalvelu kehittää Tampereen työtoiminnan (kuntouttavan työtoiminnan) päättävien asiakkaiden etenemistä työllistymispolulla. Avoimille!-palvelu poluttaa avoimille työmarkkinoille asiakkaita, jotka tarvitsevat ohjausta ja tukea palkkatukijaksolla. Keskeistä Avoimille!-palvelussa on kehittää yritysysteistyötä ja tiivistää yhteistyötä yrittäjien kanssa. Kaikissa kuntakokeilun palveluissa kehitetään yksilöllistä ja tuettua ohjaamista, jotta asiakkaan polku ei katkea vaan hän saa syvennettyä tukea työllistykseen avoimille työmarkkinoille tai siirtyäkseen koulutukseen.

Keskeistä kuntakokeilussa on löytää uusia ja vahvistaa ennestään jo hyviä kumppanuuksia. TEpalveluiden ja kaupungin sosiaalipalveluiden kanssa täytyy varmistaa, että kaikki työttömät saavat oikea aikaista palvelua. Sosiaalisen kuntoutuksen selvitystyö tilataan Innolink Research Oy:ltä, joka toteuttaa selvityksen yhdessä Sosiaalikehityksen ja Kuntoutussäätiön kanssa (selvitys valmistuu 16.8.2013) ja keskeistä selvityksessä on antaa kehittämisohjeet miten sosiaalista kuntoutusta Tampereella tulisi tuottaa. Oppilaitosten kanssa rakennetaan uusia palvelukokonaisuuksia – yhtenä ideana mm. oppilaitos tuottaa asiakkaalle palvelupolun kuntouttava työtoiminta □ koulutus □ työhönvalmennus □ työpaikka avoimilta työmarkkinoilta – malli. Kelan kanssa lähdetään luomaan uudenlaista kumppanuutta, jotta esimerkiksi kelan tuottama kuntoutus olisi entistä paremmin hyödynnettävissä työttömien palveluiden kokonaisuudessa. Kelan työntekijä aloittaa TYPAssa mahdollisesti jo syksyllä 2013. Sähköiset palvelut ovat yhteistyön luomisessa yksi keskeinen osa-alue.

Välke-projektin aikana kehitettiin 3.sektorin työllistämistoimintaa. Syksyllä 2012 aikana aloitettu yhdistysten auditointi jatkuu kuntakokeilun aikana. Auditoinnin tavoitteena on tehdä näkyväksi yhdistysten työllistämistoimintaa. Kuntakokeilun myötä tavoitteena on selvittää 3.sektorin roolia työllisyydenhoidossa ja kuntakokeilussa kehitetään välityömarkkinoiden Toimijakartta nettiportaalia. Palkkatuen seurantalomaketta ja siihen liitettyjä väliarvioiteja kehitetään edelleen erityisesti 3.sektorin kanssa.

Yritysten kanssa luodaan palvelusetelimalli, jonka avulla vaikeimmin työllistyvät pääsevät kiinni takaisin työelämään. Tuella palkatun siirtäminen muun työn järjestäjän tehtäviin mallia kunnalta yrityksiin otetaan henkilöstöjaoksen päätöksen jälkeen käyttöön. Mallia on kehitetty Etelä-Pirkanmaan Välike-hankkeessa.

OULU (Oulun kaupungin työllisyyspalvelut)

Oulun kaupungin työllisyyspalvelut on matalan kynnyksen palveluyksikkö, josta oululaiset työnhakijat saavat apua työllistymiseen liittyvissä tilanteissa. Toiminnan keskeisenä tavoitteena on löytää nopeasti vaihtoehto työttömyydelle. Pitkään työtä etsineille ei Oulun kaupungin toteuttamana aikaisemmin ole ollut vastaavanlaista palvelua tarjolla.

Oulun kaupungin työllisyyspalveluiden asiakasohjaustyössä työskentelee 14 ohjaajaa: palveluohjaajia, työhönvalmentajia ja kuntoutusohjaajia. Työnhakija-asiakkaan palvelu käynnistyy asiakkaan tarpeista lähtevällä yksilöllisellä palveluohjauksella, jonka jatkumona on työllistymistä tukeva työhönvalmennus. Tarvittaessa palveluprosessiin liitetään työ- ja toimintakykyä edistäviä kuntoutustoimenpiteitä. Työnhakijaa tuetaan kohti avoimia työmarkkinoita hyödyntäen monipuolisesti olemassa olevia työllistymisen vaihtoehtoja: työkokeilua, kuntouttavaa työtoimintaa ja palkkatukityötä. Osaamista voidaan tarvittaessa täydentää lyhytkoulutuksilla tai Toppis -mallia hyödyntäen. Oleellista on, että työnhakijalle tarjotaan tukea jatkotyöllistymiseen myös aktiivivaiheen kuten palkkatukityön aikana. Oulun kaupungin työllisyyspalveluiden asiakkuuteen on maaliskuun loppuun mennessä siirtynyt noin 300 asiakasta. Heistä yhteensä 72 henkilöä on ehtinyt jo aloittaa kuntouttavan työtoiminnan, työkokeilun, palkkatukityön tai työn avoimilla työmarkkinoilla.

Työnantaja-asiakkaille työllisyyspalvelut tarjoaa räätälöityä, toimialakohtaista asiantuntijuutta henkilöstön rekrytointiin ja työllistämisen tukitoimenpiteiden selvittelyyn. Työhönvalmentajat jalkautuvat paikallisiin yrityksiin etsien työnhakijoille soveltuvia työtehtäviä. Työhönvalmentaja pitää yhteyttä työnantajaan ja työntekijään työkokeilun ja palkkatukityösuhteen aikana. Tarkoituksena on vahvistaa työntekijän sitoutumista työsuhteen alkuvaiheessa sekä auttaa työnantajaa työsuhteen aloittamiseen liittyvissä kysymyksissä. Työllisyyspalveluita tehdään tutuksi toiminta-alueen yrittäjille järjestettävissä tilaisuuksissa ja verkkopalveluita hyödyntäen. Lisäksi oululaisille työnhakijoille etsitään uusia työllistymisen avauksia huomioiden pohjoisen alueen kaivostoiminnan ja Lapin matkailun tarjoamat työmarkkinat.

Työllisyyspalvelut toteuttaa kuntakokeilulle annettua perustehtävää hyödyntäen monipuolisesti olemassa olevia työllistämisen mahdollisuuksia ja kunnan peruspalveluihin kuuluvia toimintoja, joita voidaan hankkeen aikana kehittää entistä toimivampaan suuntaan ja hankeajan päätyttyä jatkaa vakiintuneena toimintana. Oulun kaupungin työllisyyspalvelut on summa aikaisemmissa hankkeissa hyväksi havaittuja toimintamalleja ja yhteistyön tapoja: olemme oululaisille työnhakijoille askel kohti työelämää ja alueen työnantajille joustava ja nopeasti reagoiva kumppani.

LIITE 6 Työllistämistoimiin osallistuneiden alle 25-vuotiaiden lukumäärä: selitteet

Helsinki	Lkm	Selite
Oppisopimukset	61	Osuus aloittaneista (kaikista osallistuneista arvion mukaan 30 %)
Palkkatuet	620	Osuus aloittaneista (kaikista osallistuneista arvion mukaan 25%)
Toimeentulotukiasiakkaiden kesätyöt	131	Kesätyö Helsingin kaupungilla toimeentulotukea hakeville opiskelijoille
Projektien/hankkeiden työllistämistoimissa	1 807	Mukana Respa (1 113 asiakasta), Tulevaisuustiski (521 nuorta), Voimalinja-hanke (172 aloittanutta asiakasta) ja Uralle-projekti (jonka asiakasta 1 oli alle 25-v.). Respa-hanke alkoi toukokuussa 2013 ja sen asiakaskunta on 17-29 -vuotiaat.
Muissa työllistämistoimissa	1 213	Tähän ei käytetty työllisyshoidon määrärahoja. Luvussa on mukana 16-17 -v. nuorten kesätyöpaikat (Henkilöstökeskuksen rahoitus, 850 nuorta), SiistiKesä! -hanke (kaupunginhallituksen rahoitus, 263 nuorta) ja nuorisoasiainkeskuksen kesätyöt (nuorisoasiainkeskuksen rahoitus, noin 100 nuorta).
Yhteensä työllistämistoimissa	.	
Espoo	Lkm	Selite
Oppisopimukset	1	
Palkkatuet	21	
Toimeentulotukiasiakkaiden kesätyöt	0	
Projektien/hankkeiden työllistämistoimissa	0	
Muissa työllistämistoimissa	0	
Yhteensä työllistämistoimissa	185	
Vantaa	Lkm	Selite
Oppisopimukset	134	Vantaan kaupunki järjestää työpajatoimintaa omana toimintana sekä osittain ulkopuolista rahoitusta saatavina projekteina. Työpajatoimintaan osallistuneista 319 (62 %) oli työkokeilussa ja 196 henkilöä (38 %) kuntouttavassa työtoiminnassa.
Palkkatuet	195	
Toimeentulotukiasiakkaiden kesätyöt	98	Kustannukset yhteensä ja soluihin b27-b32 erittely (kuten Työllistämispalvelut 2011 - raportissa). Soluihin c27-c32 voi kirjata lisäselvityksiä erittelyä koskien (esim. mahdolliset ongelmat)
Projektien/hankkeiden työllistämistoimissa	2 127	
Muissa työllistämistoimissa	35	
Yhteensä työllistämistoimissa	2 580	
Turku	Lkm	Selite
Oppisopimukset	10	alkaneet (v.2013 voimassa 14)
Palkkatuet	230	
Toimeentulotukiasiakkaiden kesätyöt	91	
Projektien/hankkeiden työllistämistoimissa	0	Tietoa ei saatavilla
Muissa työllistämistoimissa	130	Kaupungin omalla työharjoittelurahalla alle 25v. asiakkaille, 80.600€
Yhteensä työllistämistoimissa	461	
Tampere	Lkm	Selite
Oppisopimukset	4	
Palkkatuet	35	
Toimeentulotukiasiakkaiden kesätyöt	121	
Projektien/hankkeiden työllistämistoimissa	431	Nuorten verkostotyöpaja 124, Kestävät koulutus- ja uravalinnat 142
Muissa työllistämistoimissa	1 065	TYP, Kuntouttava työtoiminta, Kuntakokeilun palvelut, kesätyöllistäminen
Yhteensä työllistämistoimissa	1 656	
Oulu	Lkm	Selite
Oppisopimukset	302	Oulun kaupungille työllistetyt 48, yritysten kuntalisä 25, yhdistysten kuntalisä 19
Palkkatuet	1 684	Oulun kaupungille työllistetyt 506, yritysten kuntalisä 9, yhdistysten kuntalisä 68
Toimeentulotukiasiakkaiden kesätyöt	604	Oulun kaupungille työllistetyt
Projektien/hankkeiden työllistämistoimissa	4 405	Kuntakokeilussa aloittaneet 2013
Muissa työllistämistoimissa	7 153	Nuorten kesätyöllistäminen kaupungille 997, kesätyösetelit 3645, Arpeetti-toiminta 68
Yhteensä työllistämistoimissa	10 402	

LIITE 7 Aikuissosiaalityön Kuusikko-työryhmän jäsenet vuonna 2014

Työryhmän puheenjohtaja

Minna Virta

Avohuollon toimistopäällikkö
Hyvinvointitoimiala
Sosiaalityön tulosalue/avohuollon sosiaalityö
minna.virta(at)turku.fi

Helsinki

Anne Kuvaja

Toiminnansuunnittelija
Sosiaali- ja terveystoimi
Kehittämisen ja toiminnan tuki
anne.kuvaja(at)hel.fi

Anne Qvist

Toimeentulotuen maksupäällikkö
Sosiaali- ja terveystoimi
Toimeentulotuen maksatus
anne.qvist(at)hel.fi

Anne Leppänen

Suunnittelija
Sosiaali- ja terveystoimi
Tietohuolto- ja tilastopalvelut
anne.leppanen(at)hel.fi

Marja Heikkinen (vara)

Kehittämissuunnittelija
Sosiaali- ja terveystoimi
Kehittämisen ja toiminnan tuki
marja.heikkinen(at)hel.fi

Anne Siipola (vara)

Suunnittelija
Sosiaali- ja terveystoimi
Tietohuolto- ja tilastopalvelut
anne.siipola(at)hel.fi

Espoo

Tua Ekblad

Eriyissuunnittelija
Sosiaali- ja terveystoimi
Esikunta
tua.ekblad(at)espoo.fi

Eveliina Cammarano

Asiantuntija
Sosiaali- ja terveystoimi
Perhe- ja sosiaalipalvelut
eveliina.cammarano(at)espoo.fi

Tapio Nieminen

Aluepäällikkö
Sosiaali- ja terveystoimi
Perhe- ja sosiaalipalvelut
tapio.e.nieminen(at)espoo.fi

Pasi Sipola

Aluepäällikkö
Sosiaali- ja terveystoimi
Perhe- ja sosiaalipalvelut
pasi.sipola(at)espoo.fi

Vantaa

Leena Kaijala

Suunnittelija
Sosiaali- ja terveystoimi
Perhepalvelut
leena.kaijala(at)vantaa.fi

Kirsti Huvinen

Sosiaalityön koordinaattori
Sosiaali- ja terveystoimi
Perhepalvelut
kirsti.huvinen(at)vantaa.fi

Virve Flinkkilä

Aikuissosiaalityön palvelupäällikkö
Sosiaali- ja terveystoimi
Perhepalvelut
virve.flinkkila(at)vantaa.fi

Anu Tirkkonen

Työllisyyspalveluiden johtaja
Konserni- ja asukaspalveluiden toimiala
Työllisyyspalvelut
anu.tirkkonen(at)vantaa.fi

Anne Karjalainen

Tutkija
Konserni- ja asukaspalveluiden toimiala
Työllisyyspalvelut
anne.karjalainen(at)vantaa.fi

Turku**Jaakko Penttinen**

Projektipäällikkö
Hyvinvointitoimiala
Sosiaalityön palvelut
jaakko.penttinen(at)turku.fi

Ritva-Liisa Riitakorpi (vara)

Johtava sosiaalityöntekijä
Hyvinvointitoimiala
Avohuollon sosiaalityö
ritva-liisa.riitakorpi(at)turku.fi

Mirjam Jarhio (vara)

Suunnittelija
Hyvinvointitoimiala
Kehittäminen
mirjam.jarhio(at)turku.fi

Inkeri Huuhka

Kuntoutussuunnittelija
Hyvinvointitoimiala
Työelämäkuntoutus/työllistämispalvelut
irmeli.huuhka(at)turku.fi

Tampere**Terhikki Ahonen**

Johtava sosiaalityöntekijä
Hyvinvointipalvelut
Aikuisten sosiaalipalvelut / Toimeentulotuki
terhikki.ahonen(at)tampere.fi

Ari Maijanen

Palveluvastaava
Hallintopalvelut
Toiminnan tuki- ja ohjausjärjestelmät
ari.maijanen(at)tampere.fi

Maritta Närhi (vara)

Suunnittelupäällikkö
Hyvinvointipalvelut
Tilaaajaryhmä
maritta.narhi(at)tampere.fi

Tuija Rajala (vara)

Johtava sosiaalityöntekijä
Hyvinvointipalvelut
Aikuisten sosiaalipalvelut /Aikuissosiaalityö
tuija.rajala(at)tampere.fi

Mika Itänen

Palveluyksikön johtaja
Konserninhallinto
Työllisyydenhoidon palveluyksikkö
mika.itanen(at)tampere.fi

Riina Hiipakka-Lahti (vara)

Kehittämispäällikkö
Konserninhallinto
Työllisyydenhoidon palveluyksikkö
riina.hiipakka-lahti(at)tampere.fi

Oulu**Esa Yritys**

Palveluesimies
Hyvinvointipalvelut
Etuusyksikkö
esa.yritys(at)ouka.fi

Anna-Liisa Karppinen (vara)

Palvelupäällikkö
Hyvinvointipalvelut
Sosiaalinen hyvinvointi
anna-liisa.karppinen(at)ouka.fi

Seija Mustonen

Kehittämispäällikkö
Hallinnon palvelualue
Työllisyyden edistäminen
seija.mustonen(at)ouka.fi

Mika Vierimaa (vara)

Suunnittelija
Hallinnon palvelualue
Työllisyyden edistäminen
mika.vierimaa(at)ouka.fi

Työryhmän sihteeri**Hanna Ahlgren-leinvuo**

Projektitutkija
Helsingin kaupungin tietokeskus
Tilastot ja tietopalvelu
hanna.ahlgren-leinvuo(at)hel.fi

